

Tā 'á'dá-â'dâ Yōwánī drí rí

Tā 'Á'dâ

Tā 'ě'á zīlā nīlī sīsī rí

Búkū tā 'á'dá-â'dâ kâ nô 'á'dó kô ôzô búkū āzâ 'bá yí kâtí. Ítí rí, búkū rí gógó nô rí rí'á tā gólá rú 'á'dá 'bá trá tā āngū 'bá Ôvâri kâ Yōwánī drí ngá āzákólâ ôzô ābī-ābī kâtí rí 'á gō'dá kpá ngá líndrí āzákólâ Ôvâri drí 'á'dalé gólá drí ndrélé nī rí 'bá yí bē. Gō'dá ābī-ābī Yōwánī kâ nô rí'á ābī-ābī ngīngí 'í, 'á'dó kô cé kâyí ālô sī. Yōwánī ôtrī búkū nô ígū rí, 'dī gólá drē gānīmā 'á gólá drí tā lēzô trá Yēsū 'á rí tāsī. Kâyí rí 'dī 'bá yí sī rí, krístō 'bá yí rí'á gólīyí ōjīlā drí lō'dalé, gō'dá kpá rí'á íyí ōjīlā āmbā-āmbā āngó drīlī Rómā kâ rí 'bá yí drí lōvô lá yí 'bālē kō'dáwá rí 'bá yí 'dī. Ólō'bā ōjīlā trá kâyí rí 'dī 'bá yí sī gānīmā 'á rōô ôzô Yōwánī yí tī gō'dá kpá ōjīlā ūrūkā 'bá yí ūfúlí trá tā lēlē gólīyíkā Yēsū 'á rí tāsī rí 'bá yí bē. Gō'dá búkū rí nô 'bā gólīyí trá 'á'dólé cú tā ísū gólá ātī 'álá rí bē. Bē ítí rí, búkū rí nô rí tā ātī-ātī Ôvâri ngá lésí Krístō 'bá yí drí ndrī tā gólīyí 'ě 'bá 'á'dólé āngó drī 'á drē ākpākā'dā Yēsū drí ācārē āgólé nōngá kô rí 'bá yí 'á'dalé 'dī.

Yōwánī ūsū āmbā-āmbā ró yí drí tā ātázó tā gólīyí tī drí 'á'dízó drí lá yí sī nô 'bá yí tāsī, gō'dá kpá rí'á āmbā-āmbā ró āmā drí tā rí 'dī 'bá yí ítô lá yí drí fízó āmā drī ngbá. Búkū rí nô kpá cú rí'á tā ātī-ātī kíríwá ró rí 'bá yí bē krístō 'bá yí drí, tálá úlí āzâ yí tāsī gō'dá líndrí gólīyí Tā-drī Lēlē Ākú rí 'ásí rí tāsī. Gō'dá drī-'bá Rómā kâ rí 'bá yí ícá kpá kô ítô lá nīlī. Tā 'á'dá lá rí'á kápītā 18 'á, tā ātálé jārībā Bābīlōnā rí ūfū-ūfū tāsī rí. Gō'dá Krístō 'bá yí nī íyí trá kí, Yōwánī rí 'dī pātī tā ātálé jārībā āndrē zīlī Rómā rí tāsī.

Ngá lālā nī-drī-lā-rī 'dī, órī trá rí'á zīlā āndalé āndalā dūū. Ítô lá kíríwá ró rí bē rí'á krístō 'bá yí drí. Krístō 'bá yí jārībā nī-drī-lā-rī 'ásí rí 'bá yí, 'dī rí'á úlí mánīgō 'í krístō 'bá yí drí, 'á'dá 'dī krístō 'bá yí 'dī ndrī. Gō'dá ngá bēlé 'dā sī rí 'bá yí bē kpá rí'á nī-drī-lā-rī, gō'dá ngá ôzô gūnīyá yí kâtí rí kpá bē rí'á nī-drī-lā-rī, 'bī'bwá kpá nī-drī-lā-rī gō'dá lāmbā kpá bē rí'á nī-drī-lā-rī.

Yēsū bē rí'á cú rú bē dūū búkū nô 'á. Órī gólá rí zīlī rōô rí Kābīlīkī Ôvâri kâ, tálá úfū gólá trá tā ōnjí tētē āmākā tāsī āmā drī tī 'bá ró, 'á'dô ró bē āmā 'bālē 'á'dólé ngbāngbā. Gō'dá órī gólá rí zīlī Gólá rí 'bá Ôvâri rí rōlē búūū íyí ōdrā sī rí. Gólá rí rú āzâ 'bá yí rí'á kpá ôzô nōô rí 'bá yí kâtí,

Mōrōbā, Tā mbī 'bá, Tā ítô 'bá, Tā ndē 'bá, Lídrílí sīsī rí, Ngīngí lá Ôvâri kâ rí, Lōkí 'bá, 'Díyí pā 'bá, Úlī Ôvâri kâ, Kúmú ndrī āzâ 'bá yí drīlī.

Mālāyíkā bē rí'á íyí dūū búkū nô 'á gólīyí rí 'bá lōsī Ôvâri kâ 'élé rí. Gólīyí rí tā 'élé lājó'bá gólākā ró gō'dá kpá ājú 'bū 'bá gólākā ró. Gólīyí rí'á cú mbārākā bē āmbá gō'dá kpá cú drī-ācē bē, mālāyíkā rí íyí kárá lēndrélé ôzô ōjīlā kâtí. Gō'dá ngá lēdrē-lēdrē gólīyí sū rí 'bá íyí rí'á kīfī kūmū Ôvâri kâ kâ vó lá ndrélé rí 'bá yí kpá rí'á íyí mālāyíkā 'í.

Á'á'dá Sātānā rí líndrí 'nī gólá ūjā lá ró rí rú, gō'dá gólá kpá cú rí'á lājó'bá íyíkā rí 'bá yí bē. Gō'dá gólīyí āfō 'bú gólá dī ngīlī-ngīlī ró ādūkū ākó rí 'ásí lōsī gólākā ūrī dā kâ rí 'élé, 'ézó ōjīlā Ôvâri kâ ūfúlí gō'dá kpá rí'á ōjīlā rí 'dī 'bá yí āmbúkū lá lākí 'bá drē rí'á rí'á āngó drī rí 'bá yí 'á'dólé. Ôvâri ūfū Sātānā yí trá lājó'bá íyíkā rí yí bē kâyí gólá drí 'bālē tā kākārā ndrī ndēzô rí sī. Búkū nô ólōnyí 'á lá trá nōtí:

Kápītā 1–3 Tā ítô búkū nô kâ 'ásí rí, Yōwánī rí tā Yēsū kâ íyí 'á'dázó yí Yōwánī drí rí ngīlī gō'dá kpá tā Yēsū rí drí rí'á ātálá Yōwánī rí drí tā ātī-ātī ígīlī nī-drī-lā-rī krístō 'bá yí drí rí bē. Gō'dá tā ātī-ātī rí 'dī 'bá yí ālô-ālô 'á'dá tā gólīyí krístō 'bá yí drí kí, Yēsū Krístō nī tā trá ndrī tā gólīyíkā rí 'bá yí tāsī, 'dī gólá rí'á cú mbārākā āmbá bē, gólá kí, gólīyí 'nīcā rí'á rí'á lēlē sī, 'á'dô ró bē gólīyí drí ícázó ndrī ngá tándí gólá drí édélé gólīyí drí 'būū 'álá rí ūsúzó.

Kápītā 4–7 Nīngá sī, Yōwánī ndrē ngá āzâ 'bá yí trá 'būū 'álá. Gólá ndrē Ôvâri trá Kúmú 'būū kâ ró āngó drī bē, 'óbí rí'á 'nījī'á lá ōjīlā bē ākí ākó 'būū 'á tólá. Ôvâri fē wārāgā bī ōômbē bāgō nī-drī-lā-rī sī rí āzâ Yēsū gólá rí'á zīlā Kābīlīkī Ôvâri kâ gō'dá gólá kpá fūlī trá rí drí. Wārāgā bī rí 'dī 'á'dá líndrí tā gólīyí 'ě 'bá 'á'dólé 'ízátú āngó drī rí 'bá yí kâ rí 'dī. Yēsū cé 'dī ālô drī-ācē bē wārāgā bī rí 'dī 'á lá nījízó, gō'dá bāgō tī lá gōzô rí 'bá yí ōkílí tú tú ālô-ālô rí. Gō'dá tā rí 'dī ítô lá kí, Ôvâri fē íyí drī-ācē rí trá Yēsū drí 'á'dózó tā gólīyí ndrī āngó drī rí 'bá yí 'ézó. Ōjīlā gólīyí ndrī 'būū 'á rí nī tā rí 'dī trá gō'dá ōjīlā gólīyí ndrī āngó nô 'á rí 'bá yí 'á'dô kpá tā rí 'dī nī'á ôzô gólá ôtrī rī rí'á ngá 'ě' 'élé mbārākā āmbá sī rí.

Kápītā 8–11 Yōwánī rí tā ātálé lāṅō ōnjí dūū 'ě 'bá 'á'délé 'nīyákú drī gō'dá ōjīlā lá yí bē ndrī rí tāsī. Gō'dá lé ítí rí, ōjīlā nyānyā Ôvâri kâ ró rí 'bá yí ūsú lāṅō rí 'dī 'bá yí kô, tálá 'á'dô ādré'á ndūū gólīyí ngá lésí. Gō'dá krístō 'bá gólīyí ūfúlí trá tā lēlē gólīyíkā Yēsū 'á rí tāsī rí 'bá yí ngó āwó trá gólá drí lāṅō fēzô bē gólīyí íyí 'bā 'bá ūfúlí rí 'bá yí drí, gō'dá ítí rí, Yēsū ātā tā kí, “Nī tē drē, kâyí lá drē bē fīnyáwá.” Gō'dá mālāyíkā yí íyā íyí ānī-ānī lāṅō kâ rí gūnīyá vōvō yí sī, gō'dá ōjīlā āngó drī rí 'bá yí gā dó drī ādílí 'á'dózó rí'á kūmū Yēsū kâ rí zélé.

Kápītā 12–13 Gō'dá nīngá sī, Sātānā 'nī āndrē ró rí rí'á tā ūjū'á ōjīlā Ôvâri kâ ūfúzó, gō'dá lé rí, gólá ícá kô 'élá. Gólá rí trá ōjīlā āmbá āngó kâ 'á'dólé gārā kí, yí 'dī kúmú 'í. Ôvâri fē mbārākā trá gólá drí tā 'dī 'ézó fīnyáwá.

Kápītā 14–21 Nīngá sī rí, Ôvâri drí tā 'bázó kí, kâyí tā 'dī kâ ndē rú trá, gō'dá drílá tā ōjīlā ndrī āngó drī rí 'bá yí kâ kízó. Ítí āngó drī drí 'á'vīzó. Gō'dá Ôvâri drí drī-'á fēzô gólīyí rí 'bá tā lēlē Yēsū 'á cālē búūū gólīyí ōdrā sī rí 'bá yí drí. Gō'dá gólīyí 'á'dó 'bá ngá ālô ró gólá bē rí 'bá yí, rí íyí trá gólá bē kpākā vō ālô 'á zāā

gbádú. Yōwání ngí tā trá vō rí 'dī sūsū là tāsī. Gō'dá gólíyí rí 'bá trá tólá rú jà 'bá kpúrúkélē Yésū rú rí 'bá yí ófē lāṅō trá gólíyí drí Sātánā yí bē zāā gbádú ādūkū ākó.

Ítí rí, tā átí-átí búkū rí nō ká rí'á kī, Ôvârí 'bā Yésū trá 'â'dólé ājú-'bā-āzī yí Ôvârí ká rí 'bá yí úfúlí ndrī, 'dī ndrī 'dó Sātánā yí bē. Gō'dá nīngá sī, Yésū drí drī-'à fēzō òjílā Ôvârí ká gólíyí rí 'bá yí tā lēlē sī cālē búúú gólíyí òdrā sī rí 'bá yí drí. Gō'dá gólíyí Ôvârí rí mvá nyānyā yí ró rí 'â'dô yí drī-'à úsú'á 'būú ó'dí gólá Ôvârí drí êdélé trá gólíyí drí rí 'âlā. Gō'dá kâyí gólíyí lāṅō ká sī rí, 'dōvó mā rí zāā tā lēlē sī tā rí nō 'bá yí 'á gō'dá mā ātū āmā fī gágá.

1 ¹ Tā ígī gólá nō rí'á úlī Ôvârí ká rí 'bá yí 'dī. Ôvârí lē trá tā āzā 'bá yí gólíyí 'ē 'bá 'â'dólé 'wāā ró rí 'bá yí 'â'dalé rú 'bū 'bá gólákā rí 'bá yí drí. Ítí rí, Ôvârí átā tā rí 'dī 'bá yí trá Yésū Krístō drí, gō'dá Yésū drí mālāyíkā íyíkā rí ājózó tā rí 'dī 'bá yí 'â'dalé mā Yōwání gólá rú 'bū 'bá gólákā ró rí drí. ² Gō'dá má ígī tā gólíyí má drí ndrélé trá ndrī rí 'bá yí trá té ítí, gō'dá kpá tā gólíyí Yésū Krístō drí tā là átálé má drí rí, 'â'dô ró bē ānī drí nīzō là. ³ Gō'dá āndrā-tāndī 'â'dô 'â'dó'á òjílā āzā gólá úlī gólíyí ígílí trá búkū nō 'á rí 'bá yí zī 'bá òjílā āzī drí rí 'bá yí drí. Gō'dá āndrā-tāndī 'â'dô 'â'dó'á òjílā āzā gólá úlī gólíyí ígílí trá búkū nō 'á rí 'bá yí ārī 'bá tā 'īšū là yí sī mānīsī rí yí drí, tálā kâyí tā rí 'dī 'bá yí drí ndrī 'ēzō 'â'dólé rí trá rí'á ānyí rōō.

Yōwání jō tā átí-átí Yésū ká òjílā Ôvârí ká rí 'bá yí drí

⁴ Mā Yōwání ígī tā ígī-ígī nō nī òjílā Ôvârí ká gólíyí jārībā gólíyí nī-drī-lā-rī 'bādrī Ásīyā ká 'á rí 'bá yí drí. Ôvârí rí 'álé āā'dī ānī rú, gō'dá gólá ófē ró tā 'ā'dī íyíkā ānī drí. Gólá 'dī 'â'dó 'bá bē kárá rí. 'Dōvó Líndrī Tāndī Ôvârí ká ádré 'bá Ôvârí āndrā rí ófē tā sūsū gō'dá kpá tā 'ā'dī bē ānī drí. ⁵ Gō'dá Yésū Krístō gólá rí 'bá tā mbī 'bá ró zāā kárá tā Ôvârí ká 'lélé pātī rí búúú gólá rí fūzō rí ófē kpá tā sūsū gō'dá tā 'ā'dī bē ānī drí. Gólá 'dī rí'á òjílā sīšī Ôvârí drí íngalé òdrā 'ásī rí. Gólá rí'á kúmú 'ī kúmú āzī drīlī ndrī āngó nō 'á.

Óō, Yésū mā luyí nī. Nī 'dī āmā lóvó 'bā 'bá rōō gō'dá āmā 'bālē ínjílí volé mbārākā tā ònjí āmākā rí ká 'ásī tálā ánī òdrā sī rí.

⁶ Nī nī āmā trá 'â'dólé 'bālē kúmú yí ró, gō'dá kpá nī 'bā āmā trá 'â'dólé ānyí ānī átā Ôvârí bē kárá ūrī ākó drī-'bá ró.

Bē trá ítí rí, 'dōvó òjílā 'īnjī nī gō'dá òluyí yí kpá nī kúmú íyíkā ró zāā gbádú zāā. 'Ā'dô ítí.

⁷ Nī ndrē drē, Yésū ábī 'ē'á ácalé vō lāgū-lāgū bē gbāā yí rú sī. Ítí rí, òjílā ndrī 'â'dô yí gólá rí ndrē'á yí līfī nyānyā sī, ngīngī là rí'á òjílā gólíyí gólá rí rú'bā 'īnyīrīkō 'ā'dī 'bá trá ājú sī rí 'bá yí, òrī Yúdā yí ká tí rí. Gō'dá òjílā òrī ndrī āngó drī ká rí 'bá yí 'â'dô yí āwó ngō'á yí ūrū 'līndrī sī, tálā gólíyí drí gólá rí fūzō nī rí tāsī. Ítí tā pātī ró rí, tā rí 'dī 'â'dô rú 'ē'á té òzō átálé trá 'dī kátí. 'Áwō-'dī. ⁸ Ôvârí āmā līpī átā tā kī, "Mā rí'á gólá tā ndrī ítō 'bá ró rí 'dī, gō'dá má kpá 'dī rí'á gólá 'ē 'bá tā-vó ndrī átílí rí. Mā 'dī 'â'dô 'bá bē kárá rí. Mā 'dī rí'á gólá mbārākā ndrī līpī ró rí."

Tā Yésū drí íyí 'â'dázó Yōwání drí rí

⁹ Mā gólá tā nō ígī 'bá nō rí'á ānī ādrúpī Yōwání 'dī. Nī nī trá kī, má nī lāṅō rú ízā ká tálā tā lēlē ámākā Yésū 'á. Gólá āmā drí ātúlí ānī bē cú ítí pīpīšīlī íngá ākó kpākpā, tálā āmā rí'á kúmú gólákā rí zélé rí drí. Sīšī nā sī rí, ūrū mā trá gō'dá 'bālē gānīmā 'á ākírī zīlī Pātómósā rí 'á tálā tā Ôvârí ká pēpē tāsī tā átí-átí Yésū rí tāsī rí bē. ¹⁰ Kâyí Ôvârí rí íratā ká āzā sī rí, mbārākā Líndrī Tāndī Ôvârí ká ká fī trá má 'á má drí gōzō Yésū rí ndrélé. Gō'dá ítí rí, 'â'dô trá nōtí. Mā ārī òjílā āzā úlī là trá rí'á tā átā'á má ūgúlí lésī. Òjílā rí 'dī gbórókō là rí'á ūrū òzō gūnīyā kátí. ¹¹ Gō'dá òjílā rí 'dī kī nī rí, "Nī ígī tā gólíyí nī drí 'ē'á ndrēlā rí 'bá yí búkū 'á, gō'dá nī jō ró bē kānīšā gólíyí nī-drī-lā-rī gólíyí 'â'dô 'bá Ēfēsō 'álā, Sīmīrónā 'álā, Pērēgāmómā 'álā, Tāyātīrā 'álā, Sārādīsī 'álā, Fīlādēlīfīyā 'álā gō'dá kpá Lōdīsīyā 'álā rí 'bá yí drí."

¹²⁻¹³ Gō'dá nīngá sī, má drí ngāzō rú pīlī 'bō òjílā gólá rí 'bá tā átálé má drí nō ndrélé rí, má drí āzákólā lēndrē òzō òjílā mvá kátí rí ndrēzō ádré'á lāmbā nī-drī-lā-rī êdélé trá dáābō 'ásī rí lāfálé, cú ítā kūndrū-kūndrū bē yí rú búúú pá òmbē 'ásī, gō'dá gólá kpá rí'á bāgō kúmú ká êdélé dáābō 'ásī rí bē, óombē trá gbāā ágāsī là 'ásī. ¹⁴ Gō'dá gólá rí drī-'bí mvēemvē kpírī-kpírī kátōō kátí gō'dá līfī bē kō'á njārā-njārā òzō lāsī kátí. ¹⁵ Gō'dá pá-gbāyā là yí ká trá ókīzō 'ā'dī gólá rí'á vólā kōvō sī óká zélé rí kátí. Gbórókō là lōndrō ókīzō līmvū òlē drīlī rí kátí. ¹⁶ Gólá cú rí'á 'bī'bwā bē nī-drī-lā-rī íyí drī-ágó 'á, gō'dá līgú āngī cīcī ró néné rí 'āfō trá mbēlēsō sī-'bālē là 'ásī. Gō'dá nīlī là rí'á kō'á òzō 'tū gólá drī-gbádá ndrī 'bá 'dī rí līfī là kátí.

¹⁷ Gō'dá má ndrē òjílā rí 'dī lārākō là bē ítí rí, má drí ngāzō 'délé gbō ādrū āvō kátí gólá āndrā. Drílā ngāzō íyí drī-ágó trólé 'bālē má rú gō'dá ngāzō tā átálé kī,

Nī 'ē ūrī kō. Nōō rí'á mā Yésū gólá tā ítō 'bá ró ndrī gō'dá kpá gólá 'ē 'bá tā-vó átílí ndrī rí 'dī. ¹⁸ Mā 'dī 'â'dô 'bá bē kárá rí. Kâyí sīšī nā sī rí, úfū mā trá, gō'dá ngbāāngbānō rí, mā bē rí'á lédrē-lédrē ró kpá ó'dí, gō'dá 'â'dô rí'á lédrē-lédrē ró zāā gbádú ādūkū ākó. Mā rí'á cú drī-ācē bē òdrā drīlī.

¹⁹ Nī ígī tā gólíyí ndrī nī drí ndrélé trá ngbāāngbānō rí, gō'dá kpá gólíyí má drí 'ē'á 'â'dalā nī drí 'ā'tí 'álā rí 'bá yí búkū 'á. ²⁰ Gō'dá 'bī'bwā gólíyí nī-drī-lā-rī āmā drī-ágó 'á nō 'bá yí tāsī gō'dá kpá lāmbā gólíyí nī-drī-lā-rī êdélé dáābō 'ásī nō 'bá yí tāsī rí, 'dōvó má lōfō drē ítō là yí nī drí nōtí. 'bī'bwā nī-drī-lā-rī 'dī 'bá yí rí'á òjílā gólíyí rí 'bá 'ālō-ālō kānīšā gólíyí nī-drī-lā-rī 'dī 'bá yí vó là yí ndrélé rí 'bá yí 'dī, gō'dá lāmbā nī-drī-lā-rī 'dī 'bá yí rí'á kānīšā rí gógó nī-drī-lā-rī 'dī 'bá yí nyānyā là yí 'dī.

¹ 1.4 Úlī gólíyí Yōwání drí ígílí nōngá rí rí'á 'līndrī Ôvârí ká nī-drī-lā-rī'. Òjílā āmbá 'īšū tā kī, 'dī rí'á úlī mānīgō 'ī Líndrī Tāndī Ôvârí ká rí tāsī.

Tā ātī-ātī Yēsū kā ōjīlā Ōvāri kā Ēfēsō 'álā rī 'bá yī drī

2¹ Ní ģī tā nō ōjīlā gólā rī 'bá ōjīlā ámakā vó lā ndrélē Ēfēsō 'álā rī drī nōtī kī nī rī, Nī āri drē! Mā rī'á ōjīlā gólā á'dó 'bá 'l'ā'wá bē nji-drī-lā-rī ámā drī-ágó 'á, gō'dá kpá ōjīlā gólā rī 'bá lāmúlī lāmbā nji-drī-lā-rī gólīyī édélé dáábō 'ásī rī 'bá yī lāfálé 'ásī rī 'dī. ²⁻³ Mā nī tā gólīyī ānī drī rī'á 'ēlā rī 'bá yī trá ndrī. Mā nī trá kī, nī 'ē ngá 'ē'ē trá mbārākā sī rōō. Nī ādrē trá ōzō rākā fē kátī fī ātū-ātū sī lāṅō 'ásī tālā tā ámakā rī 'bá yī tāsī. Mā nī trá kī, nī áyē ōjīlā gólīyī rī 'bá tā ányā ímbálé rī 'bá yī kō rīlī ānī lāfálé. Gō'dá kpá rī, nī ūjū ūlī ōjīlā gólīyī kī 'bá nī rī, īyī āā'dō lājó'bá Ōvāri kā 'dī, gō'dá gólīyī á'dó īyī 'dī kō'dáwá rī 'bá yī ká trá. Gō'dá nī nī trá kī, ōjīlā rī 'dī 'bá yī rī'á īyī ōnjō 'bá 'l.

⁴ Gō'dá tā āzā bē rī'á ālō ānī drī rī'á 'ēlā gólā ámā 'bā 'bá á'dólé drī-mbílī solé ānī līfī rī. Tā rī gógó 'dī rī'á ōzō nōō rī kátī. Nī 'bāā gō'dá ámā lōvó kō'dáwá ngbāāngbānō ōzō ānī drī rī'á 'ēlā sīsī nā sī rī kátī. ⁵ 'Dōvó ītī rī, nī 'sū drē tā tā gólā nō tāsī. Gō'dá ángó tī ró ānī drī tā 'ē'ē āníkā jāzō ányā ró tákányī yā? Nī ādī drī volé tā ōnjī āníkā rī 'bá yī 'ásī, gō'dá nī rī ró bē rī'á tā gólīyī ānī drī rī'á 'ēlā káyī sīsī ānī drī á'dózo ōjīlā ámakā ró nā sī rī 'ēlé 'dī. Ōzō gō'dá nī āādī drī kō volé tā ōnjī āníkā rī 'bá yī 'ásī rī, má á'dó ānī'á ānī ngálā gō'dá lāmbā āníkā 'dī trólé volé ānī drīgá sī. ⁶ Gō'dá lé ītī rī, tā ālō bē rī'á gólā ámā 'bā 'bá á'dólé āyīkō ró rī. Tā 'dī 'dī rī'á nō, nī gā tā ōnjī-ōnjī gólīyī lājó'bá Nīkólā ká rī 'bá yī drī rī'á 'ēlā rī 'bá yī trá dó. Gō'dá mā rī gógó gā tā ōnjī 'ē'ē gólīyīkā 'dī 'bá yī kpá dó.

⁷ Ānī ōjīlā ámakā rī 'bá yī, ōzō ānī á'dó fī té bī bē rī, 'dōvó nī āri tā gólā má drī rī'á átalā ānī drī Líndrī Tāndī Ōvāri ká rī sī rī. Mā ātā ānī gólīyī ndrī rī 'bá fī ātūlī gō'dá tā áyézo kō 'dēzo má vósī rī, má á'dó ānī áyé'á lō'wá lédrē-lédrē ká ámvú Ōvāri ká 'á rī nyālē rīzō zāā gbádú ādūkū ākó. 'dī 'dī.

Tā ātī-ātī Yēsū kā ōjīlā Ōvāri kā Sīmīrōnā 'álā rī 'bá yī drī

8 Ní ģī tā nō ōjīlā gólā rī 'bá ōjīlā ámakā vó lā ndrélē Sīmīrōnā 'álā rī drī nōtī kī nī rī, Nī āri drē! Mā 'dī gólā tā itō 'bá nī gō'dá kpá gólā 'ē 'bá á'dólé tā-vó lā ātīlī nī rī. Mā 'dī gólā fūlī trá rī, gō'dá mā kpá 'dī lídrī 'bá ó'dí ōdrā 'ásī rī. ⁹ Mā nī tā trá ndrī lāṅō rú īzā āníkā rī'á nji'lā rī 'bá yī tāsī. Gō'dá má nī kpá trá ānī rī'á ngá ākó āngó 'á. Gō'dá tā pātī ró rī, ānī rī'á ngá bē rōō érō āníkā 'á vō 'būū 'á ūrú 'álā rī 'á. Gō'dá kpá rī, má nī lā'dá gólīyī ōrī Yúdā yī ká ūrūkā 'bá yī drī rīzō ānī lō'dalé rī 'bá yī trá. Gólīyī kī nī rī, yī āā'dō ōrī Ōvāri rī nyāányā ká 'dī, gō'dá tā pātī ró rī, gólīyī rī Sātānā rī 'nīlī 'dī kúmú īyīkā ró. Ítī rī, gólīyī rī kō 'dī rī'á tā 'ēlé ōjīlā pātī Yúdā yī ká rī 'bá yī kátī ālōwálā.

¹⁰ Lāṅō 'ē'á á'délé ānī drī, nī 'ē ūrī kō. Ítī rī, má ātā drē tā āzā ānī drī, Sātānā lē íyīkā nō ānī 'ēlé á'dólé 'délé má vósī kō. Gólā á'dó gō'dá ānī ūrūkā 'bá yī 'ē'á 'bālē gānīmā 'á. Ítī rī, nī á'dó lāṅō nā'á ānī drī káyī āzā 'bá yī sī. ² Kpálé rī, 'dōvó nī rī tā lēlé sī má 'á, ōzō kpálé áā'dó bī ānī ūfú'á rī. Ōzō nī ō'ē trá ītī rī, má á'dó ānī 'bā'á rīlī lédrē-lédrē ró zāā gbádú ūrú 'álā. ¹¹ Ānī ōjīlā ámakā rī 'bá yī, ōzō ānī á'dó fī té bī bē rī, 'dōvó nī āri tā gólā mā drī rī'á átalā ānī drī Líndrī Tāndī Ōvāri ká rī sī rī. Mā ātā tā ānī drī, ānī gólīyī ndrī rī 'bá fī ātūlī gō'dá tā áyézo kō 'dēzo má vósī rī, nī á'dó rī'á ādūkū ākó, á'dó kō ōzō gólīyī ōdrā 'bá lāṣī Ōvāri ká 'á rī tī kō. 'dī 'dī.

Tā ātī-ātī Yēsū kā ōjīlā Ōvāri kā Pērēgāmómā 'álā rī 'bá yī drī

12 Ní ģī tā nō ōjīlā gólā rī 'bá ōjīlā ámakā vó lā ndrélē Pērēgāmómā³ 'álā rī drī nōtī kī nī rī, Nī āri drē! Mā rī'á gólā rī gógó á'dó 'bá cú līgú āngī mbēlēsō, sī lā drī cīlī cīcī néné, gō'dá rī'á āfō'á sī-'bálé lā 'ásī rī bē rī 'dī. ¹³ Mā nī trá kī, vō gólā ānī drī rīzō rīlī rī, rī'á vō Sātānā drī á'dózo kúmú lā ró rī 'dī. Kpálé rī, nī gāā fī kō kī, mā 'dī rī'á kúmú āníkā. Gō'dá kpálé rī, úfū Ānītipā rú 'l'ā 'bá ámakā ró rī, ānī lāfálé sī, tālā gólā rī trá tā Ōvāri ká 'ēlé 'dī pātī ró mbī rī tāsī, nī rī trá tā lēlé sī má 'á. Nī 'ē tā ámakā nō, ōzō kpálé nī ōrī vō gólā ōjīlā dūū drī rīzō rī'á Sātānā rī 'nīlī 'dī rī 'á rī.

¹⁴ Gō'dá tā ūrūkā 'bá yī bē, má drī ānī rú īzāzō tā lā sī rī. Ōjīlā āzā 'bá yī bē ānī lāfálé sī, gólīyī rī īyīkā tā gólīyī Bālāmā drī ōjīlā ímbázō 'dī sī lā rī 'bá yī 'ēlé 'dī. Bālāmā⁴ 'dī tā á'dá 'bá Bálākā drī ōjīlā Ōvāri ká jāzō lāfī mbī gólā 'dēzo Ōvāri vó rī 'ásī gólīyī ádō-ádō sī āyīlī ōkó á'dó 'bá kō gólīyī ōkó ró rī 'bá yī bē rī, gō'dá kpá rī, gólīyī ōnyā ró bē nyásá fēlé trá ōvāri ābārādāgō drī ngá ōzō pārandā kátī rī tī rī. ¹⁵ Ānī ūrūkā 'bá yī rī kpá rī'á tā ányā ālólā 'dī 'bá yī 'ēlé 'dī. Nī rī rī'á tā gólīyī lājó'bá Nīkólā ká rī 'bá yī drī rī'á ímbálā rī 'bá yī 'ēlé 'dī. ¹⁶ Ícā trá ānī drī tā ōnjī 'dī 'bá yī áyéle volé. Ōzō nī āāyē tā ōnjī rī 'dī 'bá yī kō rī, má á'dó cā'á tólā 'wāā gō'dá līgú āngī mbēlēsō ámā sī-'bálé 'á nō sī lāṅō fēlé ānī gólīyī rī 'bá tā ōnjī 'dī 'bá yī 'ēlé rī 'bá yī drī.

¹⁷ Ānī ōjīlā ámakā rī 'bá yī, ōzō ānī á'dó fī té bī bē rī, 'dōvó nī āri tā gólā má drī rī'á átalā ānī drī Líndrī Tāndī Ōvāri ká rī sī rī. Mā ātā tā ānī gólīyī ndrī rī 'bá fī ātūlī gō'dá tā áyézo kō 'dēzo má vósī rī, má á'dó nyásá gólā Ōvāri ká 'būū 'álā rī fē'á ānī drī. Mā á'dó kpá rú ó'dí zī'á ānī drī. Gō'dá rú rī 'dī má á'dó ģī'á lā kúnī mvá mvēēmvé rú fēlé ānī drī. Ōjīlā ālōwálā nī rú ó'dí rī 'dī kō cé ānī rī gógó má drī kúnī mvá rī 'dī fēzo drīlīyī rī 'dī. 'dī 'dī.

²2.10 Úlī gólīyī Yōwānī drī ģīlī nōngá rī rī'á 'káyī mūdri' 'dī.

³2.12 Jārībā zīlī Pērēgāmómā 'á rī, ōrī trá rī'á kúmú āngī Rómā drīlī rī 'nīlī 'á lā ōzō Ōvāri rī nyāányā kátī. Ōjīlā Pērēgāmómā ká 'nīlī īyī 'nī kpá trá ōvāri ró. 'Dī tā gólā Yēsū drī kī'á nī rī, Sātānā āā'dó 'dī kúmú vō 'dī ká ró rī 'dī.

⁴2.14 Nī zī 'Dīyī Lālā kápīā 25, kápīā 26.1-2, gō'dá kpá kápīā 31.16.

Tā ātī-ātī Yésū kā ōjilā Ōvārī kā Tāyātīrā 'álā rī 'bá yī drī

¹⁸ Ní ìgī tā nò ōjilā gólá rī 'bá ōjilā ámaká vó lá ndrélé Tāyātīrā 'álā rī drī nōtí kī nī rī,

Nī ārī drē! Mā Ōvārī rī mvá 'ī'dī, līfī lá drī rī'á kōlè njārā-njārā ōzō lāsī kātī gō'dá pá-gbāyā lá drī kázó ókīzō àdī gólá vólé kōvō sī óká zélé rī kātī rī.

¹⁹ Má nī tā gólīyī ānī drī rī'á 'èlā rī 'bá yī trá ndrī. Má nī rú lèlè ānīkā ānī vó 'asī rōō rī trá gō'dá kpá rīrī ānīkā tā lèlè sī úlī ámaká rī 'bá yī 'á rī trá ndrī. Ānī rī'á ngá 'è 'bá rō ānī vó 'asī, gō'dá nī àtū lāṅō cú tī tā gīgī ākó. Gō'dá tā pātī rō rī, ānī rī'á tā tándí 'è'á rōō lāvūlī sīsī lá drī sī.

²⁰ Kpálé rī, tā āzā bē rī'á ānī drī rī'á 'èlā ányá rō rī, tā rī 'dī 'bá yī 'ī'dī nō, nī āyè ōkó gólá rī 'bá tā ōnjī 'èlè ōzō Jēzēbélé tī rī rīlī ānī lāfálé.⁵ Gólá rī tā ámalé ōnjō sī kī nī rī, yī āā'dō ōjilā gólá rī 'bá tā ātī-ātī Ōvārī kā átalé tā āngū 'bá rō rī 'ī'dī. Gō'dá gólá rī'á tā pātī rō ōjilā ámaká ádó'á ōnjō sī, tálá gólīyī 'è'è rō bē tā ōnjī āyīzō ōkó á'dó 'bá kō gólīyī ōkó rō rī 'bá yī bē, gō'dá kpá rī, gólīyī ōnyá rō bē nyásá fèlè trá ōvārī ābārādāgō drī ngá ōzō pārandā kātī rī tī rī. ²¹ Má āyè ōkó 'dī trá rīlī káyī dā sī, tálá á'dō rō bē gólá drī ícázó bē drī ádíli vólé tā ōnjī 'ásī, gō'dá gólá gā íyīngá vólé dó tā ōnjī íyīká 'dī 'bá yī áyélé. ²² Nī ārī drē, má á'dō gólá rī 'è'á 'délé ngá lāzé bē. Gō'dá ōjilā gólīyī rī 'bá áyīlī gólá bē ōkó rō rī tāsī rī, má á'dō 'è'á lāṅō āndrè fèlè gólīyī drī, ōzō gólīyī āāyè tā ōnjī gólākā rī'á 'èlā 'dī 'bá yī vó lá kō'dáwá rī. ²³ Má á'dō kpá gólīyī rī 'bá 'délé gólá vósī rī 'bá yī úfúlá ndrī. Nīngá sī rī, ōjilā ámaká ndrī vó drī sī ákí ákó á'dō íyī nī'á lá íyī kī, má 'ī'dī rī'á gólá tā ṣsū ōjilā kā nī 'bá cé tīfī rī 'ī'dī, gō'dá má á'dō tā lōgō'á kpá gólīyī drī cé tīfī á'dō tā 'è'è gólīyīká rī 'bá yī vó rō.

²⁴ Gō'dá ānī ūrūkā gólīyī Tāyātīrā 'álā rī 'bá yī drī rī, nī lēé tā-drī tā ímbā ōkó 'dī ká 'dī 'á kō, tā ōnjī kírīwá rō gólá rīzō Sātánā rī ññlī 'dī. Gō'dá má ātā ānī drī kī, má rī'á tā 'bā'bā āzā ákó ānī drī 'èlè, ²⁵ cé nī rī tā lèlè sī gágá tā gólīyī ānī ímbázó 'á lá gólīyī á'dó 'bá pātī rō rī yī 'á, té búúú káyī má drī āgōzō kpá ó'dí āngó nō 'á rī sī.

²⁶ Má ātā tā ōjilā gólīyī rī 'bá fī àtūlī gō'dá tā áyézó kō 'dézó má vósī rī, gólīyī 'ī'dī tībè má drī 'èzō drī-ácè ámaká fèlè drīlīyī, tálá gólīyī ñcā rō bē á'dólé kúmú rō ōrī gólīyī tā Ōvārī kā gā 'bá dó rī 'bá yī drī rī. ²⁷⁻²⁸ Drī-ácè rī nō kpá rī'á gólá ālólá ámá átá drī áfèlè trá má drī rī 'ī'dī. Ōzō rī'á átalá rī kātī kī, “Ní á'dō á'dó'á cú drī-ácè bē ōrī gólīyī tā Ōvārī kā gā 'bá dó 'dī 'bá yī drīlī mbārākā āngī sī, gō'dá ní á'dō kpá gólīyī lótó'á 'bōórō-'bōórō ōzō ngbílī drī 'dèrè límvo drīlī úfúlá rī kātī.”⁶ Gō'dá má á'dō kpá ngá ññī ámaká fè'á gólīyī drī kpá ōzō ngá ññī rī'á fèlā má drī zīlī Mōrōbā rī kātī.

²⁹ Ōjilā ámaká, ōzō ānī á'dō fī té bī bē rī, 'dōvó nī ārī tā gólá má drī rī'á átalá ānī drī Líndrī Tándí Ōvārī kā rī sī rī. 'ī'dī 'dī.

Tā ātī-ātī Yésū kā ōjilā Ōvārī kā gólīyī Sārādīsī 'álā rī 'bá yī drī

3 ¹ Ní ìgī tā nò ōjilā gólá rī 'bá ōjilā ámaká vó lá ndrélé Sārādīsī 'álā rī drī nōtí kī nī rī,

Nī ārī drē! Mā rī'á Líndrī Tándí Ōvārī kā bē⁷ gō'dá kpá cú 'ī'bī'bīwá bē má drīgá zālō nñī-drī-lā-rī rī 'ī'dī. Má nī tā ōnjī gólīyī ānī drī rī'á 'èlā rī trá. Gō'dá tī rī, ókí ānī á'dō rī'á ótó lédrè-lédrè 'ī, gō'dá tā pātī rō rī ānī rī'á ótó āvō 'ī. ² 'Dōvó ānī ōjilā ámaká rī 'bá yī, nī nñī līfī á'dú 'ásī! Nī sū lédrè-lédrè āmbúkū fīnyáwá gólá lākí 'bá 'dī rú dódó, tálá ōzō ícá dralé zāā ndrī kō. Tā 'è'è ānīkā 'dé kō ālōwálá Ōvārī rī līfī drī bē. ³ Má ātā tā ānī drī tā gólīyī ímbalé trá ānī drī gō'dá kpá tā gólīyī lèlè trá rī āāgā ānī drī, nī rī rīlī tā lèlè sī tā rī 'dī 'bá yī 'á pīpīsīlī ālō sī. 'Dōvó nī āyè kpá tā gólīyī ōnjī rō ānī drī rī'á trá 'èlā rī 'bá yī. Nī nñī līfī á'dú 'ásī, tálá má ōzō ácá ānī ngálá nyī rō ōzō ūgú kātī gō'dá ānī tī drī á'dízó drīlā sī.

⁴ Kpálé tī rī, ānī ūrūkā 'bá yī Sārādīsī 'á rī 'bá yī rī íyī trá rīlī lāfī mbī tándí rō gólá ámaká rī 'ásī. Nī á'dō gō'dá lāmú'á nī má bē vó 'būú 'á úrú 'álā rī 'á. Áá'dō kpá ítá mvēēmvē rī 'bá yī sō'á ānī rú. 'Dī rī tā tándí ānīkā rī 'bá yī á'dalé 'ī'dī. ⁵ Nī ārī drē! Gólīyī rī 'bá fī àtūlī tā áyézó kō 'dézó má vósī rī, gólīyī á'dō íyī kpá ítá mvēēmvē sō'á gō'dá gólīyī rú á'dō rī'á ìgī-ìgī lá rō búkū lédrè-lédrè ká rī 'á, 'dī rī'á ōjilā gólīyī 'è 'bá rīlī zāā gbádú rō rī 'bá yī rú lá íyī lāfálé 'á. Nīngá sī, má á'dō tā pè'á ámá átá yī drī mālāyīká á'dó 'bá íyī gólākā rō rī 'bá yī bē kī, gólīyī 'dī 'bá yī rī'á íyī ōjilā ámaká 'ī'dī.

⁶ Ānī ōjilā ámaká rī 'bá yī, ōzō ānī á'dō fī té bī bē rī, 'dōvó nī ārī tā gólá má drī rī'á átalá ānī drī Líndrī Tándí Ōvārī kā rī sī rī. 'ī'dī 'dī.

Tā ātī-ātī Yésū kā ōjilā Ōvārī kā Fīlādélífīyā 'álā rī yī drī

⁷ Ní ìgī tā nò ōjilā gólá rī 'bá ōjilā ámaká vó lá ndrélé Fīlādélífīyā 'álā rī drī nōtí kī nī rī,

Nī ārī drē! Mā 'ī'dī rī'á á'dō-á'dō ámaká drī 'bálé ngī ōjilā ndrī má drī 'bálé rī 'bá yī drī sī, gō'dá kpá ōjilā gólá á'dó 'bá tā mbī 'bá rō Ōvārī ngá lésī rī 'ī'dī pātī. Má cú rī'á mǎfótáā jārībā Ōvārī kā rī ká bē má drīgá.⁸ Ōzō má ūñjī áfī āzákólá 'dī trá tólá rī, ōjilā āzākā yū gólá ícá 'bá áfī rī 'dī á'bálé rī. Gō'dá kpá ōzō má āā'bā áfī rī 'dī trá kpāqū rī, ōjilā āzākā kpá yū gólá ícá 'bá nñīlā trā rī. ⁸ Ití rī, má nñī áfī rī 'dī trá trā ānī drī fīzō Ōvārī ngálá. Má nī tā gólīyī ānī drī rī'á 'èlā rī 'bá yī trá ndrī. Má nī kpá trá kī, ānī mbārākā á'dó kō rōō, gō'dá kpálé tī rī, nī ññī tā gólīyī má drī átalé

⁵2.20 Ní zī Búkū drī-káká Kúmú ká, kápītā 16.31 gō'dá kpá Búkū rī Kúmú ká kápītā 9 tā Jēzēbélé ká nīzō.

⁶2.27-28 Lōngó 2.9

⁷3.1 Úlī gólīyī Yōwánī drī ìgīlī nōngá rī rī'á 'līndrī Ōvārī kā nñī-drī-lā-rī' 'ī'dī. Ōjilā āmbā ṣsū tā kī, 'dī rī'á úlī mǎnīgō Líndrī Tándí Ōvārī kā rī tāsī.

⁸3.7 Úlī gólīyī Yōwánī drī ìgīlī nōngá rī rī'á 'mǎfótáā Dāwúđī ká'. Tā ífī úlī 'dī ká kī, mǎfótáā gólá áfī fīzō jārībā āndrè Ōvārī kā gólá 'būú 'álá gólá á'dó 'bá ōzō Yērōsálēmā gólá kúmú Dāwúđī drī bélé āngó nō 'á rī kātī rī tī lá nñī ká trā rī 'ī'dī.

trá ānī drī 'ēlé rī 'bá yī trá. Gō'dá kpá rī, ānī ā'dó kō ūrī ró tā átálé kī, ānī rī'á ōjílā gólīyī tā lē 'bá trá má 'á rī 'bá yī rī'dī. ⁹ Gō'dá ōjílā gólīyī tā átá 'bá kī ūyī āā'dó ōrī Ōvārī ká, Yúdā yī ká ró rī 'bá yī rī'dī rī tāsī rī, gólīyī ādó 'dī ōnjō 'ī, gólīyī rī'á ōjílā Sātānā ká rī'dī. Gō'dá ūrī rī, má ā'dó ōnjō 'bá 'dī 'bá yī 'bā'á ānīlī 'ā'ī fīlī vūdrī ānī pá āmvózó, gō'dá gólīyī ā'dó nī'á lá kī, ānī lōvó bē má 'á rōō. ¹⁰ Nī ĩnjī tā Ōvārī ká gólā rīzō rīlī tā lēlē sī Ōvārī 'á, ōzō áamá kátī rī trá ōzō kpálé káyī lāñō ká rī sī rī. Má ā'dó gō'dá ādré'á ānī ngá lésī kpāákū cācā ró káyī lāñō āngī ká gólā 'ē 'bá ā'déle ōrī ndrī āngó nō ká drī ngbāāngbānō tā ōnjī gólīyīkā tāsī rī 'á.

¹¹ Má ā'dó ācá'á āgólé āngó nō 'á ngbāāngbānō. Ītī rī, nī rī tā áamá ká rī 'bá yī lēlē lá yī sī, tálā ōzō kō drī-'á ānīkā gólā Ōvārī drī 'ē'á fēlā ānī drī rī trōō. ¹² Má átá ōjílā gólīyī rī 'bá fīlī ātūlī gō'dá tā áyézo kō 'dézó má vósī rī, má ā'dó gólīyī 'bā'á ā'dólé ānyī Ōvārī bē kárá ōzō ājū kátī jó āngī áamá átá Ōvārī ká 'būū 'álá gólā 'ē 'bá rīlī zāā gbádú nā ātīlī. Ītī rī, ōjílā āzākā yū gólīyī ādrólé volé jó rī 'dī 'ásī. Gō'dá kpá rī, má ā'dó Ōvārī áamá ká rī rú lá ĩgī'á gólīyī ándrá-gá-sīlī 'á jāřibā Ōvārī ká rī rú lá bē. Jāřibā rī 'dī rú lá Yērōsālémā ó'dī gólā Ōvārī drī 'ē'á 'bā'á ānīlī 'būū lésī nōngá rī rī'dī. Gō'dá má ā'dó kpá rú ó'dī áamá ká ĩgī'á gólīyī drī, ā'dó ró bē gólīyī drī ā'dózo ōjílā áamá ká ró.

¹³ Ānī ōjílā áamá ká rī 'bá yī, ōzō ānī ā'dó fī té bī bē rī, 'dōvó nī ārī tā gólā má drī rī'á átálā ānī drī Líndrī Tāndī Ōvārī ká rī sī rī. Ī'dī 'dī.

Tā ātī-ātī Yésū ká ōjílā Ōvārī ká Lōdīsīyā 'álá rī yī drī rī

¹⁴ Nī ĩgī tā nō ōjílā gólā rī 'bá ōjílā áamá ká vó lá ndrēlé Lōdīsīyā 'álá rī drī nōtī kī nī rī,

Nī ārī drē! Mā rī'á ōjílā gólā rī 'bá ngá yī drī tā lá 'balé 'ēlé rī 'ē 'bá té rī'dī rī rī'dī. Mā kpá rī'á līfī 'bāzō drī lá rī rī'dī, gō'dá kpá rī'á tā mbī 'bá 'ī. Mā kpá rī'á ōjílā gólā zāā kárá rī 'bá trá tā Ōvārī ká 'ēlé rī'dī pātīlī ró būūū áamá fūzō rī rī'dī. Mā rī'dī rī'á Kúmú ró ngá ndrī gólīyī Ōvārī drī lō'balé rī 'bá yī drīlī.

¹⁵ Má nī tā gólīyī ānī drī rī'á 'ēlá rī trá ndrī, gō'dá kpá tā ĩsū ānīkā bē. Nī ārī tā áamá ká rī kō 'ēlé pīpīsīlī ālō sī. Nī kī, ānī āā'dó áamá lē 'bá ró, gō'dá ā'dó kō pātīlī ró. ¹⁶ Ānī rī'á má drī rī ōzō átó gólā pētēkē 'ā'ī-nyá ākó rī kátī, gō'dá tálā ānī trá rī'á ĩtī rī drī sī rī, má lē trá ānī āwúlī volé áamá sī-'balé 'ásī. ¹⁷ Nī átá tā kī, ānī āā'dó trá cú ngá-řī bē dūū, nī kī nī rī, gō'dá ngá ĩzā ndēē ānī kō. 'Dīlī nī nīlī tā kō kī, ānī rī'á ngá ākó lē 'bá 'ī, āpārāpā ūdūdú 'ī gō'dá kpá rī'á ūyī ūndú ró áamá līfī drī 'á. ¹⁸ 'Dōvó má lōgō ānī fīlī, tálā nī ānī ró bē dáābō lāgū-lāgū ró rī ūsūlī má drīgá sī, gō'dá kpá ānīlī ítá gólīyī ngbāngbā mvēēmvē ró rī 'bá yī ūsūlī má drīgá sī, ā'dó ró bē ānī drī sōlé ānī rú'á ūndú 'dī drīlī, gō'dá kpá rī, nī ānī ró ālōkō ūsūlī má drīgá sī lōtīlī ānī līfī 'ásī, tálā nī ĩcā ró bē vō ndrēlé pātīlī ró.

¹⁹ Má kī, ānī má drī lōvó lá yī 'balé rī 'bá yī tāsī rī, má ā'dá tā ōnjī ānīkā trá ānī drī, gō'dá má fē lāñō kpá trá ānī drī, ā'dó ró bē ānī drī drī ādīzō tā ōnjī 'ē'ē 'ásī. 'Dōvó bē trá ĩtī rī, nī 'dē nī āyē tā ōnjī ānīkā rī 'bá yī 'wāā, gō'dá nī ĩtō ró bē 'dēlé má vósī pīpīsīlī ālō sī.

²⁰ Nī ndrē drē fī, má rī'á ādré'á āfī fī rī'á ānī rú zī'á. 'Dōvó ĩtī rī, nī ārī áamá gbórókō gō'dá nī nīlī ró bē āfī. Gō'dá nīngá sī rī, má ā'dó fī'á ānī drī jó 'ásī. Gō'dá mā ā'dó nyāsá nyā'á ānī bē kpākā ālō.

²¹ Nī ārī drē, gólīyī rī 'bá fīlī ātūlī gō'dá tā áyézo kō 'dézó má vósī rī, má ā'dó gólīyī āzī'á rīlī má bē kúmú ró. 'Dīlī rī'á tā ālōlā, ōzō má drī átálé trá kī má rī trá tā lēlē sī, gō'dá nīngá sī áamá átá drī áamá zīzō rīlī kúmú ró yī bē rī kátī.

²² Ānī ōjílā áamá ká rī 'bá yī, ōzō ānī ā'dó fī té bī bē rī, 'dōvó nī ārī tā gólā má drī rī'á átálā ānī drī Líndrī Tāndī Ōvārī ká rī sī rī. Ī'dī 'dī.

Yōwānī ndrē Ōvārī vō 'būū 'álá rī 'álá

4 ¹ Dīlī vósī rī, ābī-ābī áamá ká 'dī 'á rī, má drī kpá tā āzā ndrēzō, má ndrē āfī fī trá rī'á hōwēē 'būū 'álá. Nīngá sī rī, ōjílā rī gbórókō lá drī lū'úlī ōzō gūnīyā kátī 'dī drī tā átázó má drī kī, “Nī ānī drē má ngáā nōlé, tálā má ā'dá ró bē tā gólā 'ē 'bá rú 'ēlé ngbāāngbānō rī ní drī.” ² Ītī rī, kōrō 'wāā mbārākā Líndrī Tāndī Ōvārī ká ká drī fīzō má 'á, ā'dó ró bē má drī Ōvārī rī ndrēzō, gō'dá má drī Ōvārī rī ndrēzō rī'á kīfī āngī gólākā drīlī kúmú ró. ³ Nīlī lá rī'á lāgú'á njārā-njārā ōzō kúnī mvá gólīyī zīlī jāsīpā gō'dá gólīyī rī'á zīlā kārānēlīyānī rī 'bá yī kátī. Gō'dá ājūnī kpá bē rī'á ndrī gbāā kīfī gólākā rú sī, lāgú'á kā'dā-kā'dā, ōzō kúnī mvá zīlī ēmērālādā rī kátī. ⁴ Ōjílā gólīyī ā'dó 'bá sīsī-lésī rī 'bá yī kpá bē rī'á ūyī zālō nyā'dī-trá-drī-lā-ngā-sū. 'Dīlī gólīyī rī'á ūyī kīfī āzā 'bá yī kīfī kúmú ká rī gārā drī lá 'ásī rī 'bá yī drīlī sī. Ōjílā rī 'dī 'bá yī sō ūyī 'dó ítá mvēē 'ī gō'dá kpá cú āpā drī-'á ró dáābō 'ásī rī 'bá yī bē ūyī drī sī. Āpā 'dī 'bá yī rī tā ā'dálé kī, gólīyī trō tā trá ājū-'bā-āzī drīgá sī tā Ōvārī ká ĩnjī-ĩnjī lá sī. ⁵ Gō'dá kīfī āngī kúmú ká 'dī 'ásī rī, vō 'dó rī'á lāgú'á nā-nā-nā gō'dá mōgbará kpá nī'á ūfū bē kpīyā-kpīyā. Gō'dá kpá kīfī rī 'dī ándrá rī lāmbā bē rī'á zālō nīlī-drī-lā-rī 'dó rī'á kō'á ūyī tā ā'dá Líndrī Tāndī Ōvārī ká ká ró. ⁶ Gō'dá ngá āzā kpá bē ōzō ĩmvū āndrē kátī rī'á lāgú'á kā'dā-kā'dā ōzō ngānā kátī kīfī āngī Ōvārī ká 'dī ándrá.

Ngá lédrē-lédrē āngī āngī lārākō āzā 'bá yī bē rī'á zālō sū ādré'á ūyī gbāā kīfī 'dī rú sī. Gólīyī rī'á cú līfī yī bē ūyī rú'á 'ásī ndrī kākārā. ⁷⁻⁸ Ngá lédrē-lédrē sū 'dī 'bá yī ālō-ālō rī'á ūfū bē nīlī-kázīyā gō'dá līfī lá yī rī'á kpá ūfū zēlé sī ndrī. Ngá lédrē-lédrē gólā sīsī rī nīlī lá rī'á ōzō kāmī kátī, gō'dá rī lá ró rī nīlī lá íyīkā ōzō ĩtī jōrā kátī, gō'dá nā lá ró rī íyīkā nīlī bē ōzō ōjílā mvá kátī, gō'dá sū lá ró rī íyīkā nīlī bē ōzō āřī kátī. Gō'dá káyī vósī cé rī, gólīyī rī rī'á lōngó ngólé nōtī. “Ōvārī, nī rī'dī rī'á ā'dó-ā'dó ānīkā drī 'balé ngīlī ōjílā ndrī ní drī 'balé rī 'bá yī drīlī sī rī.

Ōvārī, nī rī'dī rī'á kúmú āngī 'ī.

Ōvārī, nī mbārākā ndrī līfī ró rī rī'dī.

Nī rī'dī drī-'bá ró ngá-řī ndrī drīlī sī.

Ōvārī, nī bē ĩtō vō 'ásī gō'dá nī bē zāā gbádú ādūkū ākó.”

⁹ Ōzō itī lā 'dī kátī, ngá lédrē-lédrē sū 'dī 'bá yī ōtírī rīi iyī lóngó 'díyī ĩnjī-ĩnjī ká gō'dá āwō-itī 'ē ká rī 'bá yī ngōlé Ōvārī gólā rī 'bá rīlī kīfī íyíkā drīi kúmú ró, gō'dá kpá gólā rī 'bá zāā gbádú ró rī drī rī. ¹⁰ Gō'dá kpá itī gólīyī sīsī-lésī nyā'dī-trá-drī-lā-sū 'dī 'bá yī drī ngāzō iyī 'ā'ī fīlī vūdrī Ōvārī rī 'bá kīfī 'dī drīi gólā rī 'bá zāā gbádú ró 'dī āndrá gō'dá gólā rī ĩnjīzō. Gólīyī ātrō ápā íyíkā dáābō 'ásī rī 'bá yī volé iyī drīi sī 'bālē vūdrī pá-gbāyā lā yī lāgátī, gō'dá ngāzō iyī lóngó ngōlé kī,

¹¹ “Ōvārī, Kúmú āmákā, mā lūyī nī, tálā ānī ā'dō-ā'dō kó rī'á ngīi ōjīlā ndrī ní drī 'bālē rī 'bá yī drīi sī.

Ōvārī, Kúmú āmákā, mā lūyī nī, tálā nī rī'á mbārākā āmbá bē.

Nī 'dī tībē āmā 'bā 'bá ngá-fī bē ndrī āngó nō 'á tā ĩsū ānīkā sī rī.

Ōvārī, Kúmú āmákā, mā lūyī nī, tálā ní vō lōvó-lōvó nī āmā gō'dá ngá ndrī bē rī drī ā'dózó lédrē-lédrē ró.”

Ōjīlā ndrī lūyī iyī Yēsū gólā Kābīlīkī drī tītī ká ró rī

5 ¹ Gō'dá, má drī Ōvārī rī ndrēzō cú rī'á wārāgā bī bē iyī drī-ágó 'á, wārāgā bī 'dī ópā trá pāpā. Gō'dá wārāgā bī 'dī 'á rī, íngī tā trá drī lā 'á ágálē lā lésī, gō'dá kpá ūgúlī lā lésī, ódmbē trá bāgō nji-drī-lā-rī sī gō'dá bāgō ālō-ālō rī olóbē fī lā yī trá lóbē í'dá sī, tálā ōjīlā āzākā ōzō fī lā njii kō. ² Nīngá sī, má drī mālāyīkā āzā Ōvārī ká ndrēzō mbārākā bē āmbá. Nīngá sī, gólā drī tā íyázó kī nī rī, “Ā'dī ā'dō ícá'á nī wārāgā lóbēlé vō 'ásī zālō nji-drī-lā-rī 'dī fī lā njiilī gō'dá ĩnjīzō lā rī nī yā?” ³ Gō'dá mālāyīkā āzākā yū'dáwá 'būū 'álā, ngátā ōjīlā mvā āzākā yū'dáwá āngó drī 'á ngá drā 'bá trá ícá 'bá wārāgā 'dī fī lā njiilī ndrēlé, gō'dá tā ígilī trá 'á lā tólā 'dī zīzō rī. ⁴ Tálā tā 'dī tāsī rī, má drī āwó ngōzō rōō, tálā ōjīlā āzākā gólā ícá 'bá wārāgā 'dī fī lā njiilī gō'dá tā gólā ígilī trá 'á lā 'dī zīzō rī yū'dáwá. ⁵ Nīngá sī, ālō gólīyī sīsī-lésī 'dī 'bá yī ká drī ngāzō tā ātálē má drī kī, “Nī ngó āwó kō. Nī ndrē drē, Yēsū gólā rī'á zīlā “‘Kāmī ōrī Yúdā ká 'ásī’”, “‘Kúmú āngī Dāwūdī rī ōzōwá ró lāvū 'bá gārā rī’”, trō tā trá iyī ājū-'bā-āzī Sātānā drīgá sī ā'dólé gólā rī 'bālē ícálē wārāgā fī lā bēlé ndā í'dá sī vō 'ásī zālō nji-drī-lā-rī 'dī njiilī hōwēē.”

⁶ Nīngá sī rī, má drī “‘Kābīlīkī drī tītī ká ró’” gólā rī 'bá kpá rīlī gá kīfī Ōvārī ká 'dī drīi rī ndrēzō. Gō'dá ngá lédrē-lédrē gólīyī sū gō'dá ōjīlā sīsī-lésī zālō nyā'dī-trá-drī-lā-ngā-sū rī 'bá yī bē 'dó rī'á iyī gbāā dīrī gólā rú sī. Kābīlīkī drī tītī ká ró rī 'dī rī'á ōkīzō gólā fūlī trá fūfū rī kátī. Íyá āfō drī lā 'ásī zālō nji-drī-lā-rī. Gō'dá līfī lā rī'á kpá zālō nji-drī-lā-rī. Līfī 'dī 'bá yī ā'dā iyī Līndrī Tāndī Ōvārī ká⁹ gólā jōlé trá āngó drīi sī ndrī rī 'dī. ⁷ Gō'dá Ōvārī drī wārāgā iyī drī-ágó 'á 'dī fēzō Kābīlīkī drī tītī ká ró rī 'dī drī. ⁸ Gō'dá Kābīlīkī drī tītī ká ró rī 'dī trō bē wārāgā 'dī trá rī, nīngá sī, ngá lédrē-lédrē gólīyī sū gō'dá ōjīlā gólīyī sīsī-lésī nyā'dī-trá-drī-lā-ngā-sū 'dī 'bá yī bē drī ngāzō iyī 'dēlé vūdrī Kābīlīkī drī tītī ká ró rī 'dī pá lā rú. 'Dīi gólīyī sīsī-lésī rī 'bá yī ālō-ālō ndrī 'dó rī'á iyī kū'dī bē iyī drīgá sī cé fīfī gō'dá kpá sāānī ēdélē dáābō 'ásī rī 'bá yī bē. Sāānī rī 'dī 'bá yī, olózá ngá ōzō bāhūrū kátī rī ājū bē tūrū-tūrū rī 'dī drī lā yī 'ásī. Gō'dá ōcīkā bāhūrū ká rī 'dī ā'dā rātāā ōjīlā Ōvārī ká drī rī'á 'ēlā rī 'dī. ⁹ Gólīyī sīsī-lésī 'dī 'bá yī ndrī ngá lédrē-lédrē sū 'dī 'bá yī bē drī lóngó drē kó ārīlī sīsī lā sī kō rī ngōzō Kābīlīkī drī tītī ká ró rī 'dī drī kī,

“Nī, Kābīlīkī drī tītī ká ró rī'á, nī cé 'dī gólā ícá 'bá wārāgā 'dī trōlé

gō'dá í'dá fī lā lóbēzō vō 'ásī nji-drī-lā-rī 'dī 'bá yī ōwēlé.

Nī ícá nī tálā úfū nī trá.

Ānī ōdrā sī, ní gī āmā ōjīlā ōrī trá ndrī ākī ākó lōgōlé ā'dólé ōjīlā Ōvārī ká ró.

¹⁰ Nī 'bā gólīyī trá ā'dólé ōjīlā Ōvārī ká gólīyī ānī ĩnjī 'bá kúmú ró,

gō'dá kpá ā'dólé 'bālē ānyī Ōvārī bē kárā ūrī ākó drī-'bá yī Ōvārī āmákā drī rī 'bá yī kátī.

Nī 'bā gólīyī kpá trá ā'dólé kúmú ró iyī ōrī gólīyī tā Ōvārī ká gā 'bá dó rī 'bá yī drīlī.”

¹¹ Gō'dá nīngá sī rī, má drī kpá ngá āzā ndrēzō. Má ndrē mālāyīkā ĩfīlīlī ró ícá lālā iyī kō. Mālāyīkā rī 'dī 'bá yī rī'á ādré'á iyī kīfī āngī kúmú ká 'dī lāgátī ngá lédrē-lédrē sū gō'dá kpá gólīyī sīsī-lésī rī 'bá yī bē. ¹² Má ārī mālāyīkā trá lóngó ngō'á iyī ngbálā-ngbálā ró kī,

“Nī, Kābīlīkī drī tītī ká ró rī gólā gólīyī drī fūlī trá rī,

mā lūyī nī, tálā nī 'dī rī'á mbārākā āngī bē.

Mā ĩnjī nī, tálā nī 'dī ngá ndrī āngó 'á nō līpī lā 'ī.

Mā lūyī nī, tálā nī 'dī rī'á tā nīnī līpī 'ī.”

¹³ Gō'dá má drī ngá ndrī rī 'bá yī rīlī 'būū 'álā rī 'bá yī gbórókō lā yī ārízó ndrī 'dó kpá gólīyī ĩnyákú drīi rī 'bá yī bē gō'dá kpá ōjīlā ōdrā 'bá trá rī 'bá yī ká bē. Gólīyī ndrī 'dó lóngó ngō'á iyī kī,

“Ōō Ōvārī gólā rī 'bá kīfī íyíkā drīi kúmú ró rī, mā lūyī nī.

Ōō Yēsū, Kābīlīkī gólā fūlī trá drī tītī ká ró rī, mā lūyī nī.

Ōō Yēsū, ānī Ōvārī bē 'dī rī'á kúmú ró āmā drīlī mbārākā āngī bē zāā gbádú ādūkū ākó.”

¹⁴ Gō'dá nīngá sī, ngá lédrē-lédrē sū 'dī 'bá yī drī kpá tā-drī kōzō kī, “Āwō-'dī.” Gō'dá gólīyī nyā'dī-trá-drī-lā-ngā-sū 'dī 'bá yī drī ngāzō iyī lō'délē vūdrī tā ĩnjī ró Ōvārī drī gō'dá kpá Kābīlīkī drī tītī ká ró rī drī.

Kābīlīkī drī tītī ká ró rī nji í'dá nji-drī-lā-rī 'dī 'bá yī ālō-ālō

6 ¹ Gō'dá 'dīi vósī rī, má drī Kābīlīkī drī tītī ká ró rī ndrēzō rī'á vō gólā sīsī ódrī wārāgā 'dī bēzō í'dá sī 'dī nji'á. Gō'dá nīngá sī rī, má drī ngá lédrē-lédrē ālō sū 'dī 'bá yī 'ásī rī ārízó tā ātá'á āzākólā 'dī drī kī, “Nī ānī.” Gólā rī gbórókō lū'ú trá úrū ōzō mōgbará kátī. ² Nīngá sī, má drī gōzō ōjīlā āzā gólā rī 'bá rālē ōsānī mvēēmve drīi rī ndrēzō ānī'á. Gólā

⁹5.6 Úlī gólīyī Yōwānī drī ígilī nōngá rī rī'á 'līndrī Ōvārī ká nji-drī-lā-rī'. Ōjīlā āmbá ĩsū tā kī, 'dīi rī'á úlī mānīgō 'ī Līndrī Tāndī Ōvārī ká rī tāsī.

rī'á cú úsú bê yí drīgá gō'dá gólá rī ānī-ānī lēndrē nyé ōzō ōjílā gólá 'ē 'bá tā trōlē ājú 'ásí rī kátí. Gō'dá ófē ápā trá gólá drí gólá rī á'dalé kī, gólá trō tā trá ājú-'bá-āzī drīgá sī.

³ Gō'dá nīngá sī rī, Kābīlīkī drī tītí ká ró rī 'dī drí vō rī lá ró wárāgā 'dī bēzō 'í'dá sī rī nījzō, gō'dá ngá lédrē-lédrē rī lá ró sū 'dī 'bá yí 'ásí rī drí tā átázó kī, “Ní ānī.” ⁴ Nīngá sī, má drí ōjílā āzā rī 'bá rālē ōsānī kāākā ndrīndrī ārī kátí rī drī rī ndrēzō. Gō'dá ófē drī-ācē trá ōjílā gólá rī 'bá ōsānī 'dī drī rī drí āwā 'bāzō āngó drī, ā'dō ró bê ōjílā drí ítōzō rī'á īyī ūfūlī īyī vō 'ásí. Gō'dá ófē līgú āndrē gólá ōmbā 'ē ká rī trá gólá drí.

⁵ 'Dī vósí rī, Kābīlīkī drī tītí ká ró rī 'dī drí vō nā lá ró wárāgā 'dī bēzō trá 'í'dá sī rī nījzō. Gō'dá nīngá rī, ngá lédrē-lédrē nā lá ró sū 'dī 'bá yí lāfálē sī rī drí ngāzō tā átálē kī, “Ní ānī.” Nīngá sī, má drí ōjílā āzā rī 'bá rālē ōsānī nīnī drī rī ndrēzō ācā trá. Gō'dá ōjílā 'dī rī'á cú ngá ngá nyānyā 'ī'bī ká bê yí drīgá. ⁶ Má drí gbórokō āzā ārízó tā átá'á kī, “Ōjílā ā'dō ngá 'ē'ē 'ē'á mbārākā sī āmbā 'tú kāālū cé kō'bēlē nā 'fō 'fī ká tāsī. Gólīyī ā'dō ngá 'ē'á kpá 'tú kāālū cé kō'bēlē nī-kázíyá 'ā'ī-ārā ká tāsī. Gō'dá kpálē ā'dō bê 'tí rī, nī 'íca kō fē lō'wá gólīyī rī 'bá dō ngátá kpá ōdrá lōfōlē rī 'zálē.” Má 'šsú tā trá kī, gbórokō má drí ārílí trá 'dī 'ā'ū 'dī gólē ngá lédrē-lédrē sū 'dī 'bá yí ngá lésí.

⁷ Gō'dá 'dī rī vósí rī, Kābīlīkī drī tītí ká ró rī 'dī drí vō sū lá ró wárāgā 'dī bēzō trá 'í'dá sī rī nījzō, gō'dá ngá lédrē-lédrē ādūkū lá ró rī drí ngāzō tā átálē kī, “Ní ānī.” ⁸ Gō'dá nīngá sī, má drí ōjílā āzā rī 'bá rālē ōsānī fōrōyā-fōrōyā ōzō ōcīkā kátí rī drī rī ndrēzō ācā trá. Gō'dá ōjílā gólá ōsānī rī 'dī drī rī úzī “Ōdrādrī”. Lāmū-āzī gólākā rú lá rī'á “Āvōrō”. Ófē drī-ācē trá gólīyī drí, ā'dō ró bê gólīyī drí ōjílā ūfúzó ālō sū āngó ká 'ásí āwā sī, lōfō sī, ngá lāzé sī, gō'dá kpá kōrōnyā ōnjī ōmā ká rī 'bá yí sī.

⁹ Gō'dá nīngá sī, Kābīlīkī drī tītí ká ró rī 'dī nīlī bê vō nī lá ró wárāgā 'dī bēzō trá 'í'dá sī 'dī rī, má drí tārābīzā drī lá ā'bālē ādī gólá édélē dáābō 'ásí rī sī rīzō ngá ājī bê ōzō bāhūrū kátí rī zálē drī lá ngá fēfē ró Ōvārī drí rī ndrēzō. Gō'dá zélē lá 'á rī, má drí ōjílā gólīyī Ōvārī rī ífífī ká ró ūfūlī trá tā lēlē gólīyīkā ūlī Ōvārī ká 'á rī tāsī gō'dá kpá tā 'yā-īyā gólīyīkā Yēsū rī tāsī rī tāsī rī ndrēzō. ¹⁰ Ōjílā 'dī 'bá yí rī trá tā átálē ngbálā-ngbálā ró kī, “Nī Ōvārī gólá Kúmú āngī āmākā rī, nī 'dī rī'á ā'dō-ā'dō ānīkā drí 'bālē ngī ōjílā ndrī ní drí 'bālē rī 'bá yí drī sī, nī gólá kāyī vósí cé rī 'bá tā mbī 'lélē 'dī rī. 'Dōvó ní ātā drē tā āmā drí, ā'dō rī'á cālē būúú āngó tú sīsī drē ní drí tā āmākā kīzō gō'dá ní drí kpá lāñō fēzō gólīyī rú jā 'bá trá ní rú gō'dá kpá gólīyī āmā ūfú 'bá rī yí drí yā?” ¹¹ Gō'dá 'dī vósí, Ōvārī drí ítá mvēmēvē trōzō fēlē gólīyī drí ālō-ālō cé 'tī sōlē, tā tándī gólīyīkā rī 'bá yí á'dalē. Gō'dá nīngá rī, Ōvārī drí ngāzō tā átálē gólīyī drí kī, “'Dōvó nī tē drē fīnyáwá, tálā ōjílā 'íca drē kō, ōjílā āzā 'bá yí ngá 'ē 'bá āmākā ró rī 'bá yí ā'dō kpá ūfú'á lá īyī.”

¹² Gō'dá nīngá sī, Kābīlīkī drī tītí ká ró rī 'dī nīlī bê 'í'dá nī-kázíyá lá ró wárāgā 'dī 'tī lá bēzō 'dī rī, kōrō 'īnyákú drí rú 'yázó ōnjī lá ró gbī-gbī kīnjī-kīnjī, 'īnīrīkúwá drí ā'dézo 'tú līfī gúndrī-gúndrī gō'dá párá līfī drí kázó wālākākā ārī kátí. ¹³ Gō'dá 'ī'bī'bwá gólīyī ūrú 'álá rī 'bá yí drí sīzō líkílí rī'á lō'délē 'īnyákú drī rūtūtūtū-rūtūtūtū ōzō fē lō'wá kāgūmāā rī-kīkī drí rī'á 'yálá gō'dá lō'délē 'īnyákú drī rī kátí. ¹⁴ Gō'dá vō ūrú 'álá rī drí rú pázó ngóló-ngóló ōzō gbūrūkū párē kátí, gō'dá āvīlī līfī drī 'ásí. Gō'dá únī drí sīzō rī'á āvīlī vō 'īyíkā rī 'bá yí 'ásí vō 'á'í gólīyī līmuvū āndrē ító 'á 'á rī 'bá yí bê. ¹⁵ Á'dō trá nōtí, drē ākpākā'dā tā 'dī 'bá yí drí rú 'ē ākó rī, ōjílā ndrī ākí ākó, kúmú gólīyī āngó drīlī rī 'bá yí, āmbā-āmbā ājú 'bū 'bá yí ká rī 'bá yí, gólīyī ngá-tī bê dūu rī 'bá yí, gólīyī drī-ācē bê rī 'bá yí, ngá 'ē 'bá yí gō'dá ōjílā āzā 'bá yí bê ndrī drí ngāzō 'yī lārálē 'yī lāpīlī ūgī 'ásí, únī lāfálē 'ásí, ¹⁶ āwō ngōngō bê únī yí drí rōvō yí bê kī, “Ní ānī āšīlī āmā drī, ā'dō ró bê Ōvārī ōzō āmā ndrēē kō, gō'dá kpá ā'dō ró bê āmā drí 'bēzō cú āwā Kābīlīkī drī tītí ká ró rī 'dī ká 'ásí. ¹⁷ Kāyī rī 'dī ācā trá, kāyī gólá gólīyī āwālākā drí ācázó tú lá rī 'dī, gō'dá ōjílā āzākā 'íca kō 'yī nyāányā pālē gólīyī āndrá sī.”

Mālāyīkā lō'bā lāmbé ōjílā ífífī Ōvārī ká rī rú ngī ōjílā ndrī āngó 'á rī 'bá yí drī sī

7 ¹ 'Dī vósí rī, má drí kpá tā āzā ndrēzō. Tā má drí ndrēlē rī rī'á mālāyīkā āzā 'bá yí zālō sū rī'á 'yī ādré'á ēsē āngó ká drī, ngá ndrīngī lá sū rī 'bá yí 'ásí ndrī. Gólīyī rī'á cú drī-ācē bê Ōvārī ngá lésí 'lī āndrē ōnjī tētē āyézo vīlī āngó drī sī ndrī. Gólīyī rú 'lī āndrē ngá ndrīngī sū 'dī 'bá yí 'ásí rī trá gágá, tálā 'lī ngá ndrīngī sū 'dī 'bá yí 'ásí rī ōzō rī kō vīlī. Ítí rī, 'lī vī gō'dá kō vō āzākā 'á 'ālólā, gō'dá lé līmuvū drī sī fē yí bê.

² Gō'dá nīngá sī, má drí kpá mālāyīkā Ōvārī ká āzā gólá ānī 'bá ōjī lésí ró rī ndrēzō. Gólá cú rī'á kángá Ōvārī ká bê yí drīgá lāmbé ró. Nīngá rī, gólá drí mālāyīkā sū 'dī 'bá yí āzízó gō'dá tā átázó gólīyī drí kī, 'dōvó gólīyī āyē drē drī kō 'lī rú sī āngó fūlī. ³ Gólīyī ōtē drē té būúú ōzō ōólō'bā lāmbé Ōvārī ká trá ndrī kākāpā ngá 'ē 'bá Ōvārī ká rī 'bá yí āndrá-gá-sīlī lá yí 'ásí rī.

⁴ Gō'dá nīngá sī rī, ōjílā dūu lāmbé Ōvārī ká lō'bāzō trá āndrá-gá-sīlī lá 'yī 'á kángá sī rī 'bá yí 'á'dázó ndrī má drí. Ólá gólīyī cālē kútū kámá-ālō-drī-lā-ngā-nyā'dī-rī-drī-lā-sū (144,000). Gólīyī rī'á 'bāsúrú mūdri-drī-lā-ngā-rī ōrī ōjílā 'īsīrā'lélē ká rī 'bá yí ká 'ásí ndrī. ⁵⁻⁸ Gólīyī rī'á ōzō rālē trá nō kátí,

Kútū mūdri-drī-lā-ngā-rī 'bāsúrú Yúdā ká rī 'ásí
 Kútū mūdri-drī-lā-ngā-rī 'bāsúrú Rūbēnē ká rī 'ásí
 Kútū mūdri-drī-lā-ngā-rī 'bāsúrú Gádā ká rī 'ásí
 Kútū mūdri-drī-lā-ngā-rī 'bāsúrú Āsērā ká rī 'ásí
 Kútū mūdri-drī-lā-ngā-rī 'bāsúrú Nāfātālī ká rī 'ásí
 Kútū mūdri-drī-lā-ngā-rī 'bāsúrú Mānāsē ká rī 'ásí
 Kútū mūdri-drī-lā-ngā-rī 'bāsúrú Sīmónā ká rī 'ásí
 Kútū mūdri-drī-lā-ngā-rī 'bāsúrú Lāvī ká rī 'ásí
 Kútū mūdri-drī-lā-ngā-rī 'bāsúrú 'īsākārā ká rī 'ásí
 Kútū mūdri-drī-lā-ngā-rī 'bāsúrú Zābūlānā ká rī 'ásí

Kútū mûdrî-drî-lâ-ngâ-rî 'bāsúru Yōsépā kā rî 'ásî

Kútū mûdrî-drî-lâ-ngâ-rî 'bāsúru Bēnjimónā kā rî 'ásî.

⁹Dĩ vósî rî, má drî òjílā tîlîlî ndrēzó. Ícá kô gólîyî lâlê. Òjílā òrî 'ásî cé tîfî, gô'dá vò àngó 'ásî rî 'bá yî 'ásî àkî àkó, gô'dá tî òjílā drî rî'á átá bê lâ rî 'bá yî cé tîfî ndrî 'dó bê rî'á tólá. Gólîyî bê rî'á àdré'á vò gólá Òvârî drî rîzó kífî íyîká drî gô'dá Kâbîlîkî drî tîtî kâ ró rî bê rî àndrá. Gólîyî sô 'dó ítá mvêêmvê 'î, gô'dá kpá rî'á mbîrâ bî bê íyî drîgá sî.

¹⁰Gô'dá gólîyî ndrî 'dó rî'á lóngó ngô'á íyî kî nî rî,

“Òvârî kúmú àmákâ, mã lûyî nî, tâlá nî pâ àmâ trá.

Kâbîlîkî drî tîtî kâ ró, mã lûyî nî, tâlá nî rî'á àmâ pâ 'bá 'î.”

¹¹Mālāyîká ndrî Òvârî kâ rî 'bá yî àdrê íyî trá kífî àngî gólâkâ 'dî rú sî, gô'dá kpá gólîyî sîsî-lésî ró rî 'bá yî ndrî ngá lédrê-lédrê sù 'dî 'bá yî bê. Gólîyî ngâ ndrî 'dó íyî lîfî àkólê vûdrî gô'dá Òvârî rî ìnjîzó. ¹²Gô'dá gólîyî kî nî rî,

“Áwô-'dî, áwô-'dî. Rî'á Òvârî àmákâ rî 'dî,

îcâ trá òjílā ndrî drî ànî lûyîlî,

áwô-îtî 'ézó nî drî gô'dá kpá ànî ìnjîlî.

Nî 'dî mbârákâ ndrî lîpî 'î, gô'dá kpá tâ nîñî lîpî 'î,

gô'dá kúmú bê zââ gbâdú. Āâ'dô îtî.”

¹³Gô'dá nîngá sî, sîsî lé 'bá àlò drî ngázó àmâ íjîlî kî, “Nî nî òjílā ítá mvêêmvê sô 'bá nò 'bá yî trá yâ? Nî nî vò gólîyî drî ànîzó rî trá yâ?”

¹⁴Ítî rî, má drî tâ-drî lôgôzó gólâ drî kî, “Āmbá àmákâ, nî à'dô îcá'á nî tâ 'dî à'dalé má drî.” Ítî gólâ kî má drî rî,

Nôô 'bá yî rî'á òjílā gólîyî lânô àndrê nî 'bá trá íyî drî, gô'dá rî 'bá íyî trá tâ lèlê sî Òvârî 'á rî 'bá yî 'dî. Gólîyî jî ítá íyîká rî 'bá yî trá Kâbîlîkî drî tîtî kâ ró rî àrî lâ sî, à'dô ró bê ítá rî 'dî 'bá yî drî wázó bê ngbángbá kólâ-kólâ.¹⁰

¹⁵Tâ ífî gólîyî drî rîzó àdrélê kífî Òvârî kâ àndrá ùrî àkó rî 'dî rî'á 'dî. Gólîyî rî'á Òvârî rî lûyî'á ìtú gô'dá ngâçî zî jó Òvârî kâ 'á. Gô'dá Òvârî rî gógó ífîfî lâ à'dô sù'á gólîyî rú, tâlá tâ àzâkâ òzó gólîyî dôô kô. ¹⁶⁻¹⁷Lôfô 'é gólîyî kô ó'dî gô'dá kpá ìmvû lôvó bê. Ítú àmé zââ gólîyî kpá kô ó'dî, tâlá Kâbîlîkî drî tîtî kâ ró kúmú gólîyîká ró rî à'dô gólîyî vò ndrê'á òzó lôkî 'bá drî kâbîlîkî íyîká vò lâ ndrêê kâtî. Gólâ à'dô gólîyî bî'á àjîlî ìmvû lédrê-lédrê àfê 'bá rî mvûlî óró sê 'bá kô rî 'álâ. Gô'dá Òvârî à'dô ìlîndrî lî'á ngbá gólîyî lîfî sî. Ízâ lânô kâ îcá gô'dá kô gólîyî 'èlê kpá ó'dî.

8 ¹Dĩ vósî rî, Kâbîlîkî drî tîtî kâ rî 'dî drî vò bêlê nî-drî-lâ-rî lâ ró rî nîjîzó. Gô'dá gólâ nîlî bê 'dî rî 'dî zôényê ìtî rî, ngá cé tîfî drî àgîzó rîlî kó nîjûrû dîndî cälê ìtú-pá àlò rî ító 'à lâ kâtî.

Òvârî 'bâ lânô ònjî tètê gârâ òjílā àngó drî rî 'bá yî 'èlê,

à'dô ró bê gólîyî drî drî àdîzó

²Nîngá sî, mālāyîká nî-drî-lâ-rî gólîyî rî 'bá íyî trá ànyî Òvârî lāgátî 'dî 'bá yî ófê gûnîyá trá gólîyî drî àlò-àlò.

³Gô'dá mālāyîká àzâ drî ngázó ànîlî àdrélê tārābîzá rîzó ngá àjî bê òzó bāhúrû kâtî rî zālê drî lâ rî àndrá. Tārābîzá 'dî gólâ drî lâ à'bālê àdî gólâ dáábô 'ásî rî sî rî 'dî rî'á kífî Òvârî kâ àndrá. Mālāyîká 'dî cú rî'á sāānî àzâ èdélê dáábô 'ásî rîzó ngá àjî bê 'dî zālê 'á lâ rî bê yî drîgá. Ófê ngá àjî bê 'dî trá rōô, à'dô ró bê gólâ drî òcîkâ lâ è'bélê kpākâ àlò rātāā bê òjílā ndrî Òvârî kâ drîgá sî tārābîzá 'dî drî ngá fêfê ró Òvârî drî. ⁴Gô'dá nîngá sî, òcîkâ lâ òngá ró bê kûlî-kûlî ùrû Òvârî ngálâ rātāā òjílā Òvârî kâ kâ rî 'bá yî bê.

⁵Dĩ vósî, mālāyîká rî 'dî drî lāsî ílâ àtrōzó tārābîzá 'dî drî sî dūu 'bālê sāānî dáábô ró 'dî drî gô'dá dālê àngó drî gô'dá mōgbará drî ndrōzó lî-lî-lî gô'dá lāgû-lāgû bê nâ-nâ. Nîngá sî ìnyákú drî rû íyázó kōgbô-kōgbô.

⁶Dĩ vósî rî, mālāyîká nî-drî-lâ-rî gólîyî à'dô 'bá íyî gûnîyá nî-drî-lâ-rî 'dî 'bá yî bê rî drî ngázó íyî 'délê gûnîyá rî 'dî 'bá yî èdélê nîjāā vólê.

⁷Gô'dá, gólâ sîsî rî drî íyîká rî vōzó. Gô'dá ìtî rî, sî lāsî bê, rû ònjâ 'bá trá àrî bê àlò rî drî à'dézó ìnyákú drî. Lāsî à'dê gô'dá àlò nâ 'ásî ngá àngó kâ rî 'bá yî lôzālê, fê yî bê gô'dá kpá òmâ yî bê ndrî.

⁸Nîngá sî gô'dá, gólâ rî lâ ró rî drî kpá íyîká rî vōzó. Gô'dá ìtî rî, ngá àzâ ókîzó únî àngî kâtî, vè'á lāsî ró àpûvû trá ìmvû àndrê 'á, gô'dá ìmvû àndrê àlò nâ 'ásî rî drî rû jázó à'dólê àrî ró. ⁹Ítî rî, àlò nâ 'ásî ngá lédrê-lédrê ìmvû 'dî 'á rî kâ drî òdrázó, gô'dá kpá àlò nâ 'ásî kōlóngbô ìmvû 'dî 'á rî 'bá yî kâ drî òngôzó cînyî-cînyî.

¹⁰Gô'dá gólâ nâ rî drî kpá íyîká rî vōzó. Ítî rî, ìbî'bîwá àndrê drî à'dézó 'bûu lésî nyâ ókîzó àlîká ótó ìtî kâ rî 'dî. Gô'dá drîlâ áyágá ìmvû bê gô'dá óró yî bê rî 'bá yî àlò nâ 'ásî lâ ízázó ndrî. ¹¹Úzî ìbî'bîwá rî 'dî rú lâ “Gîgî”, tâlá gólâ 'è àlò nâ 'ásî ìmvû kâ trá 'dó à'dólê àlî ró. Gô'dá ìtî rî, òjílā dūu òdrâ trá ìmvû rî 'dî mvûmvû lâ drî sî.

¹²Gô'dá nîngá sî, mālāyîká sù lâ ró rî drî kpá ngázó íyîká rî vólê. Gô'dá ìtî rî, ìtú lîfî ùrûkâ, gô'dá kpá párá lîfî, gô'dá ìbî'bîwá lîfî yî bê drî à'dézó 'dó àgû ìnîrîkúwá ró, à'dô ró bê vò ìtî drî à'dózó mvûmvû ró. Gô'dá vò ìtî drî à'dózó kpá yû'dáwá ìtú-pá ùrûkâ ìtú kâ sî gô'dá kpá ìtú-pá ùrûkâ ngâçî kâ sî.

¹³Nîngá sî, má drî àrî ndrēzó rî'á ngá'á ùrû 'bûu ágá 'álâ. Drîlâ áwó ngôzó ngbálâ-ngbálâ kî, “Ízâ kōkō, ízâ kōkō. Ízâ kōkō trá àcá'á gólîyî rî 'bá àngó 'á rî 'bá yî drî, òzó gólîyî àârî íyî gûnîyá áwó gólîyî nâ mālāyîká lākî 'bá nâ rî 'bá yî drî 'è'á vò lâ rî trá rî.”

9 ¹Nîngá sî, mālāyîká gólâ nîlî lâ ró rî drî gûnîyá íyîká rî àtrōzó kpá vólê. Gô'dá má drî òjílā àzâ òzó ìbî'bîwá kâtî rî ndrēzó à'dê trá ìnyákú drî 'bûu lésî. Ófê mǎfótāā 'bú àndrê dî ngîlî-ngîlî rî kâ trá gólâ drîgá 'bú rî 'dî tî lâ nîjîzó. ²Ítî rî, òjílā rî 'dî drî 'bú àndrê rî 'dî tî lâ nîjîzó. Gô'dá kōrô 'wāā òcîkâ gólâ ànî 'bá gúndrî-gúndrî rî drî vò àmbîzó àfólê ívî

¹⁰7.14 Nôô úlî mǎnîgô 'î kî, gólîyî lè trá kî, Yésú drâ trá íyî drî tîlî, tâlá Òvârî àâyê ró tâ ònjî íyîká bê.

'alā. Gō'dá drílā ĩtú ĩfī ĩmózo kpūú-kpúlú-kpúkpū ndrī, gō'dá vō jālē á'dólé ngácī ró. ³ Nīngá ōcīkā rī 'dī 'ásī rī, ōmbí drī áđízó áfōlē ōnjī lá ró ĩnyákú drī bēlé sērē-sērē. Ófē mbārākā trá ōmbí rī 'dī 'bá yī drī ngá lōzázó ōzō ótónyī drī ngá lōzārē rī kátī. ⁴ Áátā tā trá kpá ōmbí rī 'dī 'bá yī drī kī, gólīyī ōnyā ōmā bī gō'dá fē bī bē kō'dáwá. Gō'dá vō lá 'á rī, gólīyī ōlōzā bē-rī ōjílā gólīyī á'dó 'bá cú ĩtī lāmbé Óvārī ká ákó ĩyī ándrá-gá-sīlī 'ásī rī 'bá yī ĩ'dī. ⁵ Ólēé tā-drī kō ōmbí rī 'dī 'bá yī drī ōjílā úfúzo úfū. Bē-rī, gólīyī ōlō'è ōjílā lārākō ĩ'dī cālē párá nĵī. Lārākō 'ē'ē rī 'dī ōōfī ró bē lāzélē ōjílā rī 'dī 'bá yī rú ōzō ótónyī drī 'díyī zārē trá nī rī kátī. ⁶ Gō'dá párá nĵī rī 'dī 'bá yī 'á rī, ōjílā á'dó ĩyī tā lē'á ōdrāzō, gō'dá ōdrā lēé tā kō gólīyī úfúzo.

⁷ Ōmbí rī 'dī 'bá yī lēndrē ángī ángī ró gō'dá kpá ūrī-gā-dē ró ōzō ōsánī gólīyī 'bálē trá njāā āwā 'ēzō rī 'bá yī kátī. Gólīyī cú rī'á drī-gbádá bē lāgū-lāgū ró rōwā-rōwā. Nīlī lá yī lēndrē ōzō ōjílā mvá ká rī 'bá yī tí. ⁸ Gō'dá drī-'bí lá yī 'dó rī'á ácē-ácē mīlīyā-mīlīyā ōzō ōkó ūrūkā 'bá yī drī-'bí lá kátī. Gō'dá gólīyī sī 'dó rī'á ngílī-ngílī cīcī ró ōzō kāmī ká rī 'bá yī tí. ⁹ Ágásī lá yī rī'á kǎgǎ'dǎ ĩtī ōzō áđī gólā ájū 'bū 'bá yī ká rī'á ásalá ĩyī ágásī 'á ĩyī pālē ájū 'bū vō 'ásī rī 'bá yī kátī. Gō'dá úfú lá yī áyī rī'á ōzō árabíyā ōsánī drī rī'á ōsélā nīzō ájū 'būlī rī 'bá yī áyī lá yī kátī kī-kī-kī. ¹⁰ Gólīyī kpá cú ávī bē, gō'dá ávī lá yī 'dī ĩtī áđūkū 'ásī rī, ō'dógófī 'dó bē ōzō ótónyī kátī. Mbārākā lāñō fēzō ōjílā drī párá nĵī 'dī rī'á ávī rī gógó cú ō'dógófī bē 'dī 'á. ¹¹ Kúmú gólā ōmbí rī 'dī 'bá yī drīlī rī rī'á mālāyíkā ōnjī gólā rī 'bá 'bū ándrē 'dī vó lá ndrēlē rī ĩ'dī. ¹² Nōō rī'á tā áđūkū lāñō ángī sīšī rī ká ĩ'dī. Gō'dá lākī lāñō ázā 'bá yī rī 'ē 'bá trá ácalé rī 'bá yī ĩ'dī.

¹³ Gō'dá nīngá sī, mālāyíkā gólā nĵī-kázíyá lá ró rī drī kpá gūnīyá íyíkā rī vōzō. Gō'dá gólā vō bē trá rī, gbórókō drī tā átázó tārābízā rīzō ngá ájī bē rī zālē drī lá rī zélē lésī ró. ¹⁴ ĩtī rī, gbórókō 'dī drī tā átázó mālāyíkā gólā nĵī-kázíyá ró cú gūnīyá bē rī drī kī, “Ní ĩnjī mālāyíkā Sātánā ká gólīyī sū ōmbélē ĩyī trá ĩmvú zīlī Yūfērétē 'dī rú 'dī 'bá yī volé.”

¹⁵ Gō'dá ĩtī rī, mālāyíkā rī 'dī 'bá yī ĩnjízó, á'dó ró bē nīlī nī'á álō ná 'ásī ōjílā ká ángó drīlī sī ndrī rī úfúlī. Ōōmbē mālāyíkā sū rī 'dī 'bá yī tólā sīšī 'dī rī'á ĩtú-pá rī gólā Óvārī drī 'bálē trá kǎyī rī gógó 'dī sī, gō'dá párá rī gógó ndrō rī 'dī 'á rī tēlé. ¹⁶⁻¹⁷ Mālāyíkā 'dī 'bá yī, má ndrē ájū 'bū 'bá gólīyíkā trá ndrī ōsánī bē. Áá'dá gólīyī lālā má drī ndrī rī'á zālō mīlīyónī kámá-rī (200,000,000). Ájū 'bū 'bá rī 'dī 'bá yī 'dó rī'á ngá ájū 'bū ká bē áđī 'ásī á'bō-á'bō ró gólīyī ágásī ákólé. Áđī rī 'dī rī'á kǎkǎ ró ōzō lāsī kátī, gō'dá kpá kǎ'dǎ-kǎ'dǎ ró ōzō ĩmvú ándrē drī kátī, gō'dá kpá rī'á lāwā-lāwā ró. Gō'dá ōsánī rī 'dī 'bá yī drī lá rī'á ōzō kāmī kátī. Lāsī, ōcīkā bē gō'dá kpá ngá ájī gāgā bē rī'á áfō'á sī-'bálé lá ĩyī 'ásī. ¹⁸ Gō'dá álō ná 'ásī ōjílā ká ángó 'á rī drī ōdrāzō, tálā ngá-ĩ ná áfō 'bá ōsánī sī-'bálé 'ásī 'dī 'bá yī drī sī. ¹⁹ Mbārākā ōsánī 'dī 'bá yī ká ōjílā úfúzo 'dī sī lá rī rī'á gólīyī sī-'bálé 'ásī gō'dá gólīyī ávī bē. Gólīyī ávī drī rī'á ōzō ĩnjī drī kátī. Ōsánī rī 'dī 'bá yī ávī drī lá ĩcá kpá rī'á ōjílā ōcīlī ōzō ĩnjī kátī.

²⁰ Gō'dá rī, ōjílā gólīyī lākī 'bá ōdrā 'bá kō rī, lēé ĩyī kó kō zāā drī áđílī. Gólīyī sō trá zāā rī'á ĩfī 'bálé ngá gólīyī ōzō ōjō yī kátī rī vó, gō'dá kpá rīzō zāā rī'á ngá gólīyī ōjílā drī édelé nī ōzō mélé kátī lāndrī yī bē rī ĩnjīlī 'dī Óvārī pǎtīlī rī ĩnjī-ĩnjī lá vō 'á. Ngá rī 'dī 'bá yī ĩcá kō vō ndrēlē, ngátá tā árílī gō'dá kpá ngátá lāmúlī. ²¹ Ōjílā rī 'dī 'bá yī áyē ōjílā ázī úfū-úfū kpá kō'dáwá, ngátá ōlē, ngátá ngbángá fēfē, ngátá ávē gō'dá úgū bē rī kpá kō. Gólīyī sō drī trá zāā rī'á 'élē ĩyī ĩ'dī.

Áátā tā Yōwánī drī tā Óvārī ká pēzō

10 ¹ Nīngá sī, tā ndrī 'dī 'bá yī volé drī lá 'ásī rī, má drī mālāyíkā ázā ndrēzō, gólā ánī 'bá cú mbārākā ángī bē 'būú lésī ĩnyákú drīlī rī. Mbārāsāsā lāgū-lāgū ĩmō rú'á lá trá ndrī. Ájúnī kpá bē rī'á gbāā drīlī gólā rī drī rú sī. Gólā rī nīlī rī'á ōzō ĩtú kátī lāgū'á lāwū-lāwū, gō'dá gólā rī pá yī rī'á ōzō fē álī gólā lāsī drī rūlī gō'dá rī'á cī'á nyānyā rī kátī. ² Mālāyíkā rī 'dī rī'á cú wārāgā bī fīnyáwá bē yī drīgá ĩnjī-ĩnjī lá ró. Gólā ánī ĩyī pá-ágó tólē ĩmvú ándrē drīlī gō'dá kpá ĩyī pá-ĩjīlī tōzō ĩnyákú drīlī. ³ Gō'dá gólā drī trēzō gbórókō ámbá sī úlī bē úrú ōzō kāmī drī tā drīlī kátī. Gō'dá gólā trélē bē trá rī, má drī gōzō mōgbárā úfū-úfū kpērē-kpērē rī 'bá yī árílī ándálā nĵī-drī-lā-rī. Mōgbárā úfū-úfū 'dī rī'á úlī 'í. ⁴ Gō'dá mōgbárā 'dī úfū bē trá úlī bē ándálā nĵī-drī-lā-rī, ĩtī rī, má trá ányī 'ē'á tā gólīyī má drī árílī 'dī 'bá yī ĩgílī, gō'dá Óvārī rī úlī drī á'úzo 'būú lésī kī, “Ní ĩgī tā 'dī 'bá yī kō, ní áyē tā rī 'dī 'bá yī rīlī tā kíríwá ró.”

⁵ Gō'dá nīngá sī, mālāyíkā gólā pá-ágó lá drī 'bálē ĩmvú ándrē drīlī gō'dá pá-ĩjīlī lá drī 'bāzō ĩnyákú drīlī 'dī drī ĩyī drī-ágó ĩngázó gólē 'būú 'alā ró. ⁶ Gō'dá drílā ngāzō tā 'bálē mbārākā Óvārī gólā rī 'bá zāā gbádú áđūkū ákó rī ká 'á, Óvārī gólā vō úrú 'alā rī 'bá 'bá ángó drī bē gō'dá kpá ngá lédrē-lédrē 'á lá rī 'bá yī bē ndrī rī. Gólā kī nī rī, “Óvārī tēé tā ázā gō'dá kō. ĩtú-pá ácá trá ĩ'dī nō. ⁷ Ní árí drē, ōzō mālāyíkā gólā nĵī-drī-lā-rī lá ró rī ōvō gūnīyá trá rī, Óvārī á'dó tā íyíkā 'bálē trá rī 'ē'á rú ndélē, nyé ōzō gólā drī á'dalé trá sīšī tā ángū 'bá íyíkā gólīyī rī 'bá tā áti-áti íyíkā á'dalé ōjílā drī rī 'bá yī drī rī tī kī nī rī, yī tēé ngá ázā gō'dá kō ámbá ōjílā ĩyī ĩfīfī ká ró rī 'bá yī pázó gō'dá lāñō fēzō gólīyī tā íyíkā gā 'bá dó rī 'bá yī drī.”

⁸ Gō'dá nīngá sī, má drī kpá Óvārī rī úlī árízō 'būú lésī kī, “Dōvó ní nī wārāgā fīnyáwá ĩtī lá ĩnjīlī ĩnjī 'dī trólē mālāyíkā gólā rī 'bá ádrélē gō'dá pá lá álō rī drī 'bāzō ĩmvú ándrē drīlī gō'dá ázā rī drī á'dózo íyíkā ĩnyákú drīlī 'dī drīgá sī.” ⁹ Gō'dá ĩtī rī, má drī ngāzō nīlī mālāyíkā 'dī ngálā wārāgā rī 'dī átrólē. Gō'dá gólā kī má drī rī, “Ní trō, ní nyā ró. Á'dó á'dó'á ōrē-ōrē ró ōzō ápé kátī ní drī nyārē lá 'á, gō'dá á'dó á'dó'á ōnjī ró ní 'á lá.” ¹⁰ ĩtī rī, má drī wārāgā rī 'dī trōzō drīgá lá sī gō'dá nyálē. Wārāgā rī 'dī rī'á ōrē-ōrē ró pǎtīlī ōzō ápé kátī áamá sī-'bálé 'á, gō'dá má tē bē má 'á rī, rī'á ōnjī ró.

¹¹ Gō'dá nīngá sī rī, mālāyíkā 'dī drī tā átázó má drī kī, “Dōvó ní rī zāā tā áti-áti Óvārī ká átalé ōrī ndrī ángó drī ká rī 'bá yī drī ákī ákó gō'dá kpá kúmú gólīyíkā rī 'bá yī drī, á'dó ró bē gólīyī drī drī áđízó tā ōnjī íyíkā rī 'bá yī 'ásī.”

¹¹9.11 Gólā rī rú ĩtī Yúdā yī ká sī rī rī'á Ábádónē, gō'dá Gīrīkī ĩtī sī rī íyíkā Ápōlīyónē. Rú rī 'dī, ĩtō lá kī, ōjílā gólā ngá úfū 'bá ró rī.

Tā tā mbī 'bá Ôvâri kâ rī rī 'bá yī drī tā iyázó òjílā drī kī,

òjílā ndrī āādī drī ngbāangbānō rī

11 ¹ Dīi vósī rī, ódrī fē mvá ngá 'bī kâ fēzó má drīgá. Yēsū kī má drī rī, Nī ngá ūrū nī'á vō gólā òjílā ámakā drī rīzó rātāā 'élé Ôvâri drī rī 'bīlī, gō'dá ní 'bī ró kpá tārābīzā gólā rīzó ngá ājī bē rī zālē drī lā rī. Gō'dá ní lā ró bē kpá òjílā rī 'bá rātāā 'élé Ôvâri drī tólā rī 'bá yī. ² Kpálé itī rī, ní 'bī ā'dī-drī gólā jó ạngí Ôvâri kâ 'dī kâ kō. Nī āyē 'bī ākō lā, tālā ā'dī-drī rī 'dī rī'á ōrī āzā 'bá yī ndrī rī kâ. Ōrī āzā 'dī 'bá yī ā'dō iyī Yērōsālēmā rī rū'á rīzó 'á lā párá nyā'dī-rī-drī-lā-rī ājū 'bū 'bá tā trō 'bá trá rī yī 'bá yī ró.¹² ³ Má ā'dō tā mbī 'bá ámakā rī rī 'bá yī jō'á. Gólīyī ā'dō itā īzā kâ sō'á, tālā gólīyī ā'dō tā iyá'á òjílā ndrī drī drī ādīzó. Má ā'dō drī-ácē ámakā tā ámakā átázó òjílā drī kâyī kútū-ālō-kámá-rī-drī-lā-ngá-nyā'dī-nā (1,260) sī rī fē'á gólīyī drī.

⁴ Nī ndrē drē, fē rī gólīyī rī 'bá dō lōfōlē 'dī 'bá yī gō'dá kpá lámā rī ādrē 'bá ānyī Ôvâri gólā āngó drī 'bā 'bá rī āndrá 'dī 'bá yī 'dī lāmbē rī 'bá tā mbī 'bá rī 'dī 'bá yī ā'dalē rī 'dī.¹³ ⁵ Ōzō òjílā āzā ālō ūjū tā trá 'ézó tā ònjī 'élé tā mbī 'bá rī 'dī 'bá yī drī rī, lāsī ā'dō āfō'á gólīyī sī-'balé 'ásī òjílā rī gólīyī ājū-'bā-āzī ró 'dī 'bá yī lōzālē òdrālē ngbá. Lāfī rī 'dī 'á rī, òjílā āzā gólā tā ūjū 'bá tā ònjī 'ézó gólīyī drī rī, pāfī ādūkū gólā 'dī kâ iyíkā ñnyákū kāā ā'dō 'dē'á nī gólā bīlī. ⁶ Kāyī gólīyī tā mbī 'bá rī 'dī drī rīzó rī'á tā ātī-ātī Ôvâri kâ iyálē rī, gólīyī rī'á cú drī-ácē bē òzē 'bázó 'dīlī kō, gō'dá kpá drī-ácē bē ñmvū ñnyákū drī rī 'bá yī òjázó ā'dólē ārī ró, gō'dá kpá lāñō fī dūū ākī ākō āngó 'á rī 'bá yī 'bālē ā'dólē, òzō gólīyī drī ñjīlī 'élé rī tī.

⁷ Ōzō gólīyī òndē tā iyā-iyā tā ātī-ātī Ôvâri kâ 'dī kâ trá rī, kōrōnyā āndrē ūjū ūrī-gā-dē gólā ājū 'bū 'bá Sātānā kâ ró rī ā'dō āfō'á 'bū āndrē dī ngīlī-ngīlī 'dī 'ásī 'délē òmbā bē tā mbī 'bá rī 'dī 'bá yī drī. Gólā ā'dō gólīyī ūfú'á. ⁸ Gō'dá tā mbī 'bá 'dī 'bá yī āvō lā yī ā'dō āyī'á lāfī ạngí gólīyī jārībā kâ rī 'bá yī 'á vō Kúmú ámakā Yēsū rī fūzó rī 'á. Úlī mǎnīgō sī rī, ūzī jārībā rī 'dī trá Sōdómō, gō'dá kpá Māsīrī, tālā òjílā rī 'bá vō 'dī 'bá yī 'ásī rī 'dī rī 'bá òjílā Ôvâri kâ ūfūlī rī 'bá yī 'dī. ⁹ Gólīyī āvō ā'dō āyī'á vūdrī kâyī nā cú ító 'á lā bē, òjílā ōrī cé fīfī ālō-ālō ā'dō iyī ānī'á ndrēlā. Gólīyī ā'dō gā'á dó tā mbī 'bá 'dī 'bá yī āvō lā yī trōlē 'bālē 'bū 'á. ¹⁰ Ōjílā āngó drī sī gólīyī rū jā 'bá trá Ôvâri rú rī 'bá yī ā'dō ā'dó'á iyī āyīkō ró, tālā òjílā rī 'dī 'bá yī āvō lā tāsī. Ítī rī, gólīyī ā'dō ngá fēfē fē'á iyī āzī-āzī yī drī, tālā tā ātī-ātī òjílā rī 'dī 'bá yī drī iyálē 'dī 'bā òjílā trá ndrī òmbā ró.

¹¹ Gō'dá kâyī nā cú ító 'á lā bē rī vósī, mā Yōwānī ndrē Ôvâri trá rī'á lōvō-lōvō lédrē-lédrē kâ rī vō'á āvō rī 'dī 'bá yī 'á, gō'dá āvō rī yī drī ngázó ādrélē ūrū lédrē-lédrē ró iyī. Ítī rī, ūrī tā 'dī kâ drī gázó òjílā rōō gólīyī tā rī 'dī ndrē 'bá trá 'dī yī rú. ¹² Nīngá sī, Ôvâri drī tā átázó 'būū lésī ngbālā-ngbālā tā mbī 'bá rī 'dī 'bá yī drī kī, “Nī ānī nōlé.” Ítī rī, gólīyī drī ngázó nīlī mbārāsāsā lāgū-lāgū 'ásī nī'á fīlī vō gólā Ôvâri kâ rī 'álā, ājū-'bā-āzī ndrī gólīyīkā rī līfī drī lā yī 'á.

¹³ Gō'dá 'wāā kōrō ñnyákū drī ngázó rú iyálē gbī gbī gbī rōō lā ró. Ítī rī, ālō mūdri 'ásī jó jārībā 'dī kâ kâ ūrūkā lā drī lō'dézó gō'dá òjílā ūfūlī zālō kútū ñjī-drī-lā-ngá-rī (7,000). Gō'dá ūrī drī gázó òjílā āmbúkū lākī 'bá lédrē-lédrē ró rī 'bá yī rú, gō'dá gólīyī drī 'dézó rī'á Ôvâri rī ñjīlī ūrī drī. Gólīyī kī, “Ôvâri gólā 'būū 'álā rī 'dī rī'á āmbā kōrō.”

¹⁴ Dīi 'dī rī'á lāñō āndrē āndrē rī lā ró rī 'bá yī 'dī, gō'dá ngbāangbānō rī, lāñō āndrē nā lā ró 'ē 'bá 'ē'á ā'dólē rī 'dī nō.

Tā mǎlāyīkā Ôvâri kâ ñjī-drī-lā-rī lā ró rī drī gūnīyā iyíkā

rī vōzó rī

¹⁵ Dīi vósī, mǎlāyīkā ñjī-drī-lā-rī lā ró rī drī ngázó gūnīyā iyíkā rī vōlé. Gō'dá 'wāā má drī òjílā dūū gbórókō ārízó ūlī átá'á 'būū lésī ngbālā-ngbālā kī,

“Ngbāangbānō, Ôvâri yī Yēsū gólā drī ājólē āngó nō 'á rī bē, gólīyī 'dī Kúmú ró kúmú ndrī āngó 'á nō 'bá yī drīlī ādūkū ākō zāā.”

¹⁶ Gō'dá sīsī lé 'bá gólīyī nyā'dī-trá-drī-lā-ngá-sū gólīyī rī 'bá kīfī kūmū iyíkā kâ drī Ôvâri āndrá rī drī ngázó iyī drī āsólē ñnyákū drī gō'dá Ôvâri rī ñjīlī. ¹⁷ Gólīyī kī,

“Ôvâri Kúmú ámakā, nī rī'á mbārākā ndrī līpī ró,
ní ā'dō trá bē kó ítō vō 'ásī gō'dá kpá ā'dó 'bá bē ngbāangbānō,
mā 'ē āwō-ítī ní drī, tālā ní cú rī'á mbārākā āmbā bē,
gō'dá tā ánikā ā'dā trá kī, nī rī'á kúmú 'ī āngó drīlī.”

¹⁸ Ōrī ndrī rī'á iyī 'álē ādrā bē rōō ní rú,

gō'dá āndrō nō rī trá rī'á kâyī gólā gólīyī drī 'álē ādrā ánikā gólīyī rú rī ndrēzó rī 'dī.

Kâyī gólā ní drī lāñō fēzó gólīyī ndrī òjílā ánikā ūfú 'bá rī 'bá yī drī rī ācā trá.

Gō'dá kâyī gólā ní drī drī-'á fēzó lājó'bá ánikā tā ạngū 'bá ró rī 'bá yī drī gō'dá gólīyī ndrī áni ñjī 'bá ró rī 'bá yī bē rī 'dī nō.

Kâyī ācā trá òjílā gólīyī āngó 'á rī 'bá āzī-āzī ādólē tā ònjī 'élé rī 'bá yī ūfúzó.”

¹² 11.2 Párá nyā'dī-rī-drī-lā-rī nōngá gō'dá kâyī kútū-ālō-kámá-rī-drī-lā-ngá-nyā'dī-nā rī 'bá vérēsī 3 'á 'dī 'bá yī rī'á ūlī mǎnīgō 'ī. Tā ífī lā rī'á nōtī. 'Dīi tū āzā gólā ājū-'bā-āzī drī rīzó òjílā Ôvâri kâ lārākō lā yī 'élé ònjī ró rī 'dī.

¹³ 11.4 Nī zī Zēkārīyā kápītā 4.

¹⁹ Gō'dá nīngá sī, jó ũlī-ũlī jó Ōvārī kā kā gólá 'būū 'álá rī drī rú nīzō hōwēē. Jó 'dī 'á tólá rī, má ndrē sāndúkū gólá cú tā-drī lēlē Ōvārī kā 'balé ōjílá íyíká bē rī bē yí 'á rī trá. Ítí rī, vō drī lāgúzō ndrāndrá, mōgbará drī lōndrōzó, gō'dá ĩnyákú drī rú íyázō kōgbō-kōgbō, gō'dá sī drī lō'dézō ōnjí lá drīī.

Tā Sātánā drī rú cēzō kpīī ōjílá Ōvārī kā ūfúlí rī

12 ¹ Nīngá sī, má drī tā lārākō āndrē 'būū 'álá rī ndrēzō. Má ndrē ōkō āzā trá, gólá sō ítá lāgū-lāgū ĩtū kátí ĩ'dī yí rú, gō'dá gólá rī'á ādré'á pará drīī. Gólá sō ngá gólá ĩ'bi'biwá mūdri-drī-lā-ngá-rī rī 'bá yí lō'izō dīrī gbāā rú lá sī rī ĩ'dī yí drīī. ² Ōkō rī 'dī cú rī'á 'á bē gō'dá gólá trá ānyī 'é'á ũlī. Gō'dá mvá lāzé-lāzé ũlī rī kā drī sī rī, gólá drī trēzō ūrū.

³ Nīngá sī, má drī kpá tā lārākō āzā ndrēzō. Má drī ĩnī āndrē kāākā ũrī dā 'bá ākī má rú rī ndrēzō. ĩnī rī 'dī drī lá yí rī'á nji-drī-lā-rī cú ĩ'yá bē rī'á zālō mūdri. Gō'dá gólá sō āpā kúmú kā rī ĩ'dī drī 'dī 'bá yí drīī sī ālō-ālō. ⁴ Gólá drī íyī āvī 'dī 'bāzō kóyó'bí ró gō'dá ālō nā 'ásī ĩ'bi'biwá kā 'būū 'álá rī 'bá yí ākūlī volé lō'délé ĩnyákú drīī. ¹⁴ ĩnī āndrē 'dī trá rī'á ādré'á ōkō gólá 'é 'bá trá mvá ũlī 'dī āndrá, tālá ōzō ūūfī mvá rī 'dī trá rī, kōrō yí drī tēzō lá volé.

⁵ Má ndrē ōkō 'dī ũlī mvá trá mvá ágó ró. Mvā rī 'dī ā'dō ā'dó'á kúmú ró ōrī ndrī gólīyī āngó 'á rī 'bá yí drīī, gō'dá gólá ā'dō kpá lāpō fē'á āmbá gólīyī tā ōnjí 'é 'bá rī yí drī. Gō'dá úfīlī bē mvá 'dī trá rī, ódrī íngázō lá trōlē 'wāā nīzō ĩ'dī bē lá Ōvārī ngálá. ⁶ Nīngá sī rī, mvá rī 'dī āndrē lá drī rāzō volé ōmā 'álá. Tólá rī, Ōvārī ēdē vō trá gólá drī rīzō, gólá rī vō ndrēlé kŕyī kútū-ālō-kámá-rī-drī-lā-ngá-nyā'dī-nā (1,260) sī. ¹⁵

⁷⁻⁸ Gō'dá nīngá sī, má drī ājū 'dē 'bá vō Ōvārī kā rī 'álá rī ndrēzō. Gō'dá mālāyíkā Ōvārī kā āmbá ró zīlī Māyīkōlō gō'dá gólīyī 'dē 'bá gólá vósī rī 'bá yí bē drī ngāzō íyī ājū 'būlī ĩnī āndrē 'dī bē gō'dá kpá gólīyī 'dē 'bá gólá vósī rī 'bá yí bē. ĩnī āndrē 'dī gólīyī 'dē 'bá gólá vósī rī 'bá yí bē 'bū íyī ājū trá tákányī. Lé ítí rī, Māyīkōlō yī ājū 'bū 'bá íyíká rī 'bá yí bē dī kōrō gólīyī drīī sī ājū 'bū 'bá gólākā rī 'bá yí bē. ⁹ Gō'dá ítí rī, Māyīkōlō yī drī ĩnī āndrē 'dī rūzō gō'dá ādrólé volé vō 'būū 'álá rī lésī āvūlī āngó drīī ndrī 'dó gólīyī 'dē 'bá trá gólá vósī rī 'bá yí bē. ĩnī āndrē rī 'dī rú lá rī'á Sātánā, gólá ĩ'dī rī'á kúmú líndrī ōnjí rī 'bá yí kā. Gō'dá gólá kpá ĩ'dī ĩnī gólá ākū ró sīsī nā 'bá yí sī, rī 'bá trá rī'á ōjílá ndrī āngó drī 'á rī 'bá yí ādólé rī gō'dá kpá būūū ngbāāngbānō rī ĩ'dī.

¹⁰ Gō'dá nīngá sī, má drī āzākólá 'dī gbórókō lá ārízō ngbālā-ngbālā vō 'būū 'álá rī lésī kī, "Ōvārī pā ōjílá íyíká trá.

Ōjílá ndrī ndrē gólá rī mbārākā ākī Kúmú ró 'dī trá,

gō'dá gólīyī ndrē mbārākā ākī Krístō gólá drī njīlī āmā pā 'bá ró rī, kā rī kpá trá.

Nī ndrē drē, Sātánā gólá rī 'bá trá rī'á ādréle Ōvārī āndrá kárá rīlī tā lō'balé ĩ'dī āmā ādrúpī yī rú rī, āādrō gólá trá volé Ōvārī ngá lésī āvūlī āngó drī 'á.

¹¹ Gō'dá āmā ādrúpī yī trō tā gólá drīgá sī,

tālá gólá lō'bā tā ōnjí bē gólīyī rú Ōvārī drī rī,

gólīyī kī gólá drī rī, 'Ōvārī āyē āmā trá tā ōnjí āmákā 'ásī,

tālá Yēsū Kābīlīkī drī ítí kā ró rī úfū trá āmā vō 'á.'

Gólīyī pē gólá, tālá gólīyī rī trá tā lēlē sī tā Yēsū kā 'á,

ōzō kpálé ūūfū gólīyī tā lá tāsī rī.

¹² Bē trá ítí rī, 'dōvō gō'dá, Āyīkō! Āyīkō!

Ānī ōjílá gólīyī ndrī rī 'bá 'būū 'álá rī 'bá yí āā'dō āyīkō ró.

Gō'dá ĩzā kōkō, ĩzā kōkō ānī ōjílá gólīyī ndrī rī 'bá āngó drī 'á tólá rī yí drī!

Nī ā'dō ā'dó'á lāpō āndrē bē, tālá Sātánā cā trá āngó drīī 'ásī.

'Dōvō gólīyī ĩzā ōgā ānī ĩfī.

Sātánā rī'á ōmbā ró tālá gólá nī trá kī nī rī,

Ōvārī āā'dō bí 'é'á kŕyī íyíká rī 'balé rú ndēlé."

¹³ Gō'dá ĩnī āndrē ōnjí 'dī nī bē trá kī, āāvū yí trá volé 'būū lésī ĩnyákú drīī nōlé rī, drílá ngāzō rī'á ōkō gólá mvá ũlī 'bá trá nō drōlé. ¹⁴ Kpálé ítí rī, ódrī úfū fēzō rī ōkō rī 'dī drī, tālá gólá ōngá ró bē ĩ'dī sī lá ōzō áŕī kátí ngá pālé volé ĩnī ōnjí 'dī drīgá sī, nī'á vō ēdélé trá gólá rī nyāānyā drī ōmā 'álá nā 'álá, 'dīī tālá ōrī ró gólá rī vō ndrēlé tólá ndrō nā sī cú ító 'á lá bē. ¹⁵ Gō'dá nīngá sī, ĩnī ōnjí 'dī drī ĩmvū lō'dézō yí 'ásī áyágá āndrē kátí gōlé ōkō 'dī ngálá, tālá ĩmvū rī 'dī ūfī ró bē gólá bē volé. ¹⁶ Lé ítí rī, ĩnyákú drī lāfā nyízō rī ĩmvū 'dī sēzō ngbá volé gō'dá ōkō 'dī drī ngá pāzō. ¹⁷ Tālá tā 'dī tāsī rī, ĩnī ōnjí 'dī drī ā'dó'á ōmbā ró rō ōkō 'dī bē, gō'dá drílá ngāzō nī'á ājū 'būlī ōkō 'dī mvá lá yí āzā gólīyī ā'dó 'bá ndrī ōjílá rī 'bá tā 'bā'bā gólīyī Ōvārī kā rī ĩnjīlī, gō'dá kpá tā pātīī gólá Yēsū drī ā'dálé trá gólīyī drī rī 'bá yí bē.

13 ¹ Nīngá sī, ĩnī ōnjí rī 'dī drī ngāzō nī'á ādréle ĩmvū āndrē ũlī 'álá.

Tā Sātánā drī ōjílá āngó drīī rī 'bá yí ādózō kōrōnyā ōnjí rī rī 'bá yí sī

Gō'dá ĩnī āndrē ōnjí 'dī ōtírī rīī ādréle ĩmvū āndrē 'dī ũlī tólá rī, má drī kōrōnyā āzākólá ũrī-gā-dē ró rī ndrēzō rī'á āfō'á ĩmvū āndrē 'dī 'ásī. Kōrōnyā rī 'dī cú rī'á drī bē nji-drī-lā-rī, gō'dá kpá cú ĩ'yá yí bē zālō mūdri. Gólá āsā āpā kúmú kā rī 'bá yí ĩ'dī ĩ'yá 'dī 'bá yí drīī sī ālō-ālō cé ũlī. Gō'dá gólá āmā Ōvārī rī rú trá ĩgīlī drī 'dī 'bá yí rú sī ² Kōrōnyā

¹⁴12.4 ĩ'bi'biwá 'dī 'bá yí ā'dá tā mālāyíkā yí drī lēlē 'dézō Sātánā vósī kúmú ró Ōvārī rī vō 'á rī ĩ'dī.

¹⁵12.6 Kŕyī kútū-ālō-kámá-rī-drī-lā-ngá-nyā'dī-nā 'dī ũlī mánīgō 'ī. Tā ífī lá rī'á nōtī. 'Dīī kŕyī gólá ājū-'bā-āzī drī rīzō ōjílá Ōvārī kā lārākō lá yí 'éle ōnjí ró rī ĩ'dī.

¹⁶12.14 Ndrō nā cú ító 'á lá bē gō'dá kpá kŕyī kútū-ālō-kámá-rī-drī-lā-ngá-nyā'dī-nā 'dī tā ífī lá rī'á nōtī. 'Dīī kŕyī gólá ājū-'bā-āzī drī rīzō ōjílá Ōvārī kā lārākō lá yí 'éle rī ĩ'dī.

'dī rú'ba lá rí'á òzò àlígí kátí, gō'dá pá lá yí ín'yágó lá yí bē ìyíkà rí'á òzò kōrōnyā rí'á zílà bíyā rí kátí, gō'dá fī lá rí'á òzò kāmī kátí. Inī 'dī fē mbārākā íyíkà trá kōrōnyā rí 'dī drí tā yí drí lēlé rí 'ēzò. ³ Gō'dá kōrōnyā rí 'dī drī lá àlò rí rí'á cú lāzē àndrē bē gólá rí 'bālē à'dólé òkízò úfù trá fūfū rí kátí gō'dá lāzē rí 'dī já trá jājā. Ítí rí, òjílà ndrī àngó drī 'á rí 'bá yí fī lá yí drí à'dízò kōrōnyā rí 'dī drí sī, gō'dá gólīyī drí ngāzò rí'á ìnjīlā. ⁴ Ítí rí, òjílà ndrī 'bā ìyí lānjī trá ìnjī àndrē 'dī rú, tálà gólá fē mbārākā trá kōrōnyā rí 'dī drí. Gólīyī ìnjī kpá kōrōnyā rí 'dī nyāányā lá tā àtā sī kī, “Ā'dī íyíkà ì'dī àmbá ró òzò kōrōnyā nò kátí yā? Ā'dī à'dò ícá'á rú fūlī gólá bē rí nī yā?”

⁵ Ááyē kōrōnyā rí 'dī trá ìyí àrúlī ìyí 'bālē à'dólé òvārí ró, gō'dá kpá à'dólé mbārākā bē pará nyà'dī-rī-drī-lā-ngā-rī sī. ¹⁷ ⁶ Gólá ngā trá rí'á ulī Sātánā ká àtálé ì'dī Òvārí rú, à'dò Òvārí ká rú, vò Òvārí ká rú gō'dá kpá gólīyī ndrī rí 'bá Òvārí bē 'būu 'álá rí 'bá yí rú. ⁷ Sātánā fē mbārākā trá gólá drí àjū 'būzò òjílā Òvārí rí nyāányā ká bē, gō'dá kpá tā trózò volé drīgá lá yí 'ásí. Gō'dá Sātánā fē kpá mbārākā trá gólá drí à'dózò kúmú ró òrī drīlī ndrī àkí àkó, gō'dá gólīyī 'bālē ìyí rólé. ⁸ Òjílà ndrī àngó drī gólīyī rú já 'bá trá Òvārí rú rí 'bá yí à'dò ìyí kōrōnyā 'dī ìnjī'á, gō'dá à'dò kò gólīyī rú lá ìgílí trá àkú ró nā sī àkpākā'dā Òvārí 'bāá drē àngó kò búkū Kābīlīkī drī tītí ká gólá fūlī trá rí ká 'á rí 'bá yí ì'dī. Búkū rí 'dī rí'á gólá òjílā gólīyī à'dò 'bá lédrē-lédrē ró zāà gbádú rí 'bá yí rú lá yí ìgízò 'á lá rí ì'dī.

⁹ Òjílā gólá à'dò 'bá cú bī bē rí, 'dòvó gólá àarí ulī má drí 'e'á àtálá nò 'bá yí.

¹⁰ Òzò Òvārí ònjī nī trá òmbé'á 'bālē gānimā 'á rí,
gō'dá tā pātī ró, àà'dò ànī òmbé'á trólé 'bālē gānimā 'á.

Gō'dá òzò Òvārí ònjī nī trá 'e'á fūlā līgú àndrē sī rí,
pātī àà'dò ànī fū'á té līgú àndrē sī.

Ítí rí, 'dòvó ànī òjílā Òvārí ká àātū fī káyī gólá lānjò ká rí sī, gō'dá rīzò bē līfī 'bā'bā sī kúmú drī.

¹¹ Gō'dá dīi vósí rí, má drí kōrōnyā ngī lá ùrī-gā-dē ró rí ndrēzò, gólá àfò trá ìnyákú 'ásí. Í'yá lá yí rí'á zālò rī òzò kābīlīkī í'yá kátí, gō'dá àtā ulī gbórokò bē òzò ìnjī àndrē 'dī ká rí tí. ¹² Gō'dá kōrōnyā rí gógó 'dī àdrē kōrōnyā gólá sīsī à'dò 'bá cú lāzē àndrē gólá já 'bá kpá trá 'dī bē rí àndrá, gō'dá gólá kpá cú mbārākā àlólá gólá sīsī 'dī ká rí tí rí bē.

Mbārākā rí 'dī sī rí, gólá 'bā òjílā àngó 'á gólīyī rú já 'bá trá Òvārí rú rí 'bá yí àkí àkó kōrōnyā gólá sīsī rí ìnjīlī ì'dī. ¹³ Kōrōnyā gólá rí lá ró 'dī 'è tā fī drí à'dízò drílá yí sī rí trá rōò. Gólá 'bā lāsī à'délé vūdrī 'būu lésí ìnyákú drī òjílā ndrī līfī drī 'á. ¹⁴ Gólá àdò òjílā gólīyī rú já 'bá trá Òvārí rú ndrī àngó drī rí 'bá yí trá, tálà tā dūu fī drí à'dízò drílá yí sī mbārākā lá yí fēlé trá gólá drí rīzò tā rí 'dī 'élé rí 'bá yí sī. Gólá 'è tā gólīyī fī drí à'dízò 'dī 'bá yí 'dī kōrōnyā sīsī lāzē lá drí jálé trá nā 'bázò à'dólé ìnjīlī ìnjī. Gólá àtā tā òjílā drí kōrōnyā gólá sīsī lāzē bē gō'dá já 'bá trá 'dī línđrī lá édélé.

¹⁵ Ófē mbārākā trá gólá drí, à'dò ró bē lédrē-lédrē fēzò línđrī kōrōnyā sīsī 'dī ká òjílā drí édélé 'dī drí, à'dò ró bē línđrī rí 'dī drí ícázò ulī àtálé. Gō'dá ófē mbārākā kpá drílá òjílā ndrī gólīyī tā-drī lē 'bá kò línđrī kōrōnyā sīsī 'dī ká ìnjīzò rí 'bá yí ùfúzò.

¹⁶ Gō'dá gólá lò'bā kpá lāmbé ngá līpī ká rí 'bá yí trá òjílā ndrī rú sī, 'dī rí'á òjílā àngí àngí, òjílā tākó, ngá-fī dūu 'bá, ngá àkó lé 'bá, rāgī gō'dá kpá gólīyī à'dò 'bá rāgī ró kò rí 'bá yí bē. Ólò'bā lāmbé rí 'dī gólé drī-ágó lá yí 'á ngátá àndrá-gá-sīlī lá yí 'ásí. ¹⁷ Òzò nī àzà à'dò trá cú ìtí lāmbé rí 'dī àkó rí, ngá gīgī ngátá ngá lāzī-lāzī trá yú'dáwá ní drí. Lāmbé rí 'dī rí'á kōrōnyā 'dī rú lá ì'dī gō'dá à'dā kpá ngá lālā gólá rí rú 'dī à'dá 'bá rí ì'dī. ¹⁸ Òzò nī ñsū tā mánísí rí, nī à'dò nī'á lá kī, ulī ìtò ngá lālā gólá 666 nò ká rí'á òjílā rú 'í.

Tā Kābīlīkī drī tītí ká ró rí tāsī òjílā gólākā rí 'bá yí bē

14 ¹ Gō'dá má drí ngá àzà ndrēzò. Ngá gólá má drí ndrélé rí rí'á jārībā Òvārí ká rí ì'dī, ulī mánīgò sī rí, úzī Ziyónā. Ngá lédrē-lédrē sū rí 'bá yí gō'dá gólīyī sīsī-lésí ró rí 'bá yí rí'á ìyí Òvārí lāgátí sī drí. Má ndrē Kābīlīkī drī tītí ká ró gō'dá òjílā dūu cālé kútū kámá-àlò-nyà'dī-rī-drī-lā-ngā-sū (144,000) bē 'dó àdré'á tólá gólá bē Òvārí àndrá. Ígī Kābīlīkī rí 'dī rú lá trá átá lá bē òjílā rí 'dī 'bá yí àndrá-gá-sīlī lá yí 'ásí ndrī kākāřā. ² Gō'dá má drí lóngó gólá 'būu lésí rí àrízò, lū'ù-lū'ù lá rí'á òzò līmuvú gólá rí 'bá lādālē, ngátá lāsólé òlé drī sī rūu rí kátí, gō'dá kpá òzò mōgbará drí ndrōrē kátí, àsò-àsò ró bī 'á òzò kū'dī àwó kátí. ³ Òjílā dūu 'dī 'bá yí rí'á lóngó ó'dí ngó'á Òvārí rí luyízò. Òjílā àzākā àlò ícá kò lóngó rí 'dī nīlī ngólé, cé òjílā gólīyī kútū kámá-àlò-nyà'dī-rī-drī-lā-ngā-sū Yésū drí drī lá yí tīlī trá rí 'bá yí ì'dī. ⁴ Òjílā rí 'dī 'bá yí ìnjī ìyí Òvārí ì'dī. Gólīyī ìzāá tā kò ìyí nyāányā drí 'dézò òvārí àbārādāgò ró rí 'bá yí vósí. Gólīyī 'dē ìyíkà zāà Kābīlīkī drī tītí ká rí vósí, vò drílá nīzò 'á lá rí 'bá yí 'ásí, tálà Kābīlīkī rí 'dī nī gólīyī nī, gō'dá gī gólīyī kpá nī lōgólé ìyí òjílā ndrī àngó drī ká lāfálé sī à'dólé ngīngī lá òjílā Òvārí ká ró gō'dá ìyí nyāányā bē. ⁵ Òjílā rí 'dī 'bá yí àdò ìyí àzī-àzī ònjò sī rí kò. Sātánā àāņòó tā gólīyī rú tā ònjī tāsī rí kpá kò àlòwálā.

Mālāyíkā nā drī-mbílí sò 'bá òjílā līfī drī àdízò ró

⁶ Nīngá sī, má drí mālāyíkā Òvārí ká àzà ndrēzò rí'á ngá'á 'būu ágá 'álá. Gólá rí'á cú tā àtī-àtī Òvārí ká gólá àdūkū lá ró drī àdízò rí bē ìyálé òjílā àngó drī àkí àkó rí yí drí, à'dò ró bē gólīyī drí drī àdízò tā ònjī ìyíkà rí 'bá yí 'ásí. ⁷ Gólá ìyá tā àtī-àtī rí 'dī trá ngbálá-ngbálá kī nī rí, “Ānī òjílā, nī ró Òvārí! Nī ìnjī gō'dá nī luyí ró àmbā gólākā rí, tálá ìtū lá àwū trá àndrò gólá drí tā òjílā ká kízò. Ítí rí 'dòvó, nī fī 'á'í vūdrī gólá drí, gólá 'būu 'bā 'bá nī àngó drī bē gō'dá ngá ndrī kākāřā àkí àkó 'álá rí 'bá yí bē rí drí.”

⁸ Gō'dá nīngá sī, mālāyíkā àzà drí à'dézò gólá sīsī 'dī vó gō'dá tā àtálé kī, “Jārībā àngí zīlī Bābīlónā 'dī, ó'è trá ùfúlā, tálá kúmú jārībā nā ká nā rí òjílā àngó ká àdólé ndrī, à'dò ró bē gólīyī drí rīzò òvārí àbārādāgò ìnjīlī ì'dī, òzò òkó gólá rí 'bá àgò àdólé òdrá sī àyīlī yí bē àvè drí rí kátí.”

¹⁷ 13.5 Pará nyà'dī-rī-drī-lā-ngā-rī 'dī ulī mánīgò 'í. Tā ífí lá rí'á nótí. 'Dīi káyī gólá àjū-'bá-àzī drí rīzò òjílā Òvārí ká lārākò lá yí 'élé rí ì'dī.

⁹ G'odá nǐngá sī, mālāyíkā gólá nà là ró rí drí ácázó, g'odá drílá tã átázó kpá ngbálá-ngbálá kī,

Ójílá àzà gólá kōrōnyā àndrè ùrī-gà-dè ró 'dī líndrī là ìnjī 'bá rí, ngátá òjílá àzà gólá à'dó 'bá cú lāmbé kōrōnyā rí 'dī ká bē àndrá-gá-sīlī 'á ngátá drī 'á yā rí, ¹⁰ Ôvārī à'dò à'dó'á òmbā ró gólá bē, gólá à'dò òdrá gālāhā rí mvù'á ìgā mvá òmbā ònjī tētē Ôvārī ká rí ká rí 'ásī. Áà'dò gólá rí 'bá'á mvùlá zāà ngbálá, g'odá gólá à'dò ìzā kōkò ñ'á yí drīlī lāsī sī g'odá bārúfī sī mālāyíkā Ôvārī rí nyānyā ká rí 'bá yí àndrá Kábīlīkī drī títí ká rí bē. ¹¹ G'odá òcīkā lāsī tībē gólá rí zā 'bá 'dī ká 'dī ndéé rú kò àlòwálá. Ítí rí, òjílá gólīyī rí 'bá kōrōnyā àndrè 'dī ìnjīlī líndrī là bē, g'odá kpá gólīyī à'dó 'bá ìyí lāmbé là bē rí 'bá yí ícá ìyí kò rílí tã à'dī sī kpálé ngáçí sī ngátá ìtú sī.

¹² Ítí rí, 'dòvó òjílá Ôvārī ká òrī ìyí tã lèlè sī Ôvārī 'á. G'odá gólīyī ò'è ngá gólīyī Ôvārī drí rí'á tã là 'balé gólīyī drí 'èlè rí ì'dí, g'odá ìfī 'bá'bá ì'dí àlò Yésù vó.

¹³ G'odá nǐngá sī, má drí òjílá àzà gbórókò là árízò 'būù lésí kī nī rí, “Ní ìgī tã nótí. Ôvārī à'dò àndrá-tāndí fè'á òjílá gólīyī rí 'bá dré zāà tã lèlè sī Kúmú Yésù 'á rí 'bá yí drí, kàyī gólīyī drí òdrázó lājó'bá Ôvārī ká ró rí tú.” G'odá gólá àtã tã kī, “Áwò, Líndrī Tāndí Ôvārī ká àtã tã pàtīlī 'ì ìtòlè àndrò nò rí, lòsī àngī gólīyíkā ndè rú trá, gólīyī à'dò rí'á títí ró, g'odá gólīyī à'dò à'dó'á àyīkò ró, tálá gólīyī à'dò drī-'là úsú'á ngá gólīyī drí 'èlè trá rí 'bá yí tāsī.”

Ôvārī cã òjílá àngó drīlī rí 'bá yí lāfã là tálá lāṅṅ ò fèzò gólīyī

drī àdī 'bá kò rí 'bá yí drí

¹⁴ G'odá má drí ngá àzà ndrèzò. Ngá má drí ndrèlè rí rí'á mbārāsāsā àngī mvèèmvè 'ì, g'odá 'díyí pã 'bá úrú lésí rí ì'dí rí'á mbārāsāsā àngī mvèèmvè 'dī drīlī. ¹⁸ Gólá cú àpá drī-'là ró dàábò 'ásí rí bē yí drīlī, g'odá kpá cú ìgú ngá àmvú 'ásí rí 'bá yí òṅṅ ká bē yí drīgá. ¹⁵ Nǐngá sī, mālāyíkā jó Ôvārī ká lésí rí drí ácázó, g'odá drílá tã ìyázó ngbálá-ngbálá òjílá gólá rí 'bá rílí mbārāsāsā drīlī 'dī drí kī nī rí, “Ní trò ìgú àníkã 'dī, g'odá ní nī ró bē ìtòlè àdrúgú ṅólé, tálá ìtú là àwù trá àndrò. Ítí, àdrúgú àngó drī nò ká gólīyī à'dó 'bá ndrī òjílá Ôvārī ká ró rí trá nyé ìnjī-ìnjī là ró ṅólé.” ¹⁶ Ítí rí, 'wāà òjílá mbārāsāsā drīlī 'dī drí ngázó àdrúgú tã là 'balé trá 'dī ṅólé. Gólá ṅò àdrúgú rí 'dī trá ndrī.

¹⁷ G'odá nǐngá sī, mālāyíkā àzà drí kpá ácázó jó Ôvārī ká rí lésí. Gólá kpá cú rí'á ìgú ngá àmvú ká ìnjī 'bá trá rí òṅṅ ká bē yí drīgá. Ìgú rí 'dī rí'á cīcī ró néné. ¹⁸ Nǐngá sī, mālāyíkā àzà drí kpá ácázó tārābízā rízó ngá àjī bē rí zālè rí tī lésí ró. Gólá íyíkã ì'dí gólá rí 'bá rí'á lāsī gólá rízó ngá àjī bē rí zālè rí vó là ndrèlè rí. G'odá drílá tã átázó mālāyíkã gólá ìgú cīcī bē rí drí kī, “Ní ndrè fè lò'wá àngó drī 'á, gólá rí'á zīlā gārāpè rí ìnjī, g'odá ká trá. Fè lò'wá rí 'dī à'dá òjílá ndrī àngó drī 'á gólīyī Ôvārī rí rò 'bá kò rí 'bá yí ì'dí. Bè ìtí rí, ní trò ìgú ṅòzò là.” ¹⁹ Ítí rí, mālāyíkã 'dī drí ìgú tròzò nī'á ìvī bē là g'odá fè lò'wá 'dī 'bá yí àgázó trólé nī'á dālá vò èdélé rízó zālá òdrá kátí rí 'álá. Vò rí 'dī à'dá lāṅṅ ìzā kōkò bē Ôvārī drí rí'á fèlā rí ì'dí. ²⁰ Vò rí 'dī rí'á gārā drīlī Yēròsàlémã 'ásí. Ózã fè lò'wá rí 'dī ìmvú là drí àfòzò òzò àrī kátí vò rízó zālá 'dī 'á dīlī òzò ìmvú áyágá ká rí kátí, 'dīlī àcè là rí'á kílómííí kámá-nà g'odá fífí là rí'á ànyí mítíí rí.

Tã mālāyíkã ñjī-drī-lá-rī rí 'bá yí drí ìzã kōkò dázó ñjī-drī-lá-rī sãání 'ásí àngó drī 'á rí

15 ¹ Dīlī vósí, má drí tã láràkò àndrè àzà ndrèzò kpá 'būù 'álá gólá cú tī drí à'dízó drílá sī rí. Tã láràkò rí 'dī à'dá tã gólá 'è 'bá à'dólé àtī 'álá rí ì'dí. Má ndrè mālāyíkã ñjī-drī-lá-rī ndrī 'dó sãání lāṅṅ ìzã kōkò ká bē kpá ñjī-drī-lá-rī. Ìzã kōkò rí 'dī 'bá yí rí'á ìzã kōkò gólīyī àdūkù là ró rí 'bá yí ì'dí, tálá Ôvārī à'dò 'álé àdrã íyíkã rí 'è'á à'dílī gólīyī sī.

² Ngá má drí ndrèlè rí 'bá yí ì'dí rí'á nótí. Sīsí rí, má ndrè ngá àzà kpá òzò ìmvú àndrè kátí, kà'dà-kà'dà g'odá ngbángbã ókízò ngānã kátí, g'odá kpá njārã-njārã òzò lāsī kátí. Ójílá trá rí'á ìyí àdrè'á lāgátí là sī. Ójílá rí 'dī 'bá yí ì'dí rí'á gólīyī tã trò 'bá trá àjū 'á kōrōnyā àndrè ùrī-gà-dè ró 'dī drīgá sī, g'odá líndrī là bē g'odá kpá ngá lālã tībē gólá rí rú à'dá 'bá rí bē rí. Ôvārī fè kù'dī trá gólīyī drí cālè ìyí lùyízó.

³ Ójílá rí 'dī 'bá yí ngò lóngó gólá Músã ngá 'è 'bá Ôvārī ká ró rí drí ngólé àkù ró àkù ró nã 'bá yí sī Ôvārī drí gólīyī pázó rí ì'dí. ¹⁹ Lóngó 'dī à'dá kpá tã Ôvārī drí òjílá pázó tálá Kábīlīkī gólá fūlī àmã tāsí drī títí 'bá ró rí tāsí rí ì'dí. Gólīyī kī,

“Ní Ôvārī, rí'á àmã ìpī 'ì.

Ní ì'dí rí'á gólá mbārākã ndrī ìpī ró rí.

Tã àníkã 'èlè rí 'bá yí rí'á tã àngī 'ì,

g'odá tã tī drí à'dízó rí 'bá yí ì'dí.

Ní rí'á Kúmú 'ì òrī àngó drīlī rí 'bá yí drīlī.

Ní 'è tã 'dó mbìmbì ró.

⁴ Ní Kúmú àmákã, òjílá àzākã yù'dáwá gólá àní rò 'bá kò ró rí.

Ójílá àzākã yù gólá 'è 'bá kò à'dò-à'dò tãndí àníkã rí ìnjīlī.

Ní ì'dí rí'á cé Ôvārī àlò 'ì.

Ójílá òrī ká ndrī à'dò ìyí àní'á àní ìnjīlī,

tálá gólīyī nī trá kī, ní rí'á tã kī 'bá 'ì.

Ní ì'dí rí 'bá tã kílí mbì g'odá kpá pàtīlī ró rí.

Ní rí trá lāṅṅ fèlè òjílá àní gã 'bá dó rí 'bá yí drí.”

¹⁸ 14.14 Úlī gólīyī Yòwání drí ìgílí nǐngá rí rí'á 'òjílá lèndrè 'bá òjílá mvá kátí'. Dīlī rí'á úlí mǎnīgò 'ì 'díyí pã 'bá rí tāsí. Tã 'dī tāsí, ókí nī rí 'dīlī Yésù ì'dí.

¹⁹ 15.3 Ní zī búkú Áfò-áfò ká kápítã 15 vèrèsí 1-19.

⁵ Dī vósí rí, má drí jó ǎngí Ôvârí kâ 'bûu 'álâ rí ndrêzó. Jó 'álâ rí, má drí gũgũ gólâ búkũ gólíyí tã 'bã'bã Ôvârí kâ drí rízó rílí rí ndrêzó. Gũgũ rí 'dĩ ñí lâ trá hõwêê. ⁶ Nĩngá sī, mǎlǎyíkã ñjī-drī-lâ-rī gólíyí 'é 'bá ìzã kòkò ñjī-drī-lâ-rī rí 'bá yí dǎlé 'dĩ 'bá yí drí ǎfõzó jó rí 'dĩ 'ásí. Gólíyí sò ítá mvêemvê lǎgũ-lǎgũ ró rí 'dĩ, gõ'dá gólíyí kpá cú rí'á ñyí bǎgò êdélé trá dǎábõ 'ásí rí bē gbǎã ñyí ǎgǎsĩ 'ásí. ⁷ Gõ'dá ǎlò ngá lédrê-lédrê sũ rí 'bá yí 'ásí rí drí ǎnizó sǎánĩ fêlé ǎlò-ǎlò mǎlǎyíkã 'dĩ 'bá yí drí cé ñí. Ìzã kòkò gólâ ǎngò drī drí 'é'á úsúlâ tǎlâ tã ònjí tǎsĩ Ôvârí gólâ rí 'bá zǎã gbǎdú rí drígá sī rí ñcã dũũ sǎánĩ rí 'dĩ 'bá yí 'á. Sǎánĩ 'dĩ 'bá yí ñcã trá dũũ ngá gólâ òmbã Ôvârí kâ à'dá 'bá òjílâ gólíyí gólâ rí gǎ 'bá dó rí yí drí rí sī. ⁸ Wǎã ró, òcĩkã ñimò jó rí 'dĩ 'álé lâ trá ndrī tǎlâ ǎmbã gõ'dá mbǎrǎkã Ôvârí kâ rí sī. Òcĩkã 'dĩ à'dá kī, Ôvârí gólâ gǎrǎ rí rí'á tólâ gõ'dá kpá gólâ mbǎrǎkã ñpĩ ró rí. Ítí rí, òjílâ ǎzǎkã yù'dǎwǎ ñcǎlé filí jó rí 'dĩ 'álâ, té ìzã kòkò gólíyí ñjī-drī-lâ-rī gólíyí mǎlǎyíkã drí à'dózó 'dĩ bē lâ yí sǎánĩ 'á rí 'bá yí à'dò rù ndrē'á zǎlò.

16 ¹ Dī vósí rí, má drí Ôvârí rí gbórókò ǎrízó vǎvǎrǎvǎ tã àtá'á jó gólákã lésí mǎlǎyíkã ñjī-drī-lâ-rī 'dĩ 'bá yí drí kī, “Nĩ ñí nĩ'á sǎánĩ gólíyí ñjī-drī-lâ-rī 'dĩ 'bá yí trólé, nĩ gõ ró bē ìzã kòkò gólíyí ñcã 'bá trá dũũdũ 'á lâ yí sī 'dĩ 'bá yí dǎlé volé ǎngò drī 'á, tǎlâ mã trá òmbã ró tã ǎrĩ ǎkò gólíyíkã drí sī.”

² Ítí rí, mǎlǎyíkã sīsĩ lâ ró rí drí nízó gõ'dá ngá íyíkã rí dǎlé ñnyǎkú drī. Gõ'dá kòrò 'wǎã lǎzê ǎndrê ǎndrê jǎ 'bá kó kó ró rí gõ'dá kpá lǎzê 'bá ǎkĩ, ndrò lò'dè rí drí ngǎzó rí'á òjílâ ndrī gólíyí à'dó 'bá trá cú lǎmbé kòrõnyǎ ǎndrê gólâ rólé ròò 'dĩ kã bē, gõ'dá kpá gólíyí rí 'bá gólâ rí línдрí ñnjílí rí 'bá yí bē rí nyǎlé ònjí lâ drī.

³ Gõ'dá nĩngá sī, mǎlǎyíkã rí lâ ró rí drí kpá ngá íyíkã rí dǎzó ñimvũ ǎndrê 'á. Gõ'dá 'wǎã ñimvũ 'dĩ ñfĩ lâ drí rù jǎzó à'dólé òzò ǎvò ǎrĩ lǎnĩ 'bá lǎnĩ rí kátí. Ítí rí, ngá lédrê-lédrê ndrī ñimvũ 'dĩ 'á rí 'bá yí drí òdrǎzó ngbá volé.

⁴ Nĩngá sī, mǎlǎyíkã gólâ nâ lâ ró rí drí kpá ngá íyíkã rí dǎzó ndrī áyágá ñimvũ bē rí 'bá yí 'ásí gõ'dá kpá óró yí 'ásí ndrī. Gõ'dá ítí rí, ñimvũ 'dĩ 'bá yí ñfĩ lâ yí drí rù òjǎzó 'dó òzò ǎrĩ kátí. ⁵ Gõ'dá nĩngá sī, má drí tã ǎrízó, mǎlǎyíkã gólâ rí 'bá nĩ rí'á ñimvũ vó ndrélé ndrī rí àtã tã nĩ kī,

“Nĩ gólâ à'dó 'bá trá lédrê-lédrê ró kó ñtò vò 'ásí,

ñí 'dĩ rí'á à'dò-à'dò ǎnikã drí 'bǎlé ngĩ òjílâ ndrī rí 'bá yí drī sī rí,
gõ'dá rí'á lédrê-lédrê ró ngbǎangbǎnò, gõ'dá gólâ à'dò 'bǎ'á rílí zǎã gbǎdú rí,
ìzã kòkò ní drí tã ñsũ 'bázó trá drī lâ 'dĩ rí'á mbĩmbĩ pǎtĩ lâ ró.

⁶ Òjílâ rí 'dĩ 'bá yí gólíyí ùfũ sīsĩ lâ sī

gólíyí rí 'bá tã àtĩ-àtĩ Ôvârí kâ pélé rí 'bá yí trá gõ'dá òjílâ Ôvârí kâ rí 'bá yí bē,
ní fē ǎrĩ trá òjílâ 'dĩ 'bá yí drí mvũlĩ.

'Dĩ rí'á lǎnò gólâ ñcã 'bá té mbĩ rí 'dĩ.”

⁷ Gõ'dá nĩngá sī, má drí kpá ǎzǎkòlâ 'dĩ 'bá yí gbórókò lâ ǎrízó ǎnyí tǎrǎbízǎ rízó ǎbélengówá zǎlé drī lâ rí zélé tã àtá'á kī,

“Rí'á tã pǎtĩ 'í. Ôvârí Kúmú ǎmákã,

Nĩ mbǎrǎkã ròò ñpĩ ró rí 'dĩ,
Ní rí zǎã tã pǎtĩ ró rí àtálé 'dĩ kǎyí vósí kǎrá,
Ní fē lǎnò gólâ ñcã 'bá té mbĩ rí 'dĩ.”

⁸ Gõ'dá nĩngá sī, mǎlǎyíkã gólâ sũ lâ ró rí drí kpá ngá íyíkã rí ǎdǎzó ñtú ñfĩ, à'dò ró bē drílâ vò zǎzó ǎmê-ǎmê ró hǎwũ-hǎwũ òzò lǎsĩ kátí, gõ'dá drílâ òjílâ lòzǎzó. ⁹ Ítí rí, òjílâ ndrī vè ñyí trá ònjí lâ drī ngá ǎmé drí sī. Drī ǎdízó tã ònjí íyíkã rí 'bá yí ǎyézó rí vò lâ 'á rí, gõ'dá gólíyí lò'dá Ôvârí gólâ à'dó 'bá nĩ mbǎrǎkã bē ìzã kòkò rí 'dĩ 'bá yí drīlĩ rí rú lâ 'dĩ. Gõ'dá gólíyí 'bǎã lǎnĩ ǎmbã gólákã rú kpá kò.

¹⁰ Nĩngá sī rí, mǎlǎyíkã gólâ ñjī lâ ró rí drí ngá íyíkã rí dǎzó 'bǎdrĩ kũmũ kòrõnyǎ ǎndrê ònjí ró rí kã drī. 'Wǎã vò 'bǎdrĩ kũmũ gólákã zélé rí drí ǎnizó ndrī gũndrī-gũndrī. Gõ'dá òjílâ gólákã rí 'bá yí trá ndrī rí'á ñyí sǐ-gílí òcĩ'á ngá lǎzê-lǎzê lǎnò rí kã 'dĩ drí sī. ¹¹ Gõ'dá gólíyí lò'dá Ôvârí 'bũu 'álâ rí tǎlâ ngá lǎzê-lǎzê gõ'dá lǎzê gólíyí mã drǎ 'dũwǎ ró rí 'bá yí tǎsĩ. Kpálé rí, gólíyí ǎyé drē zǎã tã ònjí íyíkã kò.

¹² Gõ'dá nĩngá sī, mǎlǎyíkã gólâ ñjī-kázíyá lâ ró rí drí kpá ngá íyíkã rí dǎzó áyágá ǎndrê ñimvũ bē zĩlĩ Yũfêrétè rí 'á. Ítí rí, ñimvũ áyágá rí 'dĩ kã drí sēzó ndrī tókórò gõ'dá 'ízó rílí kǎgǎ'dǎ, tákò 'dĩ ǎyè 'dĩ ǎndrǎ-tǎndĩ 'í lǎfĩ ró kúmú ǎngí ǎngí rí 'bá yí drí ǎmbázó ǎjũ 'bũ 'bá íyíkã rí 'bá yí bē gólé òjĩ lésí ró.

¹³ Gõ'dá nĩngá sī, má drí lǎjò'bá Sǎtǎnã kã zǎlò nâ 'dó òzò ǎngbã kátí rí 'bá yí ndrêzó. ǎlò rí ǎfõ ñjĩ ǎndrê ònjí 'dĩ sǐ-'bálé lâ 'ásí, gõ'dá ǎlò rí kòrõnyǎ ùrĩ-gǎ-dē ró sīsĩ lǎzê lâ drí jǎlé trá 'dĩ sǐ-'bálé lâ 'ásí. Gõ'dá ǎlò rí ǎfõ tã ǎngũ 'bá gólâ ònjógó 'bá ró kī 'bá nĩ rí, yí ǎátã 'dĩ tã àtĩ-àtĩ Ôvârí ngá lésí rí 'dĩ rí sǐ-'bálé lâ 'ásí. Tã ǎngũ 'bá 'dĩ rí'á kòrõnyǎ ùrĩ-gǎ-dē rí lâ ró gólâ ǎfõ 'bá trá ñnyǎkú 'ásí rí 'dĩ. Gólâ 'dĩ òjílâ ǎdó 'bá rí'á kòrõnyǎ sīsĩ ǎfõ 'bá ñimvũ 'ásí rí ñnjílí rí.

¹⁴ Lǎjò'bá Sǎtǎnã kã gólíyí nâ 'dĩ 'bá yí rí'á cú ñyí mbǎrǎkã bē tã ñí drí ǎdízó rí 'bá yí 'èzó. Sǎtǎnã ǎjò gólíyí trá kúmú ndrī gólíyí òrĩ gólíyí ǎngò drī rí 'bá yí kã ngálâ gólíyí è'bélé tũ vò ǎlò 'á à'dólé ǎjũ 'bũlĩ Ôvârí gólâ mbǎrǎkã ndrī ñpĩ ró rí bē kǎyí Ôvârí rí gógó drí ñjílí trá lǎnò fēzó ñyí ǎjũ-'bá-ǎzĩ yí drí rí tũ.

¹⁵ Úlĩ Yésũ Krístò drí rí'á àtálâ kī, “Má à'dò ǎcǎ'á ǎgólé kpá ó'dí nyĩ ró, òzò ùgú gólâ ǎnĩ 'bá ngá ùgũlĩ rí kátí. Ítí rí, ǎnĩ ñfĩ òmbã ǎnĩ rú ítá sòlé gõ'dá à'dólé ñjǎã. Ítí rí, Ôvârí à'dò à'dó'á ǎyikò ró ǎnĩ bē. Gõ'dá ǎnyí 'é ǎnĩ kò, òzò ǎgò gólâ ùgú drí ítá lâ ùgũlĩ gõ'dá rí 'bá lǎmũlĩ ùndú ró ò'bĩ lǎfálé rí kátí.”

¹⁶ Gõ'dá nĩngá sī, lǎjò'bá Sǎtǎnã kã gólíyí nâ 'dĩ 'bá yí drí kúmú 'dĩ 'bá yí è'bézó ndrī òjílâ gólíyíkã rí 'bá yí bē vò ǎlò 'á. Vò 'dĩ úzĩ rú lâ ǎròmǎgédòò ñí Yúdǎ yí kã rí sī.

¹⁷ Nĩngá sī, mǎlǎyíkã gólâ ñjī-drī-lâ-rī lâ ró rí drí ngá íyíkã rí dǎzó lǎ'bũlĩ ñlĩ 'á. Gõ'dá 'wǎã Ôvârí drí tã àtázó vǎvǎrǎvǎ ró kífí íyíkã kũmũ kã jó ǎngí gólákã lésí rí drī sī kī, “Tã àtĩ vó trá.” ¹⁸ Nĩngá sī, vò drí lǎgúzó ñá-ñá, mògbárá drí òsízó ngbêrê-ngbêrê, gõ'dá ñnyǎkú drí rú ñyázó gbĩ-gbĩ. Gõ'dá rú ñyá-ñyá lâ rí 'dĩ lǎvũ trá kòrò ǎzã 'bá yí drī sī, kó

Ôvâri 'bâ ângó bê rî. ¹⁹ Gõ'dá jãrîbã ândrê Bãbîlônã 'dî drî lâfã nyîzó zâlô nã. Lãfî rî 'dî 'á rî tâ ònjî-ònjî òjîlã Bãbîlônã kã rî 'bã yî kã já Ôvâri drî sî kô. Gólã 'bã gólîyî lâñô mvûlî ìgã mvã gólãkã 'álé gîi kã òzô òdrã gólã gálãhã rî kâtî rî 'ásî. Gõ'dá jãrîbã gólîyî ndrî ângó drî 'á rî 'bã yî drî lô'dézó dînyî-dînyî òdrãlê. ²⁰ Gõ'dá âkîrî gõ'dá únî yî drî âvîzó âlô-âlô ngbã ìfî drî 'ásî zãã gbádú. ²¹ Gõ'dá nîngã sî, sîi ngbãngã-ngbãngã òzô kúnî úngû kâtî rî 'bã yî drî lô'dézó úrú lésî òjîlã drî. Sîi úngû rî 'dî 'bã yî âlô-âlô lâñjî lâ kîlô nyã'dî-rî-drî-lã-ngã-mûdrî. Ítî rî, òjîlã lô'dã Ôvâri trá tãlã sîi lô'dé 'bã ònjî lâ ró gólîyî drî 'dî tãsi.

Tã gólã jãrîbã ângî zîlî Bãbîlônã úlî mãnîgô sî, gólã Ôvâri drî îzãlê tâ ònjî òjîlã 'á lâ rî 'bã yî kã tãsi rî tãsi

17 ¹⁻² Gõ'dá 'dîi vósî, âlô málâyîkã gólîyî nîjî-drî-lã-rî 'dî 'bã yî kã sããnî bê rî drî ngãzó tâ âtálé má drî kî, “Nî ânî, má â'dô ìzã kôkô gólã Ôvâri drî 'è'á fêlã òjîlã Bãbîlônã kã rî 'bã yî drî rî â'dá'á ní drî. Bãbîlônã rî'á jãrîbã gólã 'dîlî ânyî áyágá gólîyî dũu rî 'bã yî lâgátî rî ì'dî. Gólã rî'á òzô òkó gólã rî 'bã ãgô âdólé òdrã sî âyîlî yî bê âvê íyîkã drî sî rî kâtî, tãlã òjîlã gólãkã 'dî 'bã yî âdô kúmú ângî ângî gólîyî òrî ndrî kã ângó drî rî 'bã yî trá, â'dô ró bê gólîyî drî rîzó òvâri âbãrãdãgô ìnjîlî ì'dî.”

³ Gõ'dá nîngã sî rî, mbãrãkã Lîndrî Tãndî Ôvâri kã kã drî fîzó má 'á gõ'dá málâyîkã 'dî drî ámã trôzó nî'á 'bãlã vò òjîlã âzãkã âkó rî 'á. Gõ'dá vò rî 'dî 'á tólã rî, má drî òkó âzã ndrêzó, gólã rî'á rîlî kôrönyã ândrê kããkã drî. Ígî lâ'dã trá Ôvâri rú kôrönyã rî 'dî rú'bã lâ 'ásî ndrî. Gõ'dá kôrönyã rî 'dî rî'á cú drî bê nîjî-drî-lã-rî kpá ì'yã bê zâlô mûdrî. ⁴ Òkó rî 'dî sò ítã kããkã lâgî lâ drî â'dólé rôô rî ì'dî. Gõ'dá gólã lô'î yî kpá ngã lâgú 'bã lâgú rî 'bã yî sî. 'Dîi rî'á tó mó òmvò kã ìnjî drî kã gõ'dá tãlãlã bî kã bê, éédê dáãbò 'ásî gõ'dá kpá kúnî lâgú-lâgú ró rî 'bã yî 'ásî. Gõ'dá gólã kpá cú rî'á ìgã mvã édéle dáãbò 'ásî rî bê yî drîgã. Gõ'dá ìgã mvã rî 'dî rî'á dũu pí'dî-pí'dî tâ Sâtãnã kã rî 'bã yî bê gõ'dá kpá tâ ònjî-ònjî gólã drî rî'á 'èlã rî 'bã yî bê. ⁵ Gólã rî ândrã-gã-sîlî 'á rî âzãkôlã 'dî ìgî rú lâ trá úlî mãnîgô sî kî nî rî,

BÃBÎLÔNÃ,

JARIBÃ ANGI ÂNDRÊ ÂGÔ ÂDÓ 'BÃ KÃ NDRÎ
GÕ'DÃ KPÃ TÃ KÃKÃRÃ NDRÎ ÂNYÃ RÓ RÎ 'BÃ
RÛ 'ÈLÉ KÓ KÓ RÎ 'BÃ YÍ KÃ.

⁶ Má ndrê òkó rî 'dî kpá trá òdrã ró, tãlã gólã mvû òjîlã ífîfî Ôvâri kã ró gólã drî úfûlî trá tãlã tâ lèlê gólîyîkã Yésû 'á rî tãsi rî yî ârî lâ yî trá. Gõ'dá má ndrê òkó rî 'dî bê tólã rî, rî'á tâ lâ rô ró má drî, tãlã Ôvâri fêé drê lâñô gólã drî kô.

⁷ Nîngã sî rî, málâyîkã 'dî drî ngãzó ámã ìjîlî kî nî rî,

Ânî ñî â'dî tâ 'dî drî sî â'dô tãsi yã? Nî ìsû tâ kô! Má â'dô tâ kîrîwã òkó rî 'dî tãsi rî ngî'á ní drî gõ'dá kpá kôrönyã gólã drî bê nîjî-drî-lã-rî gõ'dá ì'yã yî bê mûdrî gólã drî rîzó rî'á rîlî drî lâ 'á 'dî bê. ⁸ Sîsî rî, kôrönyã rî 'dî kó rî'á lédrê-lédrê ró. Gõ'dá ngbããngbãno rî, gólã â'dô kô lédrê-lédrê ró. Gõ'dá kpálé ìtî rî, gólã â'dô âfõ'á volé 'bú ândrê gólã ngîlî-ngîlî âdükû âkó 'dî 'ásî lédrê-lédrê ró. Òjîlã ndrî ângó drî 'á, ñî lâ yî â'dô â'dî'á, òzô gólîyî òtîrî kôrönyã rî 'dî ndrêé lédrê-lédrê ró kpá ò'dî rî. Òjîlã rî 'dî 'bã yî, ìgîi gólîyî rú kô búkû òjîlã gólîyî â'dô 'bã lédrê-lédrê ró âdükû âkó rî 'bã yî kã 'á. Búkû rî 'dî rî'á búkû gólã òjîlã Ôvâri kã rú lâ yî ìgîzó 'á lâ drê âkpãkã'dã sîsî Ôvâri 'bãã ângó kô rî ì'dî. Gõ'dá kôrönyã 'dî, Ôvâri â'dô fû'á lâ kpá volé.

⁹ 'Dòvó tâ nô òfî drê ânî drî. Drî gólîyî nîjî-drî-lã-rî 'dî 'bã yî â'dã únî nîjî-drî-lã-rî òkó 'dî drî rîzó rîlî drî lâ rî 'bã yî ì'dî. ¹⁰ Drî gólîyî nîjî-drî-lã-rî 'dî 'bã yî â'dã kpá kúmú ângî gólîyî nîjî-drî-lã-rî rî 'bã yî ì'dî. Gõ'dá kûmû kúmú nîjî gólîyî nîjî-drî-lã-rî 'dî 'bã yî 'ásî rî 'bã yî kã ndê rú trá, gõ'dá âlô rî íyîkã drê zãã kúmú ró, gõ'dá âlô rî ácã íyîkã drê kô. Òzô gólã âlô 'dî âãcã trá rî, gólã â'dô rî'á kúmú ró cé fînyáwã ítî. ¹¹ Kôrönyã gólã â'dô 'bã trá sîsî lédrê-lédrê ró gõ'dá nõô rî â'dô 'bã lédrê-lédrê âkó 'dî ì'dî kúmú nîjî-drî-lã-nã lâ ró rî ì'dî, gbô lé rî, gólã rî'á âlô gólîyî nîjî-drî-lã-rî sîsî rî 'bã yî lâfálé sî âgô 'bã kpá ò'dî rî ì'dî, gõ'dá Ôvâri â'dô kpá gólã rî fû'á 'wãã.

¹² Ì'yã gólîyî mûdrî ní drî kpá ndrêlé trá 'dî 'bã yî â'dã tâ kúmú gólîyî mûdrî gólîyî kûmû ìtô 'bã drê kô. Gõ'dá rî, Ôvâri â'dô drî-âcê fê'á gólîyî drî kûmû 'èzó âlô-âlô kôrönyã 'dî bê cé kãyî fînyáwã sî rî ì'dî. ¹³ Lãfî tâ ìsû-ìsû kúmú gólîyî mûdrî 'dî 'bã yî kã rî kã ndrî rî'á âlô, gõ'dá gólîyî â'dô mbãrãkã gõ'dá drî-âcê bê fê'á kôrönyã 'dî drî. ¹⁴ Gõ'dá gólîyî â'dô âjú 'bû'á Kãbîlîkî drî tîtî Ôvâri kã bê. Gõ'dá lé rî, gólîyî ícã kô tâ trólé Kãbîlîkî 'dî drîgã sî. Gólã â'dô tâ trô'á nî gólîyî drîgã sî, tãlã gólã rî'á Kúmú 'î kúmú âzî drîlî ndrî, kûmû gólãkã rî rî'á gãrã. Gõ'dá òjîlã gólãkã drîlã njîlî rî 'bã yî gõ'dá kpá tâ lè 'bã ìyî gólã 'á pípîsîlî âlô sî 'dî â'dô ìyî kpá tâ trô'á Kãbîlîkî Ôvâri kã 'dî bê.

¹⁵ Áyágá dũu ní drî ndrêlé trá 'dî 'bã yî rî'á vò gólã âgô âdó 'bã ândrê 'dî drî rîzó rîlî rî ì'dî. Gõ'dá áyágá rî 'dî 'bã yî rî rî'á ò'bî gólîyî òrî ndrî 'ásî, gõ'dá vò ñî âlô-âlô ângó drî sî âgô âdó 'bã 'dî drî rîzó kúmú ró drî lâ rî 'bã yî â'dálé ì'dî. ¹⁶ Gõ'dá kôrönyã kããkã ì'yã lâ mûdrî 'dî 'bã yî bê â'dô ìyî gã'á dó òkó 'dî lôvó lâ 'bãlé, gõ'dá gólîyî â'dô 'dè'á òkó 'dî drî gõ'dá âyézó lâ úndú ró. Gólîyî â'dô gólã rî 'á'wã nyã'á ngbã volé gõ'dá gólã rî zãzó lâsî sî dãmú-dãmú. ¹⁷ Gõ'dá ìtî rî, Ôvâri 'bã kúmú ângî mûdrî 'dî 'bã yî nî drî 'bèlê tâ ìsû âlô sî òkó 'dî fûzó volé, òzô yî drî lèlê rî kâtî. Rî'á Ôvâri ì'dî gólã kúmú 'dî 'bã yî 'bã 'bã mbãrãkã gõ'dá drî-âcê bê fêlê kôrönyã kããkã 'dî drî, â'dô ró bê kúmú 'dî 'bã yî drî ícãzó tâ Ôvâri drî 'bãlé trá sîsî rî 'èlê.

¹⁸ Nî ndrê drê, òkó gólã ní drî ndrêlé 'dî â'dã jãrîbã ândrê gólã â'dô 'bã kúmú ndrî ângó drî 'á rî 'bã yî drîlî kúmú ró rî ì'dî.

Tã Ôvâri drî âtálé Yòwãní drî kî 'bã nî, yî â'dô jãrîbã zîlî Bãbîlônã rî úfû'á rî

18 ¹ Gõ'dá 'dîi vósî rî, má drî málâyîkã âzã ndrêzó ânî'á 'bûu lésî, ângó drî 'á nõngã gólã cú rî'á mbãrãkã bê gãrã. Vò ì'î ânî trá gólã ngã lésî vò îwálé vò ñî ângó drî 'á rî 'bã yî 'ásî cé ñîfî. ² Ítî rî, gólã drî ngãzó trèlé úrú mbãrãkã sî rôô kî nî rî,

Jārībā ąngī Bābīlōnā 'dī āā'dō ūfū'á lá trá, gō'dá áyézó lá ándró ró. Gō'dá á'dô rú j'á'á cé vō gólá líndrí ōnjí gō'dá lājó'ba ndrī Sātánā ká rī 'bá yī drī rīzó rīlī 'á lá rī ró. Lōgōnō, bívō, lābāgū gō'dá kōrōnyā gólīyī ōjílā mvá drī lōvó lá yī 'bálé kō'dáwá rī 'bá yī trá rī'á ūyī rú 'é'bé'á tólá. ³ Áā'dō gólá rī ūfū'á trá, tálā gólá á'dô ōjílā ōrī tī ká ndrī ąngó drī ká ró rī 'bá yī, ngá ūyī trá 'dó rī'á tá ázā-ázā kpōnyā ōkō kpā ká rī 'é'lé gólá bē. Gólīyī rī ūyī trá ōdrá gólákā mvūlī gō'dá kúmú ąngī ąngī ąngó drī 'á rī 'bá yī ndrī 'dó rī ūyī nīlī gólá drī 'bā 'álá rī'á áyīlī gólá bē. Ngá lāzī 'bá ąngó drī ká rī 'bá yī á'dô ūyī trá ngá-tī bē dūū, tálā ōjílā jārībā 'dī ká rī 'bá yī lē ūyī tá ngá ká rōō ūyī ífíí drī ōzō ōkō gólá ávē 'bá ró rī kátí.

⁴ Gō'dá nīngá sī, má drī ázákōlā 'dī gbórokō lá árízó 'būū lésī kī nī rī, Ôvārī kī,

Ānī ōjílā ámakā ró rī 'bá yī, nī ngá ūrū, nī áyē ró jārībā 'dī, tálā nī á'dô ró bē cú ítí ngá ázākā ákō 'é'lé tá 'é'ē ányā sū 'bá kō gólákā rī'á 'é'lá 'dī bē. Ōzō nī ááyē gólá kō'dáwá rī, nī á'dô lāņō űā'á ānī drīī kpākā ālō gólá bē. ⁵ 'Dōvó nī ndrē drē, tá ōnjí gólákā rī 'bá yī ndrī já Ôvārī drīī sī kō, tálā tá ōnjí rī 'dī 'bá yī trá rī'á ūyī ádrō-ádrō lá yī ró, ōzō ngá ádrō-ádrō ąngī kátí ítolé kó ĩnyákú drīī sī cālē būūū ūrū 'álá. ⁶ 'Dōvó ítí rī, tá ōnjí gólákā 'é'lé trá rī 'bá yī áągō ákpā gólá drīī. 'Dōvó gólá ūūsū ró lāņō gólá á'dô 'bá ándālā rī gārā lāņō gólá drī 'é'lé trá ázī-ázī drī rī 'bá yī drīī sī. Gólá lōrō ōdrá ōnjí gālāhā ázī-ázī drī mvūlī, 'dōvó ítí rī, gólá ūmvū ōdrá á'dô 'bá ōnjí lá ró ándālā rī rī. ⁷ Gólá fē ngá-tī tándí tándí dūū āmbá trá ndrī 'dó íyī nyānyā drī. Gō'dá ngbāąngbānō rī, 'dōvó gólá ūņī drē ízā kōkō ngá ákō ká bē 'dī vō lá 'á. Tálā gólá rī'á áru-áruwá 'bá 'í rōō, gō'dá tá ĩsū-ĩsū bē íyī nyānyā drī kī, “Má rī'á ōzō kúmú ąngī kátí, má á'dó kō ōzō áyīzī kátí ízā ró, lāņō ūsú má kō gō'dá ámā 'bálé ízā ró.” ⁸ Gō'dá tálā tá ĩsū gólákā trá ítí ró rī drī sī rī, lāņō ándrē á'dô 'dē'á gólá drīī. Ngá lāzē á'dô gólá rī 'é'á káyī ālō sī, gólá á'dô 'bā'á tá ĩsū ró. Lōfō á'dô gólá rī 'é'á gō'dá lāšī á'dô kpá gólá rī zā'á. Ôvārī Kúmú ámakā rī rī'á cú mbārākā bē. Ítí rī, rī'á gólá 'dī á'dô 'bá tá gólákā kīlī rī. ⁹ Gō'dá kúmú ąngī ąngī gólīyī ndrī ōrī 'ásī sīšī áyī 'bá trá gólá bē rī 'bá yī, gō'dá kpá áyīkō 'é 'bá trá gólá bē rī 'bá yī, ōzō ōndrē ūyī ōcīkā trá ngá'á lāšī gólá rī 'bá jārībā 'dī zālē rī ká rī, gólīyī á'dô ízā ngō'á. ¹⁰ Ítí rī, ūrī á'dô gólīyī 'é'á, tálā gólīyī ndrē lāņō trá rī'á 'dē'á ōjílā 'dī 'bá yī drīī, 'dī gólīyī á'dô ádré'á gīā jējē ró gō'dá rī'á tá átalé kī,

“Wúúwú, Bābīlōnā! Ízā kōkō, ízā kōkō! Jārībā mbārākā ákī,

lāņō ánkā rī á'dē trá gbō 'wāā ró, ūfū nī trá cé ĩtú-pá ālō sī.”

¹¹ Ngá lāzī 'bá ąngó drīī rī 'bá yī á'dô ūyī kpá ízā ngō'á tálā jārībā 'dī tāsī, tálā ōjílā á'dô 'bā'á yū'dáwá ngá gólīyīkā gīlī. ¹²⁻¹³ 'Dī rī'á ngá á'dô 'bá ōzō nōō yī kátí rī 'bá yī, dáábō, kúnī lāgú 'bá rī 'bá yī, ítá lāgī lá yī drī 'bálé rōō lá rōō ró rī 'bá yī, fē tándí rīzó ngá ūrūkā 'bá yī édelé rī 'bá yī, ĩnjígó sī yī, ngá sūsū édelé áđī 'ásī, gō'dá kúnī mvēemvē ró rī 'bá yī bē rī, gírīfā yī, dō gólīyī ájī bē rī 'bá yī gāfālā gō'dá álókō gólīyī á'dô 'bá ōzō mūrā kátí rī 'bá yī, gō'dá dō gólīyī rī 'bá kōlé cú ájī bē tūrū-tūrū rī 'bá yī, ōdrá, dō tándí rī 'bá yī, ítí, kábīlīkī yī ōsání ārābīyā gólá ōsání drī rī'á sēlā rī, gō'dá ōjílā gólīyī rāgīī ró rī 'bá yī bē rī'á gīlā ūyī ōzō kōrōnyā 'bā ká yī kátí rī 'bá yī 'dī.

¹⁴ Gō'dá ngá lāzī 'bá 'dī 'bá yī á'dô ūyī tá átalé kī,

“Wúúwú, Bābīlōnā, ngá-tī ndrī ámā drī ĩfī 'bāzó vó lá yī rú 'á rī 'bá yī ávī ūyī trá ndrī.

Ngá-tī ámakā dūū rī 'bá yī đī trá ĩmvū bē ngbá, gō'dá má ícá kō ūsúlá ó'dí.”

¹⁵ Gō'dá ngá lāzī 'bá 'dī 'bá yī, ūrī á'dô gā'á gólīyī rú tálā lāņō jārībā 'dī ká sī, gólīyī á'dô ádré'á gīā jējē ró, ¹⁶ gō'dá á'dô ūyī tá átalé kī,

“Wúúwú, Bābīlōnā! Ízā kōkō, ízā kōkō!

Áyē ízā jārībā ándrē 'dī ká gá trá ámā ĩfī. Sīšī nā rī, gólá rī'á ōzō ōkō gólá ítá lāgú-lāgú sō 'bá 'dī rī kátí, gólá lō'í ūyī nyānyā trá ngá dáábō gō'dá kúnī mvá lāgú-lāgú ró rī 'bá yī sī.

¹⁷ Ngbāąngbānō rī, nyī ró, ngá-tī dūū gólákā 'dī 'bá yī drā trá ndrī.”

Kōlóngbō ándrē ándrē ĩpī yī gō'dá gólīyī ndrī rī 'bá lōsī 'é'lé ĩmvū 'á rī 'bá yī bē, á'dô ūyī kpá ádré'á gīā jējē ró.

¹⁸ Gō'dá gólīyī ndrē bē ōcīkā áfō'á lāšī gólá rī 'bá jārībā 'dī zālē rī ká rī, gólīyī drī ōtrézó ūrū kī,

“Álōwálā kó ítō vō 'ásī rī, jārībā ázā kó yū'dáwá gārā gólá nōō rī drīī sī.”

¹⁹ Ítí rī, gólīyī drī ngázó ófó ōmvólé lōdālē ūyī drīī sī lūlū bē kī,

“Wúúwú! Bābīlōnā! Ízā kōkō, ízā kōkō!

Jārībā ándrē 'dī ízā lá gá trá ámā ĩfī.

Ākū ró rī, ámā ōjílā ndrī kōlóngbō ká rī 'bá yī á'dô ūyī trá ngá-tī bē dūū tálā jārībā 'dī tāsī,

gō'dá nyī ró, gō'dá ácā trá á'dī-drī ágąngbēlē ró.

²⁰ Ōjílā ndrī 'būū ká rī 'bá yī, 'dōvó nī á'dô áyīkō ró, tálā ūfū Bābīlōnā trá. Ānī tá ąngū 'bá Ôvārī ká rī 'bá yī,

gō'dá lājó'ba Ôvārī ká rī 'bá yī bē gō'dá kpá gólīyī ōjílā Ôvārī rī nyānyā ká rī 'bá yī bē, nī á'dô áyīkō ró, tálā Ôvārī fē lāņō trá drīlā, tálā gólá ūfū ānī trá.”

²¹ Gō'dá nīngá sī, mālāyīkā ázákōlā mbārākā ákī bē rī drī ánízó kúnī cú ōzō gólá ngá 'ízó rī kátí rī trōzó vūlī ĩmvū ándrē 'á, gō'dá tá átalé kī,

“Mī ndrē, jārībā ándrē Bābīlōnā ká 'dī áā'dô vū'á lá vūdrī ítí,

gō'dá á'dô ávī'á vólē.

²² Gō'dá tólá rī, ócá gō'dá ngá kū'dī kátí rī 'bá yī kō.

Ngátá ngá gólīyī rī'á vólā vōvō rī 'bá yī óvó kpá kō, lōngó ngōngō kpá yū.

Gō'dá jārībā rī 'dī 'á tólá rī, ōjílā ázākā yū'dáwá á'dólé ngá tándí ró rī 'bá yī édelé gīlī gō'dá kpá 'ā'ā-ārā 'lī.

²³ Ōjílā yū'dáwá lāmbā 'līlī tólá. Gō'dá áyīkō áfū lāgī ká rī ícá kō á'dólé tólá kpá ó'dí.

Ngá lāzī 'bá gólīyī Bābīlōnā ká rī 'bá yī á'dô ūyī kpá trá ōjílā ąngī ąngī ró vō ndrī ąngó drī 'á rī 'bá yī 'ásī.

Áā'dō ōrī ąngó drī 'á rī 'bá yī trá ndrī ōjō gólákā rī sī.

²⁴ Gõ'dá Ôvârí fê lânõ trá Bâbílônâ drí, tâlá gólâ úfû tâ ângû 'bá gólîyî Ôvârí kâ rî 'bá yî trá, gõ'dá kpá ôjílâ Ôvârí rî nyáányâ kâ rî 'bá yî bê ângó drî sî ndrî.”

Tā ôjílâ Ôvârí kâ rî 'bá yî drí lóngó ngõzó gólâ rî lûyîzó,

tâlá gólâ fê lânõ trá ôjílâ Bâbílônâ kâ rî drí rî

19¹⁻² 'Dĩ vósî rî, má drí ôjílâ ârízó düü 'bũü 'álâ lóngó ngõ'á îyî kî nî rî,

“Ôvârí, mã lûyî nî. Nî rî'á âmâ pâ 'bá trá rî î'dî.

Nî kpá cé î'dî mbârákâ lîpî 'î, gõ'dá nî kpá cé î'dî ôjílâ drí ñnjîlî rî,

tâlá kâyî vósî cé ní rî íyíkâ zââ rî'á tâ pätîî ró rî âtalé î'dî.

Ní fê lânõ gólâ îcá 'bá té gá rî trá â'dô-â'dô ánikâ rî vó ró.

Ní fê lânõ trá ôjílâ jârîbâ ângî 'dî kâ rî 'dî drí,

Bâbílônâ gólâ ôjílâ ângó drî 'á rî 'bá yî îzâ 'bá ânyî tásî rî, â'dô ró bê gólîyî drí rîzó ôvârí âbârádãgõ ñnjîlî rî.

Ítî rî, Ôvârí, ní fê lânõ îcá 'bá îcá gólâ bê rî trá drílá,

tâlá gólâ úfû ngá 'ê 'bá ánikâ rî trá.”

³ Gõ'dá nîngá sî, ôjílâ 'dî 'bá yî drí kpá lóngó â'bézo ó'dí kî,

“'Dõvó mã lûyî nî Ôvârí Kúmú âmákâ, tâlá ní îzâ jârîbâ ângî Bâbílônâ 'dî trá lânõ gólâ tâ lá drí îcálé vîlî ôjílâ drîî sî kô rî sî.”

⁴ Gõ'dá 'dî vósî rî, sîsî-lésî ró nyâ'dî-trá-drî-lâ-ngâ-sû rî 'bá yî, gõ'dá ngá lédrê-lédrê gólîyî sù rî 'bá yî bê drí îyî 'á'î fîzó vûdrî Ôvârí ândrá rî'á kîfî íyíkâ kúmû kâ rî drîî. Gõ'dá gólîyî drí tâ âtázó kpákâ âlô kî, “Âwô-'dî, 'dõvó mã lûyî nî Ôvârí.”

⁵ Nîngá sî, ôjílâ âzâ kîfî kúmû kâ Ôvârí kâ ngá lésî rî drí ngázó tâ âtalé kî,

“Âní ndrî gólîyî ngá 'ê 'bá ró Ôvârí kâ ró rî 'bá yî, gólîyî gólâ rî ñnjî 'bá ró rî 'bá yî,

'dõvó nî lûyî Ôvârí, ânî ndrî ákî ákó, nî lûyî Ôvârí âmákâ.”

⁶ Gõ'dá nîngá sî, má drí ôjílâ ô'bî âyî ârízó rûü rûü rûü ôkîzó lîmvû rî 'bá lâsólé ôlé drîî sî rî kâtî, gõ'dá kpá mõgbará drí rîrî lônðrólé úfû-úfû bê rî kâtî. Gólîyî âtâ tâ trá kî,

“Mã lûyî Ôvârí. Gólâ rî'á Kúmú 'î ângó drîlî ndrî.

Gólâ rî'á Ôvârí âmákâ. Gólâ î'dî rî'á gólâ mbârákâ ndrî lîpî ró.

⁷ 'Dõvó îtî rî, mã â'dô kpákâ âlô âyîkô ró,

gõ'dá mã ñnjî ró gólâ kpá,

tâlá kâyî ândrô nô rî'á kâyî gólâ Kâbîlîkî Ôvârí kâ drí 'êzó ôkó ó'dí íyíkâ âtrólé rî î'dî.

Ôkó ó'dí²⁰ rî 'dî êdê íyî nyáányâ trá njââ gólâ rî trõzó ágó ró.

⁸ Ítî rî, Ôvârí fê ítá gólâ ó'dí ró mvêêmvê lâgû-lâgû ró kpîrí-kpîrí rî trá ôkó rî 'dî drí sölé.”

(Ítá ó'dí rî 'dî â'dâ tâ 'ê'ê tândî gólîyî ôjílâ Ôvârí kâ drí 'ê'á 'êlá rî î'dî.)

⁹ Gõ'dá nîngá sî, gólâ drí tâ âtázó má drí tâ âzâ îgîlî. Tâ rî 'dî î'dî rî'á nõtî. “Â'dô 'bá'á tândî ró â'dózó ôjílâ gólîyî Ôvârí drí tâ îcárázó trá gólîyî drí ânîzó âfû lâgî Kâbîlîkî kâ 'dî 'á rî 'bá yî lâfálé.” Gõ'dá gólâ âtâ kpá má drí kî nî rî, úlî rî 'dî 'bá yî â'dô trá úlî pätîî 'î Ôvârí ngá lésî.

¹⁰ Nîngá sî, má drí 'á'î fîzó mãlâyîkâ rî 'dî ândrá, â'dô ró bê tíkó gólâ rî ñnjîzó rî, gõ'dá gólâ kî má drí rî, “Ní 'ê tâ ítî lá 'dî ró 'dî kô. Mã rî'á cé ngá 'ê 'bá Ôvârí kâ î'dî, kpá õzô ânî drí â'dórê ânî âdrúpî krîstô 'bá ró gólîyî ndrî tâ lê 'bá trá tâ gólâ Yésü drí â'dálé trá gólîyî drí rî 'á rî 'bá yî bê rî tí. Rî'á Ôvârí î'dî gólâ ní drí îcálé ñnjîlâ. Âmâ ndrî 'dó rî'á lâjõ'bá Ôvârí kâ î'dî kpákâ âlô tâ ângû 'bá yî bê, tâlá gólîyî lê tâ trá tâ Ôvârí kâ 'á bũüü ôdrâ gólîyîkâ tú, õzô Yésü drí 'êlé rî tí.”

Tā Yésü drí ôjílâ ângó 'á gólîyî rî 'bá tâ Ôvârí kâ gälé 'dó

rî 'bá yî úfúzó rî

¹¹ Gõ'dá 'dî vósî rî, má drí ngá ndrêzó bũüü 'bũü 'álâ, gõ'dá má drí Yésü rî ndrêzó rá'á ôsánî mvêêmvê drîî. Gólâ rî rú rî'á “‘Ôjílâ ífîfî’” gõ'dá kpá “‘Pätîî’”. Gólâ rî tâ ndrî kîlî mbî gõ'dá kpá lânõ mbî rî fêlé î'dî. ¹² Gólâ rî lîfî rî'á õzô lâsî kâtî. Gõ'dá gólâ kpá rî'á âpâ kúmú ângî ângî kâ yî bê düü yî drîî. Gólâ cú rî'á rú âzâ bê gólâ îgîlî trá gólâ rú rî. Tâ ífî rú 'dî kâ fî ôjílâ âzákâ drîî kô gbô cé gólâ rî nyáányâ î'dî élê. ¹³ Gõ'dá gólâ sô ítá gólâ â'dó 'bá 'dó ârí ró rî î'dî. Úzî kpá gólâ rî rú, “‘Úlî Ôvârí kâ’”. ¹⁴ Ájú 'bũ 'bá gólîyî ndrî 'bũü 'álâ rî 'bá yî 'dê îyî trá 'dó gólâ vósî. Gõ'dá ájú 'bũ 'bá yî sô îyî ítá lâgú 'bá lâgû ngbángbá rî 'bá yî î'dî. Gólîyî ndrî kpá 'dó ôsánî mvêêmvê drîî sî. ¹⁵ Lîgú mbêlêso cî âkî drí âfõzó gólâ rî sî-'balé 'ásî tîbê gólâ drí 'êzó tâ trólé î'dî sî lá ôjílâ ôrî gólîyî ndrî ângó drî kâ rî 'bá yî Ôvârí rî ârílî kô rî 'bá yî drîgá sî. Gólâ â'dô rî'á gólîyî drîî pîdrîgú lânjî-lânjî kúmû kâ âdî 'ásî rî sî. Gólâ â'dô kpá âwâlâkâ Ôvârí kâ rî â'dá'á gólîyî drí tâ õnjî ôjílâ kâ tásî. Ôvârí gólâ mbârákâ ndrî lîpî ró rî â'dô ôjílâ 'bá'á lânõ úsúlî õzô fê lõ'wá îpîlî mórâ 'á zälé ôdrâ ró rî kâtî. ¹⁶ Ítá gólâkâ rú gólâ rî párá'bú drî 'á rî, Ôvârí îgî tâ trá nõtî,

KÚMÚ, KÚMÚ NDRĪ DRĪLĪ GÓLĀ KŪMŪ LĀ DRĪ Â'DÓLÉ

NGÁ CÉ TĪTĪ DRĪ SĪ ĀKĪ ĀKÓ RĪ.

²⁰19.7 Ôkó ó'dí tâ ífî lá kî, ôjílâ Ôvârí kâ, gõ'dá Kâbîlîkî 'dî íyíkâ Yésü î'dî.

^{17–18} Gō'dá nīngá sī, má drí kpá mālāyíkā āzā ndrēzō rī'á àdré'á mbī ɪtú bē. Gólá drí trēzō lōgónō yī àzīlī ndrī ārīwá gólīyī kpá rī 'bá lōngalé 'būū ágalé lōgónō kátí rī 'bá yí bē. Nīngá sī rī, gólá drí tā átázó ārīwá 'dī 'bá yí drí kī, “Dōvó nī ānī rú è'bélé ávō gólīyī Ôvārí drí 'é'á úfúlá rī 'bá yí lōnyalé. Nī ānī kúmú yī á'wá gō'dá àjú 'bū 'bá yí bē gō'dá kpá gólīyī sīsī-lésī rī 'bá yí bē á'wá lá yí lōnyalé gō'dá kpá òsání yī òjílá lōmbā 'bá drī lá rī yí bē gō'dá kpá òjílá lārākō ndrī rī 'bá yí á'wá lá yí lōnyalé volé.”

¹⁹ Gō'dá nīngá sī, má drí kōrōnyā àndrē kākā 'dī ndrēzō kúmú àngí àngí gólīyī òrī ndrī àngó drī 'á rī 'bá yí ká bē gō'dá àjú 'bū 'bá gólīyíkā rī 'bá yí bē. È'è'bē gólīyī trá kpākā vō àlò 'á àjú 'būlī òjílá gólá rī 'bá òsání mvēemvè drī rī bē gō'dá kpá àjú 'bū 'bá gólákā rī 'bá yí bē. ²⁰ Gō'dá ódrí kōrōnyā ūrī-gā-dē ró rī 'dī ruzó tā àngū 'bá gólákā rī 'bá òjílá lāmbé kōrōnyā 'dī ká bē rī àdólé tā lārākō 'é'è sī, rī'á kōrōnyā 'dī líndrī lá ìnjīlī rī bē. Úvū kōrōnyā 'dī tā àngū 'bá gólákā rī 'bá ònjō àdólé 'dī bē kpārāṭī lédrē-lédrē ró ìmvū àndrē gólá rī 'bá kólé lāsī bārúfī ká sī rī 'á. ²¹ Lé ɪtí rī, úúfū àjú 'bū 'bá àmbúkū gólīyíkā rī 'bá yí līgú mbēlēsō cī àkī gólá àfō 'bá òjílá gólá rī 'bá òsání drī rī sī-'balé lá 'ásī rī sī. Gō'dá ɪtí rī, ārīwá 'dī 'bá yí drí àsīzō gólīyī á'wá lōnyalé té būúú 'á lá ɪyī drí àcázó dūūdū.

Tā Ôvārí drí Sātánā rī òmbézó ndrò kútū-àlò sī rī

20 ¹ Gō'dá nīngá sī, má drí mālāyíkā āzā ndrēzō ànī'á 'būū lésī àngó drī 'á nōngá. Gólá cú rī'á mǎfōtāā àfī 'bú àdūkū àkó dī ngīlī-ngīlī rī ká bē yí drīgá, gō'dá kpá nyārī àngí tāmbarā kágā'dā rī bē. ² ɪtí rī, gólá drí ìnjī àndrē ònjí tētē 'dī ruzó, 'dī rī'á ìnjī gólá rī 'bá trá ndrò dūū sī, gólá rī'á zīlā Sātánā kúmú líndrī ònjí rī 'bá yí drīlī rī ɪ'dī. Gō'dá mālāyíkā 'dī òmbē gólá trá nyārī àngí kágā'dā 'dī sī. ³ Gō'dá mālāyíkā 'dī drí ìnjī rī 'dī trōzō vūlī kǎlū 'bú gólá dī ngīlī-ngīlī àdūkū àkó 'dī 'á, gō'dá mālāyíkā rī 'dī drí 'bú rī 'dī àfī lá à'bázó gō'dá ícízó lá ngárá, tálá Sātánā òzó kō kpá ngāā àfólé ɪvī rī'á òjílá àdólé àngó drī 'á, té būúú ndrò kútū-àlò òndē rú trá rī ɪ'dī. Ndrò kútū-àlò 'dī vósī rī, àá'dò ìnjī rī 'dī ìnjí'á kǎyī fīnyáwá sī.

⁴ Gō'dá má drí kpá òjílá āzā 'bá yí ndrēzō rī'á ɪyī kīfī kúmú ká rī 'bá yí drī sī. Òjílá rī 'dī 'bá yí ó'è gólīyī trá lídrílí ó'dí lédrē-lédrē ró. Ôvārí fē drī-àcē trá òjílá rī 'dī 'bá yí drí rízó tā kílí. Gólīyī kpá rī'á òjílá gólīyī úfúlí trá, tálá gólīyī àtā tā trá trāṭrā ṭ'bí 'á kī, Yésū ɪ'dī rī'á kúmú ɪyíkā ɪ'dī, gō'dá tálá gólīyī àtā kpá úlí Ôvārí ká rī 'bá yí trá òjílá drí rī tāsī rī 'bá yí ɪ'dī. Òjílá rī 'dī 'bá yí ìnjī ɪyī kōrōnyā àndrē ònjí tētē 'dī kō, ngátá gólīyī gā kpá trá líndrī lá ìnjīlī, ngátá lāmbé lá 'balé ɪyī àndrā-gá-sīlī 'á ngátá drī 'á. Gō'dá gólīyī à'dò rī'á kpākā àlò Yésū yí bē kúmú ró ɪyī ndrò kútū-àlò sī. ^{5–6} Gō'dá tā rī nō rī'á tā drī-káká lídrí-lídrí ká rī ɪ'dī. Òjílá gólīyī 'é'á lídrílá ɪyī òdrā 'ásī sīsī rī 'bá yí, rī'á òjílá ngīngī lá Ôvārí ká rī 'bá yí ɪ'dī. Àyīkō bē! Àyīkō bē! Gólīyī à'dò à'dó'á àyīkō ró. Ícá kō gólīyī drí òdrázó ó'dí gólīyī lò'bē-lò'bē sī ìmvū àndrē gólá rī 'bá kólé lāsī ró rī 'á. ɪtí rī, gólīyī à'dò lósī 'é'á Ôvārí yí drí Yésū Krístò bē gólīyī sīsī-lésī rī 'bá yí ró. Gō'dá gólīyī à'dò à'dó'á kúmú ró ɪyī Krístò bē ndrò kútū-àlò sī. Ndrò kútū-àlò 'dī vósī rī, òjílá àmbúkū gólīyī òdrā 'bá trá rī 'bá yí à'dò ɪyī kpá lídrí'á òdrā 'ásī, à'dò ró tā gólīyíkā kízó bē.

Tā Ôvārí drí Sātánā rī vūzō ìmvū àndrē lāsī bārúfī ká ró rī 'á rī

⁷ Gō'dá àbī-àbī àmákā 'á rī, má ndrē tā trá nōtí. Ndrò kútū-àlò 'dī òndē rú trá rī, Ôvārí ìnjī Sātánā trá nyārī 'ásī. Gō'dá drílá àfōzō 'bú 'ásī. ⁸ Nīngá sī, gólá ngá trá nílí vō tī àngó drī rī 'bá yí 'ásī àkī àkó, nī'á òjílá òrī ká ndrī àdó bē gólīyī è'bélé vō àlò 'á, à'dò ró bē gólīyī drí àjú 'būzō Ôvārí bē. ²¹ Òjílá trá rī'á dūū òzō drī-'bí kátí. ⁹ Nīngá sī, má ndrē gólīyī drí ngázó vō kpálé àngó drī sī ndrī gō'dá cālē vō òjílá Ôvārí ká drí à'dózó tū 'álá àlò rī kílí gbāā, 'dī rī'á òjílá jārībā gólá Ôvārí drí lòvó lá 'balé rōo rī 'á rī yí ɪ'dī. Kpálé ɪtí rī, lāsī à'dò à'dé'á 'būū lésī gō'dá àjú-'bá-àzī Ôvārí ká 'dī 'bá yí zālē ngbá volé. ¹⁰ Gō'dá nīngá sī rī, má ndrē Ôvārí drí Sātánā gólá òjílá rī 'dī 'bá yí àdó 'bá rī vūzō ìmvū àndrē lāsī bārúfī ká ró rī 'á 'dó ndrī kōrōnyā ūrī-gā-dē ró 'dī 'bá yí bē, gō'dá kpá tā àngū 'bá gólá ònjō àgā 'bá trá rī yí bē. Gólīyī à'dò rī'á tólá ɪzā kōkō ñalé ɪyī drī zāā gbádú ró.

Tā Ôvārí drí tā òjílá ndrī ká kízó rī

¹¹ Nīngá sī, má drí Ôvārí rī ndrēzō gólá cú rī'á rílí gá kīfī gólákā mvēemvè ró rī drī. Gō'dá gólá à'dā rú bē rī, gō'dá 'būū àngó drī bē drí àvīzō ngbá volé má ɪfī sī. ^{12–13} Gō'dá nīngá sī, má drí òjílá ndrī gólīyī òdrā 'bá trá rī 'bá yí ndrēzō. 'Dī rī'á àrākā gō'dá 'dīyímvá bē ndrī 'dó àdré'á ɪyī kīfī Ôvārí ká àndrā. Òjílá ndrī létē 'bá trá ìmvū zélé rī 'bá yí àfō trá volé ɪvī ìmvū 'ásī, gō'dá gólīyī ndrī lò'bālē trá 'bú 'á rī 'bá yí àfō trá kpá ndrī ɪyī ló'dé 'ásī. Gō'dá kpá gólīyī òdrā 'bá àvō lá yí lò'bālē 'bú 'á kō'dáwá rī, lídrí ɪyī kpá trá ndrī. Gō'dá òjílá àlò drí búkū āzā 'bá yí àtrōzō 'á lá yí lōnyílí, gō'dá kpá òjílá àlò rī drí búkū gólá cú òjílá gólīyī 'é 'bá rílí zāā gbádú ró rī 'bá yí rú lá yí bē rī nyízó. Gō'dá Ôvārí drí tā òjílá ká kízó àlò-àlò. 'Dī té rī'á à'dò tā gólá ɪgílí trá tā 'é'è nī àlò rī ká búkū āzā 'dī 'bá yí 'á rī vó ró. ɪtí rī, gólá à'dò tā nī àlò rī ká kī'á kpá té à'dò tā gólá ní drí 'élé trá drē àkpā ní drāā kō rī vó ró. ^{14–15} Òzō òjílá àzākā àlò, gō'dá gólá rī rú ɪfī kō búkū òjílá gólīyī rī 'bá ɪyī lédrē-lédrē ró zāā gbádú rī 'bá yí ká 'á rī, úvū gólá ɪyíkā kōrò ìmvū lāsī ró 'dī 'á. 'Dī vósī, òdrā gō'dá trá yū'dawá ló'dé yí bē. Úúfū ngá rī 'dī 'bá yí trá ìmvū àndrē lāsī ró rī 'á ngbá. Zī ɪyī ìmvū rī lāsī ró 'dī rú lá kī, “Òdrā rī lá ró zāā” rī.

²¹20.8 Yōwání zī òrī rī 'dī 'bá yí drí Gógō àngó Mǎgógō ká rī 'ásī. Tā àngū 'bá Èzēkélé àtā tā òrī Gógō 'dī tāsī búkū ɪyíkā 'á kápítá lá yí rī'á 38, gō'dá kpá 39. Rú 'dī à'dá òjílá gólīyī ndrī àjú-'bá-àzī Ôvārí ká ró rī 'bá yí ɪ'dī.

Tā Ôvâri drî ngá ndrî lô'bázó ó'dí ró rî

21 ¹ Nôô tâ gólâ 'bûû âkû rî gô'dá kpá ãnyákú drî âkû rî bê rî 'bá yî drî âvîzó ðî ãfî drî 'ásî ndrî 'dó ãmvû ândrê ândrê yî bê rî tâsî. Má drî gô'dá 'bûû ó'dí gô'dá ãnyákú ó'dí bê rî 'bá yî ndrêzó ã'dí. ² Má drî jãrîbã Ôvâri rî nyãányã kã, Yêrôsãlemã ó'dí ró rî ndrêzó ârî'á Ôvâri ngá lésî ró 'bûû lésî. Gólâ rî'á sùsù ró tákányî, òzô òkó ó'dí êdélé trá ítã lãnã sî gô'dá lô'lîlî kpá trá ngá sùsù kòrô âzã 'bá yî sî gô'dá trá rî'á njãã íyî ágó rî t'ê'á rî kâtî.

³ Tã lâ rî'á nôtî, má drî gbórókô âzã árizó kîfî Ôvâri kã rî ngá lésî ró tâ átã'á kî, "Ní ndrê drê, 'bã Ôvâri kã trá rî'á ngbããngbãno òjîlã gólãkã rî lãfálê. Gólâ â'dô rî'á gólîyî lãfálê 'á, gô'dá gólîyî â'dô â'dó'á òjîlã jó 'álê gólãkã kã rî 'bá yî ã'dí. Áwô, rî'á tâ pãtî rí, Ôvâri rî nyãányã â'dô rî'á gólîyî lãfálê 'á. ⁴ Ítî rî, Ôvâri â'dô ãlîndrî gólîyî ãfî 'á rî ã'á ngbã vólê, gô'dá òdrã ícã kô â'dólê, gô'dá ngá lâzé yî bê gô'dá kpá áwô ngôngô yî lãnô yî bê ícã ãyî kpá kô â'dólê. Tã rî 'dî 'bá yî ndê rû trá ítô vô lésî."

⁵ Gô'dá nîngá sî, Ôvâri drî ngãzó tâ átãlê kî, "Ní ndrê drê, mã trá ngá-fî cé fîfî 'ê'á ndrî â'dólê ó'dí ró. Ní ãgî úlî gólîyî mã drî átãlê nô 'bá yî. Úlî ámakã átãlê rî 'bá yî rî'á pãtî rí, gô'dá nî ícã trá tâ lélê 'á lâ ãyî." Gô'dá gólã kî nî rî,

⁶ Óndê tâ fî trá kãkãrã ndrî. Ámã nyãányã ítô tâ fî ndrî nî, gô'dá ámã nyãányã áti tâ fî vó kpá nî ndrî. Má â'dô ãmvû f'ê'á gólîyî â'dó 'bá ãmvû lédrê-lédrê âfê 'bá lôvó ró rî 'bá yî drî cú ítî gólîyî drî gî ákó lâ. ãmvû rî 'dî rî'á óró ámakã gólã lédrê-lédrê âfê 'bá ã'dí rî 'ásî. ⁷ Ôjîlã âzã ãlô gólã tâ átu 'bá gô'dá rîzó tâ lélê sî mã 'á rî, â'dô tâ fî rî 'dî 'bá yî úsú'á ndrî. Má â'dô â'dó'á kpá gólã rî átã ró, gô'dá gólã â'dô â'dó'á ámã mvã ró.

⁸ Gô'dá òjîlã gólîyî tâ átu 'bá kô'dáwã gô'dá kpá tâ lélê 'bã 'bá ãyî kô mã 'á rî 'bá yî bê, kpá gólîyî rî 'bá ôvâri âbãrãdãgô âzã 'bá yî ãnjîlî ã'dí gô'dá kpá gólîyî òjîlã úfú 'bá ró, gólîyî ãyî trô 'bá drî 'á ágó ngãtã òkó ázi-ázi kã áyîzó rî 'bá yî, gólîyî ólê ró gô'dá ójô ró gô'dá kpá drî-'bã ró rî 'bá yî, gô'dá gólîyî ònjô 'bá ró rî 'bá yî bê, áã'dô gólîyî lûvú'á ndrî ãsî ãmvû ândrê kã rî 'bá kólê zãã gbãdú rî 'á, gô'dá úzî 'dî rî'á òdrã rî lâ ró zãã rî ã'dí.

⁹ Gô'dá nîngá sî, mã drî ãlô mãlãyíkã gólîyî lãnô nî-drî-lã-rî âdã 'bá ángó drî 'á 'dî 'bá yî 'ásî rî ndrêzó. Gólã áni gô'dá tâ átãlê mã drî kî nî rî, "Ní áni mã â'dô òkó ó'dí gólã kãbîlîkî drî gîlî trá rî â'dã'á ní drî." ¹⁰ Nîngá sî, mbãrãkã Líndrî Tãndî Ôvâri kã rî kã drî fîzó mã 'á, gô'dá mãlãyíkã 'dî drî ámã trôzó ájîlî únî tórôngólô rî ápirî lâ 'álã. Gô'dá mã câ bê tólã rî, gólã drî jãrîbã Ôvâri kã zîlî Yêrôsãlemã ó'dí rî â'dãzó mã drî, ári trá Ôvâri vá lésî 'bûû lésî. ¹¹ Ítî rî, jãrîbã rî 'dî rî'á lãgû-lãgû ró kã'dã-kã'dã, tãlã Ôvâri bê rî'á tólã. Jãrîbã rî 'dî kpá rî'á kô'á njãã-njãã gô'dá kpá lãgú'á kã'dã-kã'dã ókîzó ngãã 'í. ¹² Gô'dá 'bãrãnjã ândrê tórôngólô ábê kúnî mvã 'ásî rî bê rî'á gbãã jãrîbã rî 'dî rú sî, gô'dá áfî fîzó 'bãrãnjã rî 'dî 'á tólã rî rî'á mùdrî-drî-lã-ngã-rî, 'dó mãlãyíkã bê fî lâ 'ásî cé fîfî rî'á lôkílã. Gô'dá áfî rî 'dî 'bá yî fî sî ãlô-ãlô ãgî 'bãsurú rú mùdrî-drî-lã-ngã-rî òjîlã Ôvâri kã rî 'bá yî ró rî rú lâ yî trá 'bãsurú rú ãlô áfî ãlô rî rú. ¹³ Áfî fî gólîyî nã rî ndrê vô gólê òjî 'álã ró. Gô'dá nã ázã 'bá yî ãyíkã ãtú drî 'dêrê 'álã ró, gô'dá ázã nã rî 'bá yî ãyíkã gólê ãfî drî 'álã ró, gô'dá ãmbúkú lâ yî nã rî ndrê vô gólê drî-ágó drî 'álã ró. ¹⁴ Óbê 'bãrãnjã rî 'dî gá kúnî úngú mùdrî-drî-lã-ngã-rî rî drî. Gô'dá kúnî úngú rî 'dî 'bá yî drî sî ãlô-ãlô rî ãgî lãjô'á ãlô gólã lãjô'á mùdrî-drî-lã-ngã-rî Kãbîlîkî kã rî 'bá yî 'ásî rî rú lâ trá drî lâ yî 'á sù cé.

¹⁵ Mãlãyíkã gólã rî 'bá tâ átãlê mã drî 'dî cú rî'á fê mvã ngá ãbî kã bê éedê dáãbô 'ásî, â'dô ró bê rîzó jãrîbã rî 'dî ácê lâ, ngãngã lâ úrú 'álã rî, gô'dá lãngbãngú lâ yî bê rî ãbîzó. ¹⁶ Jãrîbã rî 'dî ácê lâ lãngbãngú lâ bê rî rî'á ícã-ícã ró ãlô. Ítî rî, mãlãyíkã 'dî drî fê ngá ãbî kã 'dî átrôzó, gô'dá drîlã jãrîbã 'dî ãbîzó ã'dí sî lâ. Ítî rî, gólã úsú ácê lâ rî'á kílómítîrî kútú-rî-drî-lã-kámã-sù (2,400 km), gô'dá kpá lãngbãngú lâ yî ngãngã lâ úrú 'álã ró rî 'bá yî ãbîzó rî, 'dó rî'á ãlô. ¹⁷ Gô'dá nîngá sî, mãlãyíkã 'dî drî kpá 'bãrãnjã kúnî mvã 'ásî jãrîbã 'dî bêzó 'dî nînjî lâ ãbîzó gô'dá rî'á ányî mítîrî nyã'dî-nã-drî-lã-ngã-nî-kázíyã.

¹⁸ Éedê jãrîbã rî 'dî dáãbô 'ásî lãgû-lãgû ró òzô ngãã kátî ítî. Gô'dá gólîyî 'bã kúnî ònyî ró lãgú 'bã ngbãngbã ngãã kátî zîlî jásîpã rî ã'dí ábê 'bãrãnjã 'dî kã bêzó. ¹⁹⁻²⁰ Kúnî úngú gólîyî 'bãrãnjã 'dî bêzó gá drî lâ 'dî 'bá yî rî'á ndrî ngíngî, gô'dá kpá ndrî rî'á ãyî 'dó sùsù ró.

Kúnî mvã rî sîsî 'dî ãyíkã rî'á jásîpã 'í,
gô'dá rî lâ ãyíkã lãgû-lãgû ró kã'dã-kã'dã ró, úzî rú lâ sãfîrê,
gô'dá nã lâ rî'á ngî lãkã-lãkã ró mvêêmvê ítî, úzî rú lâ ágêtê,
gô'dá sù lâ ãyíkã ngbãngbã lãdã-lãdã ítî, úzî rú lâ êmêrãlãdã,
gô'dá nî lâ ãyíkã rî'á cú úrî bê ngíngî dũ, úzî rú lâ ònikîsî,
gô'dá nî-kázíyã lâ ró rî ãyíkã rî'á kããkã ró, úzî rú lâ kãrãnelíyãñî,
gô'dá nî-drî-lã-rî lâ ró rî ãyíkã rî'á ngbãngbã lãwã-lãwã ró ítî, úzî rú lâ kîrîsólãtê,
gô'dá nî-drî-lã-nã lâ ró rî ãyíkã rî'á kã'dã-kã'dã kã'dã-kã'dã ró ítî, úzî rú lâ bêrîlê,
gô'dá nî-drî-lã-sù lâ ró rî ãyíkã rî'á kpîrî-kpîrî lãwã-lãwã ró ítî, úzî rú lâ tãpázã,
gô'dá mùdrî lâ ró rî ãyíkã rî'á kpîrî-kpîrî kã'dã-kã'dã ró ítî, úzî rú lâ kîrîsîpãrãsê,
gô'dá mùdrî-drî-lã-ngã-ãlô lâ ró rî ãyíkã wãyî-wãyî ró ítî, úzî rú lâ jãsînisî,
gô'dá mùdrî-drî-lã-ngã-rî lâ ró rî ãyíkã lãmúrî-lãmúrî ró, gô'dá úzî rú lâ ámãsãsítî.

²¹ Áfî fî ãlô-ãlô rî 'bá yî rî'á kúnî mvã mvêêmvê òzô ãnjîgô sî kátî zîlî pérélê rî ã'dí, gô'dá lãfî jãrîbã 'dî kã éedê ndrî dáãbô nyãányã lâ ró rî sî.

²² Mã ndrê jó ángî ázãkã jãrîbã 'dî 'á rîzó Ôvâri rî ãnjîlî 'á lâ rî kô ãlôwálã, tãlã òjîlã ndrî rî ãyî Ôvâri gólã Kúmú ámakã ró mbãrãkã ndrî ãpî ró rî gô'dá Kãbîlîkî bê rî ãnjîlî vô gólã gólîyî drî â'dózó 'á lâ rî 'bá yî 'ásî. ²³ Tólã rî, ãtú yú párá bê, jãrîbã rî 'dî lée gólîyî kô, tãlã ngá ã'í Ôvâri kã bê vô íwã'á tólã, gô'dá Kãbîlîkî rî nyãányã kpá rî'á vô ã'í'á ngbãngbã òzô ãtú kátî vô rî 'dî 'á. ²⁴ Gô'dá òrî ángó drî 'á rî 'bá yî ndrî â'dô ãyî tã Kãbîlîkî kã rî 'ê'á ã'dí. Gô'dá kúmú

àngí àngí gólíyí ndrī àngó drī ká rī 'bá yí à'dò ìyí ìyí nyàányà fě'á drī-báláyí ró Kábìlìkì rī ìnjìlì. ²⁵ Àfí tì jàrìbà rī 'dì ká à'dò rí'á kpá zāa trā. Àà'bāa gólíyí kò'dáwá àlólá tálá ngácì à'dò 'bā'á yù. ²⁶ Òrì cé títì à'dò ìyí ànì'á Òvārì rī ìnjìlì ìyí nyàányà fěfě sī. ²⁷ Kpálé rī, ngá àzākā gólá Sātánā ká ró rī ìcá kò filí tólá jàrìbà rī 'dì 'á, gò'dá kpá ití gólíyí rī 'bá tā gólíyí Sātánā ká rī 'bá yí 'èlè ì'dí rī 'bá yí ndrī gólíyí ònjò 'bá ró rī 'bá yí bē. Íyíngá rí'á cé òjìlā gólíyí ìyí rú ìgí 'bá trā bükü gólá Kábìlìkì ká gólá à'dò 'bá òjìlā gólíyí cú rú lédrē-lédrē ká bē rī 'bá yí ì'dí.

22 ¹ Gò'dá nìngá sī rī, mālāyíkā rī 'dì drī áyágá ìmuvú là drī à'dólé ká'dā-ká'dā lédrē-lédrē àfē 'bá ì'dí rī à'dázó má drí. Áyágá rī 'dì àdì áralé 'dì kífí gólá Òvārì yí ká Kábìlìkì bē rìzò rìlì rī ngá lésì. ² Tólá sī rī, áyágá 'dì drī ñzò kòrò láfí àndrè jàrìbà 'dì lāfálé sī rī 'ásì. Gò'dá fē gólá lédrē-lédrē fē 'bá rī mbà trā áyágá rī 'dì gārā drī là kpārātí kpārātí rī 'ásì. Fē rī 'dì rī 'wālè àndàlā mùdrì-drì-lā-ngà-rì ndrò àlò vósì cé. Gò'dá bì là rí'á òzò àlókò kátí rìzò òjìlā òrì ndrī ká pìpìsìlì là yí à'dìlì lānjò tā ìsù tā ònjí ká rī ká 'ásì. ³ Gò'dá, jàrìbà 'dì 'á rī, tā àzākā ìcá kò rú ìzálé tā ònjí drí sī zāa àdükü àkò. Ítí rī, Òvārì yí kábìlìkì bē à'dò ìyí rí'á tólá gò'dá òjìlā Òvārì ká rī 'bá yí à'dò ìyí Òvārì rī ìnjì'á tólá. ⁴ Gólíyí à'dò ìyí Òvārì rī ìfí nyàányà ndrè'á, gò'dá Òvārì à'dò ìyí rú ìgí'á gólíyí àndrá-gá-sìlì 'ásì. ⁵ Ítí rī, vò ìcá kò à'dólé ìnjìkúwá ró vò 'dì 'á tólá ó'dí. Gò'dá òjìlā lēé vò ìfí òtú ká ngátá lāmbā ká rī kò tólá, tálá Òvārì rī nyàányà à'dò à'dó'á gólíyí drí vò ìfí ró, gò'dá gólíyí à'dò à'dó'á ìyí kúmú ró zāa gbádú.

Tā Yésù rī àgō-àgō àngó drī 'á rī tāsì

⁶ Gò'dá tā ndrī 'dì 'bá yí vósì rī, mālāyíkā 'dì drí tā àtázó má drí kī,

Tā gólíyí má drí 'é'á àtálá ní drí nò rí'á tā pātí 'í, gò'dá ní drí tā lèlè 'á là té ití. Òvārì àjò mà nī tā àtí-àtí íyíkā pèlè ní drí, òzò gólá drí tā àngü 'bá íyíkā jòlè trā àkú ró nā sī tā àtí-àtí íyíkā pèlè òjìlā drí mbārākā Líndrí Tāndí íyíkā rī ká sī rī tì.

⁷ Yésù àtā tā kī nī rī, “Ní àrì drē, mà trā àcá'á àgólé ngbāangbānō.” Gò'dá ití rī, mālāyíkā 'dì kī,

À'dò à'dó'á tándí ró òjìlā ndrī drí ùlì gólíyí ìgí'á trā bükü nò 'á rī 'bá yí àrìzò gò'dá ìnjìlì tā ìsù là yí sī mánìsì.

⁸ Ítí rī, mà Yōwānì, àrì tā rī 'dì 'bá yí trā ndrī àmā bì sī. Gò'dá má ndrè kpá trā àmā ìfí sī. Ítí gò'dá má àrìlì bē tā rī 'dì 'bá yí àmā bì sī gò'dá kpá ndrèzò là àmā ìfí sī rī, má drí ngázò 'dèlè vùdrì mālāyíkā gólá tā à'dá 'bá trā má drí 'dì pá là rú. ⁹ Gò'dá mālāyíkā rī 'dì drí tā àtázó má drí kī, “Ní ìnjì mà kò ití là 'dì kátí. Mà rí'á cé ngá 'è 'bá Òvārì ká ì'dí, òzò ànì drí à'dórè kpá ànì àdrúpì yí bē, tā àngü 'bá yí bē gò'dá òjìlā ndrī tā lèlè 'bā 'bá trā Òvārì 'á, ngátá ùlì bükü nò 'á rī 'bá yí ìnjì 'bá trā rī 'bá yí bē ndrī drí à'dórè ngá 'è 'bá Òvārì ká ró rī kátí. Rí'á cé Òvārì ì'dí ní drí ìcálé ìnjìlā.

¹⁰ “Tā gólíyí bükü nò ká ànì 'bá trā Òvārì ngá lésì nò 'bá yí, ní àtā tā là yí òjìlā drí ngbálì-ngbálì, tálá òtú là àwù trā drí'íyí 'èzò à'dólé ngbāangbānō 'wāa. ¹¹ Ítí rī, òtú-pá lākì trā ngbāa dāwá ití tā ìsù tā 'è'è bē jázò à'dólé tándí ró. Gò'dá kpálé ití rī, òjìlā Sātánā ká rī 'bá yí à'dò rí'á ìyí zāa tā 'è'è Sātánā ká rī 'bá yí 'èlè ì'dí. Gò'dá gólíyí rī 'bá tā tándí mbì rī 'bá yí 'èlè ì'dí rī à'dò rí'á zāa, rí'á tā tándí mbì rī 'bá yí 'èlè ì'dí. Gò'dá òjìlā Òvārì ká ngìngì là ró rī 'bá yí à'dò ìyí rí'á zāa òjìlā ngìngì Òvārì ká rī 'bá yí ró.”

¹² Gò'dá nìngá sī, Yésù drí kpá tā àtázó má drí kī,

Má trā ànì'á ngbāangbānō 'wāa. Òzò má àacā trā rī, mà à'dò ngá fě'á òjìlā drí à'dò ngá 'è'è gólíyíkā rī vó là ró.

¹³ Mà ì'dí rí'á tā ndrī itò 'bá ró rī gò'dá kpá tā ndrī vó àtí 'bá ró rī.

¹⁴ Ítí rī, à'dò à'dó'á tándí ró òjìlā gólíyí itá íyíkā jì 'bá trā wālè ngbángbá rī 'bá yí drí, tálá má à'dò gólíyí àyè'á filí kòrò àfí tì gólá jàrìbà 'dì ká 'ásì. Gò'dá má à'dò kpá gólíyí àyè'á fē lō'wá gólá lédrē-lédrē àdükü àkò àfē 'bá ì'dí rī nyálé. ¹⁵ Kpálé rī, òjìlā Sātánā ká, gólíyí ólè ró, drí rú 'bá 'dàzì rī òkò bē rī 'bá yí, àzì-àzì úfú 'bá rī 'bá yí, gólíyí òvārì àbārādāgò ìnjì 'bá ì'dí rī 'bá yí gò'dá ònjò àgā 'bá rī yí ndrī 'dó, gólíyí ndrī rī 'bá tā 'dì 'bá yí 'èlè rī 'bá yí fí kò àlòwálá jàrìbà rī 'dì 'á.

¹⁶ Mà Yésù ì'dí. Má àjò mālāyíkā àmákā nī ànìlì tā nò 'bá yí àtálé ní drí, à'dò ró bē ní drí lópèlā òjìlā àmákā drí ndrī. Mà ì'dí rí'á gólá Dāwúdrì rī ózowá ró rī. Mà kpá ì'dí zìlì Möröbā rī. Ì'dí 'dì.

¹⁷ Líndrí Tāndí Òvārì ká gò'dá òkó ó'dí Kábìlìkì ká, òjìlā Òvārì ká ró rī bē, kpārātí àtā ìyí tā trā kī, “Ní ànì à'dólé ngá àlò ró Yésù bē”, 'dòvó òjìlā àlò-àlò gólá tā nò 'bá yí àrì 'bá trā rī àatā tā kpá kī, “Ní ànì à'dólé ngá àlò ró Yésù bē. 'Dòvó òjìlā gólá ìmuvú lédrē-lédrē àfē 'bá rī lówó là bē mvùlì rī, 'dòvó gólá àanì à'dólé trólá tākó ití.”

¹⁸ Ítí rī, má sò drí-mbílì òjìlā àlò-àlò gólá ùlì bükü nò ká à'dò 'bá Òvārì tì sī nò àrì 'bá là kò rí yí ìfí. 'Dòvó nī àdrò tā kò rōò, tálá Òvārì òzò kò lānjò tā là àtálé bükü nò 'á nò trōò 'bālè ànì drí. ¹⁹ Òzò nī òòjà ùlì bükü nò 'ásì rī 'bá yí trā ànyà ró rī, Òvārì ìcá kò ànì àyélé fē lō'wá gólá lédrē-lédrē ká rī nyálé. Gò'dá gólá àyè ànì kpá kò filí jàrìbà gólá tā là ngìlì bükü nò 'á nò 'á.

²⁰ Gò'dá Yésù gólá rī 'bá zāa tā mbì 'èlè ì'dí rī kī, “Má trā àcá'á ngbāangbānō 'wāa.” Ítí rī, mà Yōwānì kī, “Kúmú Yésù, àyè ní àcā ngbāangbānō 'wāa. Àà'dò ití.” ²¹ Má 'è rātāa Kúmú Yésù drí à'dózó tándí ró ànì bē. Ì'dí 'dì.